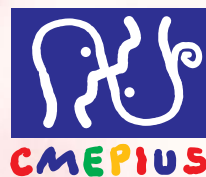

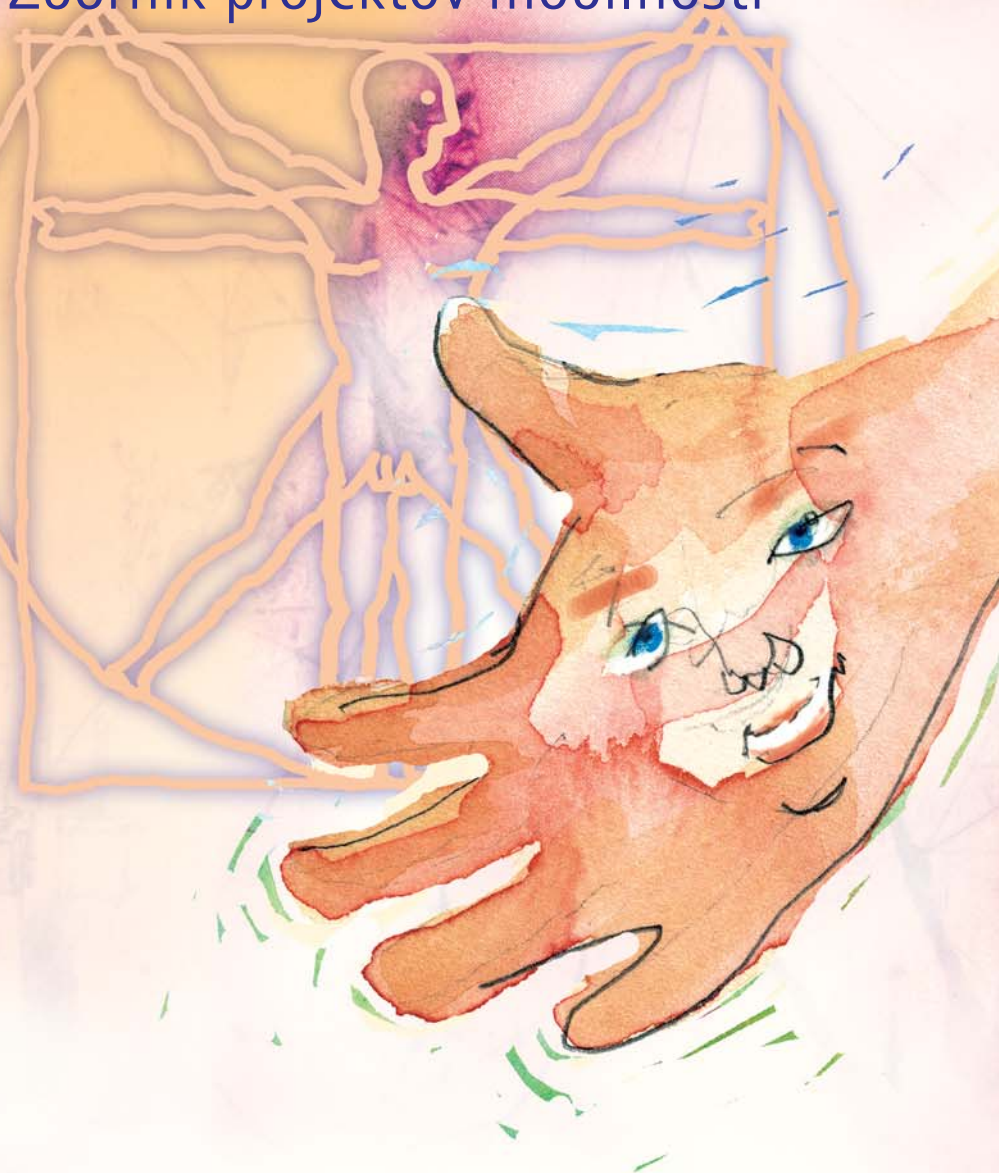
Izobraževanje in kultura

2003-2004

Leonardo da Vinci

Zbornik projektov mobilnosti

Evropska komisija

Leonardo da Vinci
Zbornik projektov mobilnosti 2003 - 2004

Zbrala in uredila: Marja Medved
Avtorji: Marja Medved in koordinatorji projektov
Oblikovanje: STUDIO 22
Tisk: JB Graph
Naklada 1500 izvodov
Ljubljana, september 2005

CIP - Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

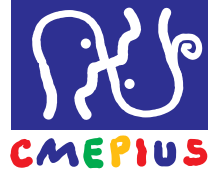
371.214(082)

MEDVED, Marja
Leonardo da Vinci: zbornik projektov mobilnosti: 2003-2004 /
[avtorji Marja Medved in koordinatorji projektov; zbrala in
uredila Marja Medved]. - Ljubljana: Center za mobilnost in
evropske programe izobraževanja in usposabljanja - CMEPIUS, 2005

ISBN 961-91421-3-6
1. Gl. stv. nasl.
221891328

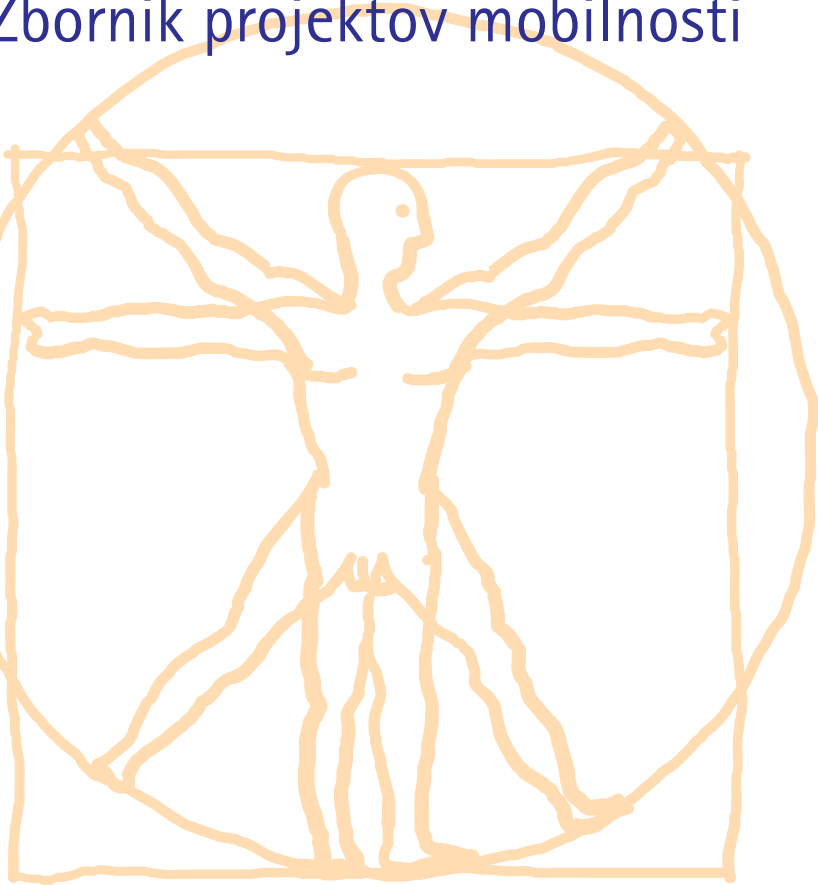
Izobraževanje in kultura

Leonardo da Vinci

Zbornik projektov mobilnosti

2003-2004

Evropska komisija

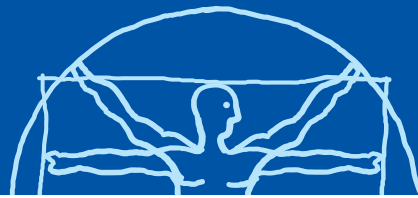
<i>Uvod</i>	4
<i>Kaj je projekt mobilnosti</i>	5
PROJEKTI NAMESTITEV	6
PROJEKTI IZMENJAV	7
PROJEKTI NAMESTITEV: MOBILNOST oseb, vključenih v osnovno poklicno izobraževanje	8
<i>VIZ Višnja Gora: FELIKS</i>	8
<i>Tehniški šolski center Nova Gorica: YESA-Youngsters Experiencing Schools Abroad</i>	10
<i>Srednja zdravstvena šola Celje: Evropska izkušnja: osnova za kvalitetno delo</i>	12
<i>Srednja šola za elektrotehniko in računalništvo, Ljubljana: Razvoj procesnih sistemov za reševanje multidisciplinarnih nalog</i>	13
<i>Srednja lesarska šola Škofja Loka: Work Practice at a Sawmill</i>	14
<i>Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna: MULFOR Skills</i>	16
<i>Šolski center Ptuj: Spoznavajmo se in delajmo skupaj</i>	17
<i>Vrtnarska šola Celje: Apprentices' and Students' Mobility of Flornet network for the internationalisation of vocational training</i>	18
<i>VIZ Višnja Gora: FENIKS - počutite se enakopravno in izpopolnite svoje znanje in samopodobo</i>	20
PROJEKTI NAMESTITEV: MOBILNOST študentov	24
<i>Društvo mladih evropskih federalistov: Od ideje do prakse v tujini</i>	24
<i>Zveza zvez in društev za mednarodno sodelovanje in izobraževanje KOMISP: Learning for the Future</i>	26
<i>Višja strokovna šola Brežice: Razvoj izobraževalnih povezav za integriranje evropskih narodov</i>	27
<i>Šolski center Slovenj Gradec, Višja strokovna šola: Praktično usposabljanje študentov v podjetjih v tujini</i>	28
<i>Šolski center Novo mesto: Let's go students!</i>	29
<i>Višja strokovna šola za komercialiste, Murska Sobota: Sodelovanje pri razvoju izobraževanja za Evropo prihodnosti</i>	30
<i>Univerza v Mariboru: Euroskills</i>	32
<i>Visoka šola za podjetništvo, Piran: Transnational enterprise skills in Eurobusiness</i>	34
<i>Univerza na Primorskem: Ukinitev meja-ustvarjanje novih zaposlitvenih možnosti</i>	36
<i>Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem Maribor: Približajmo irsko gastronomijo slovenskemu trgu</i>	37
PROJEKTI NAMESTITEV: MOBILNOST mladih delavcev	
<i>HALO Lokalna razvojna agencija d.o.o.: Tržne poti v Evropski uniji</i>	38
<i>Pospeševalni center za malo gospodarstvo (PCMG): Nadgradnja znanja in sposobnosti na področju vodenja in izvajanja EU programov na regionalni in lokalni ravni</i>	39
<i>Center RS za poklicno izobraževanje: Izboljšanje in povečanje znanja na področju Evropskega Socialnega Sklada v povezavi s poklicnim izobraževanjem</i>	42
PROJEKTI IZMENJAV: MOBILNOST mentorjev, menedžerjev človeških virov...	
<i>Regionalni center za razvoj d.o.o.: Znanje za poslovanje</i>	43

<i>Kmetijska šola Grm Novo mesto: Prenos španskih izkušenj pri oblikovanju in delovanju centrov za usposabljanje v slovenske razmere</i>	44
<i>Center RS za poklicno izobraževanje: Razvijanje poklicnih interesov za delo v gostinstvu in turizmu</i>	45
<i>Center RS za poklicno izobraževanje: Razvijanje podjetniških sposobnosti mladih</i>	46
<i>Šolski center Celje: Surfanje po nemirnih vodah projektnega managementa v EU projektih</i>	47
<i>Srednja lesarska šola Škofja Loka: Efficiency orientated workpractice for students and updated technology orientated work practice for teachers</i>	48
<i>RRA severne primorske regijska razvojna agencija d.o.o. Nova Gorica: Študijski ogledi za managerje človeških virov s ciljem prestrukturiranja MP Vrtojba</i>	50
<i>Andragoški center Slovenije: Participativno učenje v različnih poklicnih praksah</i>	51
<i>Srednja šola za gostinstvo in turizem Ljubljana: Seeking for Equal Goals</i>	52
<i>Obrtna zbornica Slovenije: Dualni sistemi</i>	54
<i>Center za dopisno izobraževanje Univerzum: Odraslim prijazna šola</i>	55
<i>Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna: MULFOR ProG</i>	56
<i>Srednja zdravstvena šola Celje: Evropska izkušnja: osnova za kvalitetno delo</i>	57
<i>GLOTTA NOVA d.o.o. Center za novo znanje: Animiranje brezposelnih za aktivno življenje</i>	58
<i>Šolski center Novo mesto: Comparison and exchange of didactical methods in teaching automated assembly and devices</i>	59
<i>Regionalna razvojna agencija Posavje: Izmenjava izkušenj</i>	60
<i>HOSTING Podjetje za turistično svetovanje, gostinstvo in turizem d.o.o.: Izobraževanje svetovalcev in izobraževalcev na področju managementa turističnih destinacij</i>	61
<i>U3 d.o.o.: Ashtanga Joga delavnica</i>	62
<i>Zavod RS za zaposlovanje: Metode skupinskih oblik svetovanja brezposelnim</i>	63
<i>Vrtnarska šola Celje: Usposabljanje učiteljev in mentorjev za inovativne metode poučevanja in učenja v skladu s potrebami sodobnega tehnološkega in socialnega razvoja</i>	64
<i>Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem Maribor: Skupaj oblikujemo evropsko primerljiv študijski program VSŠGT Maribor</i>	66

PROJEKTI IZMENJAV: MOBILNOST mentorjev jezika

<i>Srednja šola za elektrotehniko in računalništvo Ljubljana: Razvoj procesnih sistemov z reševanje multidisciplinarnih nalog</i>	68
<i>Šolski center Slovenj Gradec, Višja strokovna šola: Izmenjava predavateljev</i>	69
<i>Šolski center Novo mesto: Improve the technical language competencies of lecturers teaching English for mechanical engineering</i>	70
<i>Šolski center Novo mesto: Europe talks!</i>	71
<i>Srednja biotehniška šola Kranj: Improvement of Trainers' Linguistic Skills II</i>	72

Seznam vseh sprejetih projektov mobilnosti v letih 2003 - 2004- Ciljna skupina: Dijaki	74
Seznam vseh sprejetih projektov mobilnosti v letih 2003 - 2004- Ciljna skupina: Študenti	75
Seznam vseh sprejetih projektov mobilnosti v letih 2003 - 2004- Ciljna skupina: Mladi delavci	76
Seznam vseh sprejetih projektov mobilnosti v letih 2003 - 2004- Ciljna skupina: Mentorji	77
Seznam vseh sprejetih projektov mobilnosti v letih 2003 - 2004- Ciljna skupina: Mentorji jezika	78

Spoštovani bralci,

4

Z velikim veseljem in zadovoljstvom vam predstavljamo Zbornik projektov mobilnosti 2003-2004, ki je rezultat skupnega dela nosilcev projektov, ki so se odzvali povabilu k pisanju prispevkov in Nacionalne agencije programa Leonardo da Vinci – Centra za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja.

Mladi Leonardo je zapisal: »Želim delati čudeže.« Njegova ustvarjalnost je bila edinstvena. Prav tako so edinstveni projekti pod okriljem programa, ki nosi njegovo ime. Udeleženci projektov v tujini na svoj način delajo čudeže; s kuhanjem v Italiji, žaganjem na Finskem, vrtnarjenjem na Nizozemskem... Področij je ogromno. In prav v tem je čar programa. V njem lahko sodelujejo vsi, ki bi želeli pridobivati nova znanja in spretnosti za svoj poklic, področje dela v tujini.

Izkušnje preteklih let so pokazale, da se čudeži res dogajajo. Ne le da so udeleženci pridobili nova poklicna in strokovna znanja, vsi so izboljšali znanje tujega jezika, predvsem pa postali bolj odprti, samozavestni, komunikativni, prilagodljivi in samostojni. Marsikateremu udeležencu se je uresničila želja, ki se je zdela tako daleč – s pomočjo sredstev programa živeti in delati v tujini.

Program je zahteval od udeležencev oziroma institucij le idejo, kaj bi želeli delati, kje, s kom in zakaj. Potem je bilo vse izvedljivo. Mentorji, učitelji, mojstri in svetovalci so s kolegi v tujini spletli nova partnerstva, izmenjali svoja znanja, metode dela in poučevanja. Primerjali so svoje izkušnje s tujino, dobili nove ideje in spremenili vsakdanje delo doma. Po prihodu domov ni bilo več isto. Stvari so se spremenile, izboljšale ne le za same udeležence, ampak tudi za institucije, iz katerih prihajajo in za njihove partnerje v tujini. Nenazadnje tudi za okolje, kraj ali regijo, v kateri delujejo.

Dijaki, vajenci, študenti in mladi delavci so v tujini spoznali, da tudi oni lahko vrstnike

marsikaj naučijo. Postali so bolj samozavestni. Dobili so prijatelje za vse življenje in stike za nadaljnje delovne izkušnje. Praktično usposabljanje v evropski državi jim bo odprlo marsikatera vrata za delo doma in v tujini.

Mobilnost ima osrednje mesto tako v sami evropski strategiji kot tudi v marsikateri slovenski šoli oz. instituciji. Organizacije, ki že sodelujejo v projektih, so spoznale mnoge pozitivne učinke in rezultate, ki jih prinaša mobilnost udeležencev. Slednja za vse postaja osrednji del razvoja organizacij in nenazadnje tudi družbe. Slovenske in evropske. Naj bo Zbornik spodbuda vsem, ki že sodelujejo v projektih, da ne odnehajo in da nadaljujejo s čudovitimi projekti, ter podpora vsem, ki imajo željo in idejo, da bi z aktivnostmi v programu pričeli. Za čudeže ni nikoli prepozno!

Marja Medved
Koordinatorica projektov mobilnosti

Kaj je projekt mobilnosti

Projekt pomeni praktično izobraževanje in usposabljanje posameznika v tujini in zajema vse korake, od ideje, priprave udeležencev, iskanja ustrezne partnerske organizacije v tujini, samega vodenja projekta, do zaključnega poročanja, evalvacije in širjenja rezultatov.

Glavni namen projektov mobilnosti je spodbujanje poklicnega in strokovnega izobraževanja ter usposabljanja, povezovanje izobraževalnega sistema z delovnim okoljem, krepitev jezikovnega znanja in medkulturnega razumevanja...Projekti so odprti za vse posameznike, ki si želijo pridobivati nova znanja in spretnosti za svoj poklic. Še posebej se spodbuja vključenost oseb s posebnimi potrebami, socialno ogroženih skupin in regij. Tem ciljnim skupinam je s strani programa omogočena posebna, višja finančna pomoč.

Projekti so ravno zaradi ciljnih skupin razdeljeni v dva sklopa; na eni strani so t.i. projekti namestitvev, ki so namenjeni mobilnosti dijakov, študentov in mladih delavcev.

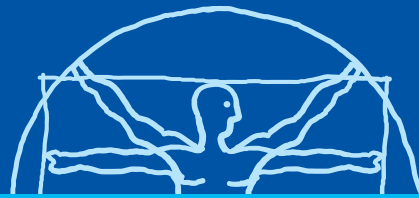
Na drugi strani so t.i. projekti izmenjav, ki podpirajo mobilnost vseh, ki so odgovorni za poklicno in strokovno izobraževanje ter usposabljanje; menedžerji človeških virov v podjetjih in izobraževalnih organizacijah, mentorji, svetovalci, učitelji, mojstri...

Program udeležencem sofinancira bivanje, zavarovanje in pot v tujino. Za mlade so na voljo tudi sredstva za jezikovno, kulturno in pedagoško pripravo pred odhodom na praktično usposabljanje.

Sredstva so na voljo tudi za organizacije, ki so nosilke projektov; za vodenje projekta

pripada vsakemu koordinatorju višina finančne podpore glede na število udeležencev. V kolikor je nosilec projekta malo ali srednje podjetje, ki se prvič vključuje v program Leonardo da Vinci, je upravičeno do dodatne enkratne podpore. V programu sodeluje 31 evropskih držav. Pogoji za prijavo projekta mobilnosti je, da projekt prijavi pravna oseba v Sloveniji in da partnerska organizacija prihaja iz ene izmed sodelujočih držav.

Rok za oddajo prijavnice je vsako leto, ponavadi februarja. Projekti se potem lahko začnejo junija in trajajo dve leti. Samo trajanje izobraževanja in usposabljanja udeležencev pa je odvisno od ciljne skupine. Za lažje razumevanje posebnosti posameznih vrst projektov, je zbornik razdeljen po ciljnih skupinah s kratkimi uvodnimi opisi. Na koncu predstavljenih prispevkov se nahaja še tabela vseh sprejetih projektov, skupaj s kontakti koordinatorjev.

PROJEKTI NAMESTITEV

6

MOBILNOST oseb, vključenih v osnovno poklicno izobraževanje

Večinoma gre pri tej skupini projektov za praktično izobraževanje in usposabljanje dijakov srednjih šol. Njihov program je sestavljen iz praktičnega iz teoretičnega dela. Poleg povezovanja prakse in teorije je cilj tovrstnih projektov pridobivanje novih znanj in izkušenj predvsem na podlagi življenja in dela v drugi kulturi, komunikacije v tujem jeziku, prilagajanja, reševanja težav...

Namestitve dijakov v tujini trajajo najmanj 3 tedne in največ 9 mesecev. Ponavadi dijaki živijo in delajo v tujini 3 tedne. V vseh primerih jih spremlja mentor ali učitelj. Poleg njega skrbi za njihovo mobilnost tudi mentor v organizaciji, ki jih sprejme. Po končanem usposabljanju dijaki prejmejo potrdilo ali certifikat, mobilnost v tujini pa se večini dijakov prizna kot opravljena obvezna praksa.

MOBILNOST študentov

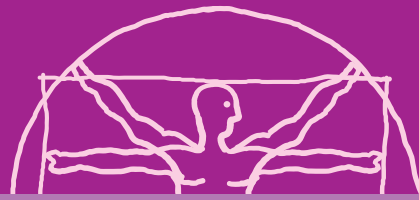
Redni ali izredni študenti višje, visoko ali univerzitetnih študijskih programov se usposabljaajo v tujih podjetjih od 3 do 12 mesecev. Glavni namen je, da svoje teoretično znanje obogatijo s praktičnimi izkušnjami. Poleg poklicnega in strokovnega znanja študenti izboljšajo znanje tujega jezika, spoznajo delo v drugačnem okolju, se naučijo prilagajati, sodelovati in postanejo bolj samostojni in samozavestni. Izkušnja v tujini jim izboljša konkurenčnost na trgu delovne sile, v katerega bodo vstopili po končanem študiju. Projekte za študente večinoma prijavljajo fakultete, šole, univerze, društva in včasih tudi podjetja. V teh organizacijah je vedno oseba, ki skrbi za izvajanje projekta in je študentom v pomoč, v tujini pa imajo vsi udeleženci mentorja, ki jih vodi in spremlja.

MOBILNOST mladih delavcev

Osebe, ki so končale šolanje, mladi delavci ali brezposelne osebe spadajo v tretjo ciljno skupino projektov namestitvev. Ta skupina je zaradi svojega statusa bolj podprta s strani programa, saj gre ponavadi za prve iskalce zaposlitve. Projekte praktičnega izobraževanja in usposabljanja, ki trajajo od 2 do 12 mesecev, prijavijo razne organizacije v Sloveniji: zavodi, zbornice, društva, univerze, podjetja... Za razliko od mobilnosti študentov, ki delajo izključno v podjetjih, lahko mladi delavci kombinirajo usposabljanje v izobraževalni instituciji in podjetju.

Glavni namen mobilnosti za to ciljno skupino, poleg že omenjenih strokovnih, jezikovnih in osebnostnih izkušenj, je pridobivanje znanj in spretnosti, ki bodo povečale njihovo zaposljivost in konkurenčnost na trgu dela.

PROJEKTI IZMENJAV

MOBILNOST mentorjev, menedžerjev človeških virov...

7

Kot že samo ime napeljuje, gre za izmenjave izkušenj, metod dela, prakse in pripomočkov, ki jih uporabljajo osebe, odgovorne za poklicno in strokovno izobraževanje in usposabljanje. Izmenjava traja od 1 do 6 tednov, njen namen pa je pridobivanje novih idej in izkušenj, ki jih udeleženci potem uporabijo pri svojem delu doma. Povrhu gre za sodelovanje med institucijami in za navezovanje novih stikov in mednarodnih mrež med posamezniki in organizacijami določenega sektorja ali področja.

MOBILNOST mentorjev jezika

Zadnja ciljna skupina, vendar zato nič manj pomembna so učitelji, mentorji jezika stroke. Tvrstni projekti vključujejo tudi kombinacije učiteljev jezika in praktičnega pouka in so osredotočeni na jezik določenega področja. Tudi tu obsega trajanje od 1 do 6 tednov. Večkrat je rezultat teh projektov poleg novih znanj in izkušenj tudi konkreten izdelek kot npr. večjezični slovarček, brošura ali knjižica, uporabna ne le za učitelje in mentorje, ampak tudi za dijake.

Nosilec projekta: VIZ Višnja Gora

8

Moto projekta FELIKS je: počuti se enakopravno, uči se, izboljšaj svoje znanje in samopodobo. Projekt je obsegal namestitev 10 dijakov programa kuhar v Spoletu, Italija.

Pobudo za projekt smo predlagali na naši šoli, VIZ Višnja Gora, in se za sodelovanje dogovorili z Umbria Training Centrom v Italiji.

Področje dela je bilo zelo dinamično in zanimivo za naše dijake. Ves čas programa je trajal **pouk italijanskega jezika**, za katerega so bili dijaki zelo motivirani. Izvajala ga je tutorica in je bil zasnovan tako, da je dijakom nudil osnove komunikacije pri stikih na delovnem mestu ter pri enostavnih pogovorih v prostem času. Dijaki so sami dali pobudo za več ur italijanščine in jih brez problema tudi dobili. **Predavanja o hrani in pijači** so dijakom poglobila vedenje o pogojenosti prehranjanja glede na geografski položaj države – ljudje jedo tisto, kar jim nudi zemlja. Predavanje, povezano s poskušanjem različnih vrst vina, je bilo zelo nazorno. Dijaki so praktično spoznali kriterije za ocenjevanje vin. Ko smo kasneje obiskali ogromno vinsko klet, so lahko spoznali tudi razmerje med ceno in kvaliteto vina.

Kuhanje italijanskih jedi pod vodstvom učitelja je bilo dobro pripravljeno in dijaki so zlahka osvojili razlike v pripravi značilnih jedi kot na primer: brusnete, špinačna torta, tortelini, kaneloni, cresonda. V povezavi s prej omenjenimi ogledi in predavanji so lahko dijaki pridobili predstavo, kako zadovoljiti zahtevnega gosta in pri tem uporabiti pravilno izbrane surovine glede na kvaliteto in ceno.

Ogledi manjših obratov, ki nudijo zaslužek eni družini in še nekaj dodatno zaposlenim delavcem, so bili zanimivi zaradi svoje enostavnosti. Lastniki so nas veselo sprejeli, pokazali proizvodnjo, razložili posebnosti

in način dela. Ogledali smo si oljčni mlin za pridobivanje olivnega olja, gojenje tartufov, izdelovanje čokolade, čebelarstvo in vinsko klet. Ta družinska podjetja prodajajo svoje proizvode in storitve tudi na ta način, da omogočijo ogled ali sodelovanje pri delu v proizvodnji. Vsi lastniki so nas sprejeli v zelo majhnih prostorih in vsi so imeli v sklopu proizvodnje tudi trgovino. Cene njihovih proizvodov so bile višje, kot so cene industrijsko izdelanih proizvodov. Seveda prodajalci razložijo prednosti svojih proizvodov. Dijaki so spoznali, da tudi manjši, obrtno naravnani način proizvodnje lastniku nudi preživetje in se uspešno spopada z velikimi sistemi.

Praktično delo v izbranih restavracijah je bilo za dijake največji izziv in doživetje. V osmih dneh so se, opremljeni z osnovnim kuharskim znanjem in nekaj znanja italijanščine, spopadli s povsem novo situacijo. Delovni čas od 9 do 15 ure in od 18 do 24 ure, drugačne, praviloma manjše kuhinje, zahtevni gostje (dve restavraciji sta imeli najvišji nivo, ostalih pet pa po 4 zvezdice). Jedi so pripravljali iz dnevno svežih sestavin – testenine so ročno pripravljali zjutraj, dnevno sveža je bila vsa zelenjava. Nova izkušnja je bila tudi pripravljanje vseh jedi izključno na olivnem olju.

Kulturno-zgodovinski ogledi. Ogledi srednjeveških mest in tudi manjših krajev na podeželju so prispevali k uvidu v mnogoterost in hkrati celovitost turistične ponudbe Umbrije. Velik vtis je na dijake pustil tudi ogled Rima.

Organiziran prosti čas je bil namenjen druženju, poznavanju mest, kulturnih spomenikov in muzejev ter je vseboval pester večerni program (spoznavni večer s češko skupino, kegljanje, izleti v okolico). Tudi dva prosta dneva smo zapolnili v dogovoru z UTC, saj naši dijaki nimajo finančnih možnosti, da bi jih preživeli v lastni režiji.

FELIKS

Cilji:

- pridobiti uvid pozitivnosti življenja mladih v tujini, ki si ga ljudje pogosto predstavljajo v negativni luči.
- izboljšati poklicno usposobljenost dijakov in jo nadgraditi s spoznavanjem podjetnega usposabljanja ter alternativne zdrave prehrane (z obojim so se srečali v okviru predmetnih področij in medpredmetnih povezav).

Organizacija in izvedba:

Na izobraževanje v projektu mobilnosti so se dijaki pripravljali celo šolsko leto. Skupaj smo izpolnili prijavo in čakali na izbor. Pretehtali smo prednosti udeležbe na izpopolnjevanju v tujini, kako bomo preživeli tri tedne, kako se bomo sporazumevali, kako bomo sodelovali z delodajalci, kakšna država je Italija ter kakšna sta njena zgodovina in kulinarika. Pripravljali smo se pri različnih šolskih predmetih: kuharstvo, hrana in pijača, gostinsko poslovanje, družbena znanja, umetnost, angleščina.

Za skupino je ves čas skrbela naša voditeljica, tutorica, ki je usklajevala celotni program z vodstvom Umbria training centra, ostalimi izvajalci in nami. Zнала je slovensko.

Rezultati:

Če izhajamo iz mota projekta Feliks, lahko ugotovimo, da smo cilje programa dosegli. Dijaki so pridobili zavest o lastni vrednosti s pozitivnimi potrditvami v povsem novem, tujem okolju.

S strokovnega vidika pa so kot bodoči gostinci pridobili številna nova spoznanja:

- da način ponudbe hrane in pijače lahko predstavlja tudi promocijo izbranih jedi in vin kot del turističnega proizvoda neke regije;
- da je kvaliteta hrane v okolju preobilja pomembnejša od količine, raznolikost pa je pravo bogastvo;

- da je poznavanje gosta in prepoznavanje njegovih pričakovanj temelj uspešne gastronomske ponudbe;
- da je tudi pri izobraževanju za poklic potrebno več gastronomskega znanja, ki ne obsega samo priprave in ponudbe hrane (recepte) temveč tudi poznavanje gostov in okolja.

Mnenja dijakov:

Mojca Cerovšek: Malo smo komunicirali v angleščini, ostalo pa z rokami. V Sloveniji je v gostinskih lokalih bolj poskrbljeno za higieno kot v Italiji. V Italiji se, bolj kot v Sloveniji, zavedajo pomembnosti zgodovinskih znamenitosti in jih tudi ohranjajo. Ostala bi še dlje časa, ker ko se enkrat navadiš, kar ne moreš oditi domov.

Alen Sever: Zadovoljen sem z vsem programom, najbolj pa z restavracijo, v kateri sem delal. Zelo so mi bile všeč znamenitosti, posebno Rim. Ljudje so bili zelo prijazni.

Ines Huhoja: spoznali smo nekaj italijanskih jedi in njihov način priprave. Naučili smo se par italijanskih besed in spoznali njihovo kulturo. Šefi so bili vljudni in so me spoštovali. Vse je bilo dobro, le bivanje v samostanu je bilo preveč kontrolirano.

Koordinatorica projekta: Tončka Pal

YESA-Youngsters Experiencing Schools Abroad

Nosilec projekta: Tehniški šolski center Nova Gorica

10

Tehniški šolski center je v času od 24. novembra do 6. decembra 2002 organiziral doslej drugo izmenjavo za dijake v okviru programa Leonardo da Vinci. Dijaki, ki obiskujejo računalniško in strojno smer tehniške gimnazije, so v majhno mesto na samem severu Finske Kajaani v regiji Kainuu odpotovali konec novembra. Za regijo Kainuu je Kajaani pomemben, saj je eno izmed treh središč celotnega srednješolskega izobraževanja v regiji.

Med pedagoško in jezikovno pripravo na namestitev so dijaki med drugim zbirali informacijsko gradivo o Sloveniji, ki so jo potem zelo uspešno predstavili sovrstnikom na Finskem. Slednji so bili navdušeni. Sicer se Slovenije spominjajo kot nekdanje republike bivše Jugoslavije, vedo pa tudi, da je sedaj samostojna.

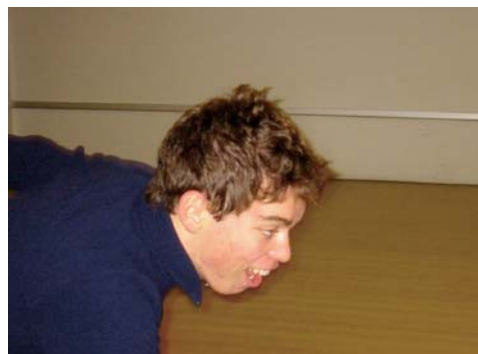
Dijaki so bili nastanjeni v študentskem domu blizu izobraževalnega centra Kajaani (Kajaani Vocational Institute), kjer je potekal program namestitve. V centru so bili dijaki razporejeni v dve skupini. Skupina strojnikov se je pridružila finskim vrstnikom, ki so tako večino časa dopolnjevali znanje računalniškega programa AvtoCad. Druga skupina računalničarjev, pa je samostojno reševala naloge. Imeli so mentorja, ki jim je bil pripravljen vsak trenutek priskočiti na pomoč, če bi se jim kje zataknilo pri

programiranju v programskih jezikih C++ in Java.

Namestitev naših dijakov je vzbudila veliko zanimanje, saj so opravili intervju za finski časopis, ki je bil objavljen skupaj z njihovo fotografijo, prav tako pa jih je posnela tudi finska nacionalna televizija. V času bivanja naših dijakov na Finskem, se je Tehniški šolski center Nova Gorica videokonferenčno povezal z našimi dijaki na Finskem, čemur je bilo namenjene veliko pozornosti.

Za naše dijake je bil posebno zanimiv drugače organiziran pouk kot pri nas. Dijaki morajo biti v šoli od 8 ure zjutraj do 4ih popoldan. V tem času imajo tudi odmor za kosilo in 15 minut odmora po vsaki šolski uri, ki traja enako dolgo kot pri nas. Največja razlika pa je, da si finski dijaki sami izbirajo, ali bodo imeli odmor po vsaki uri, po dveh urah skupaj in nato polurni odmor ali kako drugače. Odločitev, kdaj se bodo učili in kdaj bodo imeli odmor, je povsem v rokah dijakov. Tudi vloga učitelja v razredu je drugačna kot pri nas. Učitelj dijakom razdeli gradivo, ki ga nato samostojno predelajo. Medtem učitelj sedi v razredu in se ukvarja z drugimi stvarmi, vendar je vsak čas na razpolago za vprašanja svojih varovancev.

Mitja za računalnikom

Tine 'boula'

Jernej pozira

Matjaž se uči

Mitja Kosovelj, Tine Cenčič, Matjaž Čebtron, Žarko Žunko, Jernej Medvešček in Tomaž Štucin

11

Mehanične delavnice

Tomaž - na Finskem je pa takole mraz

Evropska izkušnja: osnova za kvalitetno delo v sodelovanju s Social and Health Care Collegom, Naestved, Danska

Nosilec projekta: Srednja zdravstvena šola Celje

12

NAMESTIVE ZA MLADE

Ponuditi mladim, da si v času izobraževanja pridobijo bogate izkušnje, poglobijo in utrdijo svoja strokovna znanja iz zdravstvene nege in prve pomoči, osvojijo spretnosti ter se izpopolnijo v angleškem jeziku, so bile naše želje in povod, da smo se že v letu 1999 vključili v projekt mobilnost: namestitve za mlade.

Dvakrat smo že sodelovali s partnersko šolo na Švedskem, oktobra 2003 pa so tri dijakinje s spremljevalno osebo odšle na

na bolnikovi zasebnosti. Osebe bolnišnice je bilo z znanjem naših dijakinj zadovoljno. Zadnji teden so se seznanile z načinom dela v domu upokoencev. Zanimale so se tudi za možnosti vključevanja v interesne in izvenšolske dejavnosti na šoli in prisostvovala pri pouku strokovno-teoretičnih predmetov. V spominu so jim ostale tudi kulturne in zgodovinske znamenitosti, predvsem pa prijazni ljudje, ki so jih spoznale. Za ilustracijo naj navedem mnenje ene naših dijakinj: »Želja po poklicu, za katerega sem se odločila, se mi je povečala. Spoznala sem, kaj je samostojnost, in postala sem zrela oseba.«

Kot primer dobre prakse se je pokazala predhodna priprava na namestitev (jezikovna in kulturna). Po vrnitvi so dijakinje pripravile predstavitev za profesorje, sošolce in starše.

Med šolama je potekal recipročen projekt: tri dijakinje s partnerske šole so v novembru 2003 prišle na delovno prakso v dom upokoencev in bolnišnico. Sodelovanje med šolama še vedno poteka, saj smo v oktobru 2004 ponovno gostili dve dijakinji na tritedenskem pridobivanju novih znanj in urjenju veščin v Domu ob Savinji in Splošni bolnišnici Celje.

tritedensko delovno prakso v šolo Social and Health Care College iz kraja Naestved na Danskem. Obisk je bil dobro pripravljen, saj smo v marcu 2003 gostili delegacijo s partnerske šole, skupaj izdelali načrt in se dogovorili o poteku namestitve.

Djakinje so stanovale v lepo opremljenem študentskem domu. Pod vodstvom mentorjev so dva tedna pridobivale znanja na različnih oddelkih bolnišnice, in sicer na oddelku za diabetične bolnike in na ortopedskem oddelku. Dobile so vpogled v njihovo organizacijo praktičnega pouka. Spoznale so, kako pomemben je dober odnos do bolnika in kako velik je poudarek

Razvoj procesnih sistemov za reševanje multidisciplinarnih nalog

Nosilec projekta: Srednja šola za elektrotehniko in računalništvo, Ljubljana

Projekt smo začeli skupaj s partnersko šolo Nastopoli – institute iz Nastole na Finskem, ki je del večjega šolskega centra Salpaus Further Education, le ta pa je v sklopu Regionalnega izobraževalnega centra v Lahtiju (Lahti Regional Educational Consortium). Obe šoli izobražujeta podobne profile, to je elektrotehnike računalništva, elektrotehnike elektronike in elektrotehnike telekomunikacij.

Konkretni cilji projekta so:

1. Seznanitev z drugačnimi cilji praktičnega in strokovnega usposabljanja na področju Evropske Unije, sodelovanje v transnacionalnih timih;
2. sodelovanje učencev in učiteljev, ter naših finskih partnerjev pri praktičnem reševanju problemov onesnaženosti bivanjskega okolja s hrupom;
3. sodelovanje učencev in učiteljev obeh šol pri predogledu obstoječih sistemov mikroročunalniškega krmiljenja mehanskih sistemov in realizaciji svojevrstnih rešitev v originalni napravi;
4. preizkus zmožnosti obeh naprav (merilec hrupa, robot), njuna uporaba in iskanje izboljšav.

Obe šoli bosta izmenjali vsaka po 8 učencev v dveh terminih. Do namestitve učencev v Nastoli na Finskem je že prišlo v septembru in oktobru 2004. Enako namestitev nameravamo ponoviti z drugimi 4 učenci v istem času leta 2005. Ker gre za reciprociteto obeh držav in šol, bosta nameščeni tudi dve ekipi učencev in njihovih mentorjev v Ljubljani marca 2004 in 2005. Obe skupini učencev bosta na Finskem sodelovali v mešanih timih in obratno.

Dijaki so pisali sprotne poročila na Finskem in jih pošiljali preko e.mails ravnatelju in koordinatorju projekta. Prav tako smo bilo z dijaki in njihovimi mentorji povezani preko videokonferenčnih sestankov, na katerih smo lahko sproti spremljali njihovo delo. Sestankom so prisostvovali tudi drugi

učitelji na naši šoli, saj je oprema nameščena v zbornici. Na tak način nameravamo sodelovati tudi v prihodnje. Prav tako, bodo finski dijaki lahko povezani s svojo šolo, ko bodo nameščeni pri nas.

Učenci bodo ob koncu vsake izmenjave dobili potrdila o izmenjavi v obliki Europassa. Izdelava naprav se učencem prizna tudi kot uspešno opravljeni del praktičnega pouka, deloma se upošteva tudi usposabljanje na področju jezika stroke in ostalih splošno-izobraževalnih predmetov.

Učenci poročajo o izredni gostoljubnosti njihovih kolegov, učiteljev; pripravljenosti na pomoč. Posebej so se veselili obiska Tehnične univerze v Lahtiju, obiska tovarn v regiji in seveda same regije. Izmenjali so izkušnje z učenci in učitelji mentorji.

Work Practice at a Sawmill

Nosilec projekta: Srednja lesarska šola Škofja Loka

14

Projekt DELOVNA PRAKSA NA ŽAGI sta pripravila in organizirala **Lahti College of Arts and Crafts s Finske in Srednja lesarska šola iz Škofje Loke**. Dijaka, Luka Černe in Klemen Marolt, sta od 16. avgusta do 12. septembra 2003 opravljala delovno prakso v finskih podjetjih za predelavo in obdelavo hlodovine ter proizvodnjo ploščnih materialov Yhtyneet Sahat Oy, Timber Components and Schauman Wood Oy.

Dijaka sta imela priložnost delati v tehnološko vrhunsko opremljenih žagarskih obratih na Finskem. Pridobila sta delovne izkušnje, ki jih v Sloveniji ne bi mogla. V tujem okolju sta živela in delala sama. Morala sta se prilagoditi drugačnim življenjskim in delovnim navadam, poiskati potrebne informacije in pomoč, če sta jo

potrebovala. Spoznavala sta kulturo, jezik, zgodovino, pokrajino, mesta, življenjske in delovne navade na Finskem. Pri tem so jima pomagali mentor Marko Varjos, finski dijaki ter mentorji v podjetjih, kjer sta delala.

Dijaka sta v skladu z dogovorom pripravljala tedenska poročila in končno poročilo. Pripravila sta tudi predstavitev projekta na šolski internetni strani <http://www2.arnes.si/~sskrles1s> (mednarodna dejavnost v šolskem letu 2003/04). Za opravljeno prakso sta prejela certifikat, v katerem je navedena vsebina in trajanje delovne prakse ter točen naziv firm, v katerih sta delala. Ta certifikat sta uporabila kot dokazilo o opravljeni obvezni delovni praksi po izobraževalnem programu za poklic lesarski tehnik.

Direktor Lahti College of Arts and Crafts, Keijo Makonen (prvi z leve), ter ravnatelj lesarskega oddelka, Jorma Noponen (tretji z leve), sta ob koncu projekta podelila certifikat udeležencema, Klemenu Maroltu (drugi z leve) in Luki Černetu (prvi z desne).

Družabno srečanje mladih iz različnih držav iz vsega sveta v Lahtiju na Finskem (Klemen in Luka sta na sliki na sredini).

Work Practice at a Sawmill

LESARJA NA FINSKEM

Naj se najprej predstaviva. Sva Klemen Marolt iz Dvorske vasi in Luka Černe iz Blejske Dobrave, oba dijaka Srednje lesarske šole v Škofji Loki. V letošnjem letu obiskujeva 2. letnik programa poklicno-tehniškega izobraževanja.

Letos spomladi sva imela srečo, da sva obiskovala praktični pouk ravno takrat, ko so potekale priprave za predstavitev naše šole na srečanju lesarjev v Splitu. Beseda je dala besedo, mentorji so k sodelovanju pritegnili še oblikovalce, nama pa zaupali izdelavo predstavitvenega predmeta, ki je za našo šolo že skoraj maskota, to je "stol". Po uskladitvenih srečanjih sva stol tudi izdelala in pripravila vse potrebno za njegovo uspešno predstavitev. Epizoda "Split" je bila nepozabna.

Led je bil prebit; kmalu se je ponudila nova priložnost. Mentorica, prof. Irena Leban, nama je ponudila možnost, da del obveznega praktičnega usposabljanja opraviva na Finskem. Predlog, da pogledava malo v svet, da se seznaniva z možnostmi in tehnologijami neke druge države, sva sprejela in se 16. avgusta 2002 z letalom odpravila v Helsinke in nato v Lahti.

Bistvo projekta, v katerega sva se tako vključila, je bila delovna praksa, ki sva jo opravljala v lesnih tovarnah vezanih plošč. Finci imajo naj sodobnejšo tehnologijo. Zanimivo je, da je v teh tovarnah zaposlenih več ljudi v pisarnah kot v sami proizvodnji. Čeprav je storilnost zelo visoka, imaš v proizvodnji občutek, da se z delom nikomur nikamor ne mudi.

Na Finskem je najbolj razvita prav lesna industrija. Za to deželo je značilno drevo breza, ki predstavlja osnovno surovino v lesni proizvodnji. Kot zanimivost pa naj poveva, da lesno šolo obiskuje kar 50 % deklet.

Finska je znana kot dežela tisočerih jezer, ob katerih je veliko prijetnih koticov, ki so jih Finci naselili s počitniškimi kočami. Po statističnih podatkih ima vsak drugi Fince svojo počitniško hišico. Jezera so privlačna

tudi za ribolov. Pozimi, ko je noč veliko daljša od dneva in ko se temperature spustijo do -45 stopinj, zaledenijo jezera tudi do enega metra globoko. Zato marsikje avtomobilski prevoz poteka kar po zaledenelih jezerih. Finsko zaznamujejo majhne lesene hiše in stari ameriški avtomobili. Tako velja Finska za najbolj ameriško državo v Evropi. Tudi hrana v tej državi je raznolika in okusna.

Mesto Lahti je znano kot zimsko športno mesto. V mestu in okolici je veliko športnih objektov kot so skakalnice, tekaške proge, stadion...

Mesto sicer nima svoje univerze, kljub temu pa študentom iz celega sveta ponuja ogromno oblik izobraževanja. Tako sva imela priložnost spoznati tudi ljudi iz drugih držav. Najbolj nama je ostal v spominu Kitajec Chang iz Pekinga, ki si je izbral študij politehnike in s katerim sva bila nekaj dni tudi sstanovalca. V tem času sva ga seznanila z evropsko hrano in priborom. On pa nama je prevedel najini imeni v kitajske znake in ob tem smo se sila nasmejali. Zanimiv je bil tudi dogodek, ko sva hodila po mestu, misleč, da naju nihče ne razume. Nenadoma se je pred nama obrnil Andreja iz Kranja ter vzkliknila: „Saj vidva sta pa Slovenca!“ Tako človek spozna, kako majhen je svet.

Finci so do gostov zelo ustrežljivi in prijazni. Zato sva se v njihovi družbi počutila domače, navezala sva nekaj stikov, ki jih bova ohranila do naslednjega odhoda v deželo, kjer prebiva dedek Mraz.

Bistvo tega projekta je izmenjava dijakov, da bi spoznali način dela, navade in običaje drugih držav ter si nabrali veliko novih izkušenj. Veseliva se že srečanja z dvema finskima dijakinjama, ki bosta novembra prišli v Slovenijo.

Luka in Klemen

MULFOR Skills

Nosilec projekta: Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna

16

Program MULFOR Skills omogoča tritedenske namestitve dijakov. Dijaki si pridobivajo delovne izkušnje z opravljanjem različnih del v gozdu in na rekreativnih površinah, spoznavajo svoje vrstnike in z njimi tkejo stike, spoznavajo državo gostiteljico in načine izobraževanja pri gostiteljih ter bogatijo svoje znanje komuniciranja v angleškem jeziku. Naši dijaki so na ta način spoznavali Finsko (z vsakodnevno finsko savno vred) in Češko.

Program je nastal ob sodelovanju mreže šol MULFOR, ki trenutno združuje šole iz 12 evropskih držav, deluje pa že več kot deset let. Njena »duša« Marja Ikonen prihaja iz Finske. Osnovno načelo sodelovanja v mreži je reciprociteta. Tako smo tudi mi v oktobru 2003 organizirali tritedensko namestitev za 14 dijakov (iz Češke, Finske, Nizozemske in Švedske), letos v začetku oktobra pa še teden izmenjave za učitelje z osrednjo temo sonaravno gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji. Udeležili so se ga kolegi iz Švedske.

Vsi udeleženci namestitev so si edini: če bi še kdaj imeli možnost obiskati šole v tujini, bi jo takoj izkoristili. Vsakomur bi priporočili, da se poda v svet, saj se izkaže, da jezik ni nikakršna ovira za sodelovanje, koristi od obiskov pa so neprecenljive.

Spoznavajmo se in delajmo skupaj

Nosilec projektov: Šolski center Ptuj

Meseca avgusta 2004 se je skupina dijakov in spremljevalki ŠC Ptuj udeležila namestitve v nemškem Leipzigu. Tam so prebivali 3 tedne. Dijaki se izobražujejo za računalniške, strojne in kmetijske tehnike. Pisana družčina, ki je preživela nekaj nepozabnih trenutkov v svojem novem delovnem okolju, se je uvajala v nova znanja, hkrati pa spoznavala kulturno, zgodovinsko in geografsko raznolikost Nemčije, saj so si dodobra ogledali Leipzig, Berlin in Dresden. Najbolj so bili navdušeni nad vprašanjem: »Kaj bi sploh radi v življenju počeli?« In ko so tako podali svoje želje, se je nemalokateremu želja tudi izpolnila. Bili so del tehničnih ekip, ki organizirajo koncerte, računalniški dizajneri, kmetovalci na eko-kmetijah in še marsikaj drugega. Spoznavali so skratka pravo delovno okolje, saj so vsak dan šli v »službo« in tam preživeli vsaj šest ur. Tudi jezik so izpilili, saj so spoznali mnogo zanimivih ljudi, s katerimi je bilo treba komunicirati v nemščini. Domov so se vrnili polni lepih spominov, novih spoznanj in z željo, da se še kdaj udeležijo takšnih ali podobnih projektov.

Septembra 2004 se je skupina predvsem računalniških tehnikov in elektrotehnikov ter spremljevalcev ŠC Ptuj napotila na sever Anglije, v Liverpool. Situacija je bila tukaj popolnoma drugačna. Ker je dežela precej draga, smo se morali zadovoljiti s cenejšo namestitvijo, kar pomeni veliko ljudi v eni sobi ter malo toaletnih prostorov. Dijaki tokrat niso šli v podjetja, temveč v srednješolski center. Tam so se izobraževali na različnih področjih, kar nam je omogočalo obsežev vpogled v izobraževalni program. Seveda smo večino časa prebili pred računalniki in opravljali nezahtevne naloge, ki so nam jih podali. Preizkusili smo se tudi v medijih, kjer smo izvajali projektno delo v TV studiu, radijskem studiu, montažo, hkrati pa spoznali veliko zanimivih ljudi. Z ogledi Yorka, Chestra,

Liverpola, Londona in Cambrida smo doživeli delček tradicionalnosti in raznolikosti, ki jo v sebi nosi Anglija. V Cambridgu smo šli v Microsoftov raziskovalni center, ki je za nas bil doživetje posebne vrste, saj so nam pripravili kvalitetna predavanja o novostih, ki jih tam raziskujejo. Tudi Anglija je pustila na dijakih poseben pečat, saj takšnih doživetij nimaš velikokrat, hkrati pa malce grenak priokus zaradi neorganiziranosti, mnogo slabšega znanja in opremljenosti, kot jo imamo v Sloveniji.

Za zaključek naj omenim le, spodbudite dijake in učitelje, da si pridobijo dragocene izkušnje tako v dobro kot v slabo organiziranem okolju v tujini, saj bodo spoznali, da znanje in izkušnje, ki jih pridobijo z našo pomočjo, lahko koristno uporabijo v svoji prihodnosti, pa četudi je to navdušenje nad prvim letom z letalom v njihovem življenju ali pa spoznanje, da je Slovenija v mnogočem pred tako imenovanim »razvitim« svetom.

Apprentices' and Students' Mobility of Flornet network for the internationalisation of vocational training

Nosilec projekta: Vrtnarska šola Celje

18

Internet naslov: www2.arnes.si/~sscevr3s/

Kratek opis projekta

V projektu namestitve smo sodelovali s tremi šolami iz:

- Norveške - Statens gartner-og blomsdekorator skole VEA, Moelv,
- Avstrije - Bildungszentrum Gartenbau Langenlois, Langenlois,
- Finske - Mäntsälän ammattiopisto, Mäntsälä.

Izbrane šole so naše partnerice v mednarodni mreži Flornet, kjer sodeluje 19 strokovnih institucij s področja cvetličarstva, vrtnarstva, aranžerstva, notranjega oblikovanja iz 13 evropskih držav. Šole smo izbrali na osnovi ciljev projekta, potreb in pričakovanj naših dijakov, strokovne usmerjenosti organizacij in zanesljivosti partnerjev. Izbrali smo države, ki imajo uspešen in učinkovit sistem poklicnega in strokovnega izobraževanja, ki temelji na sodobnih in inovativnih pristopih učenja in poučevanja ter na neposredni povezavi izobraževanja s prakso pri delodajalcih.

V projekt smo vključili 9 dijakov naše šole. V vsako državo so potovali trije dijaki. V projekt namestitve smo povabili in vključili dijake vseh izobraževalnih programov, ki jih izvajamo na šoli: vrtnarski tehnik, vrtnar in cvetličar, aranžerski tehnik. Namestitve v Avstriji so se udeležili dijaki, ki so se želeli izpopolniti na področju vrtnarstva. Na Norveško in Finsko so odpotovali dijaki, ki so se želeli dodatno usposobiti na strokovnem področju cvetličarstva in aranžerstva.

Pri izbiri dijakov smo upoštevali naslednje kriterije:

- strokovna znanja in spretnosti,
- znanja tujih jezikov,
- komunikativnost in zmožnost prilagajanja,
- želja po dodatnem izobraževanju in usposabljanju.

Cilji projekta:

- pridobiti nova znanja, spretnosti in izkušnje na strokovnih področjih cvetličarstva, vrtnarstva in aranžerstva,
- spoznati in primerjati organizacijo in didaktiko pouka ter medosebne odnose med dijaki in profesorji,
- aktivno sodelovati v izobraževalnem procesu v šoli in pri praktičnem delu v cvetličarnah in vrtnih centrih,
- posredovati na novo pridobljene izkušnje svojim vrstnikom, učiteljem, socialnim partnerjem in ostali javnosti na različnih promocijskih dogodkih šole v Sloveniji in v tujini,
- spoznati kulturo, umetnost, tradicijo in trende na področju cvetličarstva, vrtnarstva in aranžerstva v državah gostiteljicah,
- izboljšati socialne, kulturne, jezikovne, strokovne in IKT kompetence.

Organizacija, izvedba in vsebina namestitev: Namestitve za dijake so trajale 3 tedne. V tem času so dijaki kombinirali delo v šoli, sodelovanje pri projektih šole gostiteljice (dnevi odprtih vrat, razstave in drugo) ter neposredno delo v cvetličarnah in vrtnih centrih. S takšnim programom namestitve smo želeli dijakom omogočiti čim boljši pogled v neposredno izobraževanje v šoli in pri socialnih partnerjih.

Za dosego ciljev projekta so udeleženci začeli aktivno sodelovati z učitelji mentorji na Vrtnarski šoli Celje že pred odhodom v okviru kulturne, jezikovne in pedagoške priprave. Svoje delo so nadaljevali v šolah gostiteljicah z mentorji, dijaki in socialnimi partnerji. V času namestitev so se dijaki srečali tudi z dijaki in učitelji iz ostalih držav, ki so bili sočasno vključeni v projekt mobilnosti, kar je predstavljalo dodatno vrednost projekta. Dijaki v Avstriji so se praktično izobraževali v podjetjih za proizvodnjo vrtnin, okrasnih zelnatih rastlin, drevnin in urejanja okolja. Dijaki

Apprentices' and Students' Mobility of Flornet network for the internationalisation of vocational training

na Norveškem so pridobivali dodatna praktična znanja v cvetličarni, neposredno so komunicirali s strankami in sodelovali pri urejanju okolja. Dijaki na Finskem so bili neposredno vključeni v izvajanje projektnih dni na šoli v okviru dnevov odprtih vrat: sodelovali so pri izdelavi namizne dekoracije, urejanju okolja ter pri dekoraciji notranjih in zunanjih prostorov.

Rezultati in diseminacija izkušenj:

Dijaki, vključeni v projekt mobilnosti: namestitve, so svoje izkušnje predstavili z javno predstavitvijo svojim vrstnikom in učiteljem v šoli, lokalni skupnosti in potencialnim dijakom na dnevih odprtih vrat in informativnih dnevih, različnim javnostim na sejmih Flora in kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni ter ob ostalih promocijskih dogodkih šole.

V času namestitve so dijaki pisali dnevnik, oblikovali in pripravili portfelje, v katere so vključili svoje zapiske, skice, risbe, delovne liste, dnevnik dela, brošure in prospekte. Dijaki so dosegli večino zastavljenih ciljev:

- Izboljšali in nadgradili so svoja strokovna in jezikovna znanja ter spretnosti.
- Spoznali so ljudi, kulturo, umetnost, tradicijo in običaje v državah gostiteljicah.
- Nadgradili so socialne in IKT kompetence: pridobili so občutek samozavesti, samozaupanja pri samostojnem življenju in bivanju v tujini, pri komuniciranju preko elektronskih medijev ter javnih predstavitev svojih izkušenj.

Zaključki in priporočila za prakso:

Projekt namestitve je dijakom pomagal pri njihovi osebnostni in strokovni rasti. Udeleženci so v času namestitve dobili vpogled v ostale poklicne sisteme izobraževanja in usposabljanja ter nadgradili socialne in medkulturne izkušnje pri samostojnem bivanju in delu v tujini. S tovrstnimi mednarodnimi projekti

pridobivajo dijaki najbolj neposredne izkušnje o življenju v večjezični in večkulturni Evropi.

Dijaki želijo v svoje strokovno izobraževanje in usposabljanje prenesti primere dobre prakse iz tujine, predvsem primere uspešnega in učinkovitega povezovanja in sodelovanja šole s podjetji. Pri tovrstnem sodelovanju udeleženci neposredno prenašajo teoretično znanje v prakso in spoznavajo pomen vseživljenjskega učenja ter soodvisnosti formalnega in neformalnega izobraževanja.

FENIKS - počutite se enakopravno in izpopolnite svoje znanje in samopodobo

Nosilec projekta: VIZ Višnja Gora

20

Namestitev 10 dijakov s težavami v socialni integraciji v Spoletu, Italija.

Organizacija in izvedba:
PRIPRAVA DIJAKOV PRED ODHODOM

S kom smo sodelovali?

Pretehtali smo prednosti udeležbe na izpopolnjevanju v tujini,

UMBRIA TRAINING CENTER, ITALIJA

- kako bomo preživel tri tedne,
- kako se bomo sporazumevali,
- kako bomo sodelovali z delodajalci,
- kakšna država je Italija,
- kakšna je zgodovina Italije,
- kakšna je italijanska kulinarika.

Kaj smo delali?

IZVEDBA PROJEKTA	REZULTATI PROJEKTA	
<ul style="list-style-type: none"> - učenje italijanskega jezika, - predavanja o hrani in pijači, - kuhanje pod vodstvom učitelja, 	<ul style="list-style-type: none"> - dijaki so dokazali dobro poznavanje strokovno-teoretičnih predmetov in se zelo dobro sporazumevali v angleškem jeziku, ugotovili so, da so se lahko sporazumevali v tuji državi, 	PRIDOBIVANJE SOCIALNIH VEŠČIN
<ul style="list-style-type: none"> - ogled manjših proizvodnih obratov, - praktično delo v izbrani restavraciji, 	<ul style="list-style-type: none"> - izboljšali poklicno usposobljenost - spoznali italijansko kuhinjo, delodajalci so jih pohvalili, prejeli so certifikate, pripravili so jedi za zaključno prireditev v šoli, 	PRIDOBIVANJE SOCIALNIH VEŠČIN
<ul style="list-style-type: none"> - kulturno-zgodovinski ogledi, - organiziran prosti čas. 	<ul style="list-style-type: none"> - pridobili socialne veščine, bivali v mladinskem hotelu in zdržali tri tedne, dobro so funkcionirali v skupini, bili so ponosni na sebe, izboljšali so si samopodobo; 	PRIDOBIVANJE SOCIALNIH VEŠČIN

FENIKS - počutite se enakopravno in izpopolnite svoje znanje in samopodobo**PREŽIVLJANJE PROSTEGA ČASA**

Spremljevalca sva bila vedno prisotna, bodisi oba bodisi občasno samo eden. V prostem času so dijaki prali in likali perilo oziroma šli po nakupih. Kadar je bilo časa več, smo se odpravili na izlete in ogleda. Tudi zvečer smo šli skupaj v mesto ali pa na bowling in vedno je šla cela skupina. Ko smo pripravljali program, smo upoštevali, da morajo dijaki imeti organiziran prosti čas. Poskrbeli smo, da je bil ves čas zapolnjen.

Vsak večer po večerji smo sproti delali podroben načrt za naslednji dan in vključili tudi večerne aktivnosti: bowling, biljard, pikado v velikem športnem centru, kamor so hodili mladi domačini. Včasih smo šli v pivnico ali na koncert v center mesta, včasih pa smo se pozno vračali z izleta.

OPRAVLJANJE PRAKSE***Doi Duchi***

Šef ga izredno pohvali. Upošteva navodila, pride točno, vpraša za delo, sam vidi delo, je čist, ima vse možnosti dobrega gostinca. Šef bi ga vzel ponovno na prakso, če bi hotel priti.

Toretta

Zelo pohvaljen, da je miren in natančen pri delu. Ne odklanja zaposlitve, hitro se nauči, razume navodila in se potrudi. Lahko bi ga vzel za pomočnika, če se bo kdaj odločil.

La Pechiarda

Za Miro ugotovijo, da je precej delala in ima veliko prakse v gostilni, zato ji delo gladko teče, je vodljiva, nima težav s sodelavci - zelo, zelo dobra kuharica bo. Darko je pri delu dober, razume, kaj dela. Kar dela, dobro naredi. Ima težave s točnim pričetkom, je pa sicer manjkal nekaj dni.

Canasta

Splošna ocena je, da je v redu, dober, na dodatna vprašanja pa ne pove nič. Pravi, da gre za jezikovne težave pri razumevanju, sicer da je fejt fant.

Hotel Clituno

Šef hotela pove, da so sprva imeli kar veliko težav, ker se nista hotela lotiti predvidenega dela. Trdila sta, da sta kvalificirana za bolj zahtevno delo, kot je priprava jedilnice in podobno. Hotela sta prekiniti delo. Ocenjujejo, da Silva s težavo dela nasploh in ni navdušena nad delom.

Abetti

Šef ga pohvali, da se dobro razumeta. Glede dela, strokovnosti, točnosti, hitrosti pa se samo smehlja in ponovi, da se z Andrejem zelo dobro razumeta, je prijazen, iskren in še zelo mlad.

Rezultati:**TABELA 2**

Ocena prostočasnih aktivnosti

1. vožnja, potovanje, malica	4,40
2. namestitev, bivanje, okolje	4,70
3. hrana - sestava	2,90
4. hrana - količina	4,10
5. zabava preživljanje prostega časa	4,60
6. obisk bowlinga	4,60
7. obisk Rima	4,60
8. obisk Assisija	3,90
9. obisk pivnice - v organizaciji UTC	4,30
10. skupna ocena (počutje)	4,90
<hr/>	
izračunana skupna ocena	4,30

FENIKS - počutite se enakopravno in izpopolnite svoje znanje in samopodobo

22

VSEBINE PROGRAMA FELIKS LEONARDO, OCENJENE Z OPISNIMI OCENAMI

TABELA 1

Ocena strokovne vsebine programa

strokovne vsebine	povprečna ocena
1. predavanje o gastronomiji	3,00
2. predavanje o gostinskem poslovanju	3,80
3. predavanje o picah	3,60
4. kuhanje pod vodstvom kuharja	4,80
5. obisk vinske kleti	3,60
6. učenje italijanščine	4,20
7. obisk oljčnega mlina	2,60
8. lov na tartufe	2,80
9. obisk zavoda Foligno	1,80
izračunana skupna ocena	3,36

zelo pomembno za mojo strokovno

usposobljenost = 5 točk

pomembno, naučil sem se novih veščin = 3 točke

malo pomembno, vseeno = 1 točka

Dijaki, ki so se udeležili namestitve v tujini, so hoteli dokazati, da so na strokovnem področju dobri. Hoteli so tudi pridobiti certifikat. Nobenemu ni bilo vseeno, da certifikata ne bi dobil. Za pridobitev certifikata pa je bilo potrebno opraviti celoten program.

Poleg certifikata so dijaki prejeli tudi priporočila pisma lastnikov restavracij. Na ta pisma so bili še posebej ponosni, saj so bila napisana različno, glede na njihov prispevek. Vedeli so tudi, da posamezniki iz prejšnje generacije niso dobili teh pisem. Še posebej so bili ponosni tisti, ki so od delodajalcev prejeli tudi denarno nagrado, kar jim je pomenilo dodatno, čisto materialno potrditev. Medtem ko delodajalci v Sloveniji takega nivoja dela s praktikanti ne zmorejo in so tudi zelo kritični do njih, italijanski delodajalci najdejo veliko pohvalnih besed sprti. S fanti so se ujeli

v pogovoru o nogometu, z dekleti pa o simpatijah.

Vzeli smo si veliko časa, da smo sprosti oblikovali in uskladili program za vsak dan posebej. Program je bil zasnovan tako, da so se preko dneva razvrstile strokovne in pristočasne dejavnosti. Program ni bil natrpan. Vse se je časovno lepo izteklo. Za vse je bilo dovolj časa, tudi za tiste, ki so bili bolj počasni.

Profesionalni nivo je bil naravnan na sposobnosti dijakov, tako da so lahko dosegli uspeh. Na socialnem nivoju so se potrdili s pomočjo spremljevalcev in tutorjev, ki so jih potrebovali v novem in neznanem okolju.

Spremljevalci in dijaki smo bili zadovoljni, da smo dosegli zastavljene cilje: pridobivanje novih znanj na poklicnem nivoju, izboljšanje zaposljivosti s poznavanjem značilnosti italijanske kuhinje, spoznati način dela in življenja v eni od držav EU, premagati strah pred odhodi v drugače govoreče sredine, premagati odpor do stalnega strokovnega izpopolnjevanja na delovnem mestu, socialno učenje preko doživljajske komponente, dobiti občutek za življenje in delo v skupini, konstruktivno reševati probleme, dvigniti samozavest.

Vse to so bili cilji programa, ki smo jih skušali doseči in smo jih na nivoju skupine zagotovo uresničili. Na ravni posameznika smo pri enem dosegli več, pri drugem manj, nekatere cilje smo uresničili bolj, druge manj. V tem je tudi vrednost programa, saj omogoča individualno doseganje ciljev. Z vidika dela s posameznikom v okviru vzgojnega tretmaja v zavodu, so informacije o tem, kako se je obnesel naš gojenec v drugem, resničnem svetu, za vzgojitelje zelo dragocene.

Za učitelje praktičnega pouka, organizatorje zagotavljanja delovne prakse in naše delodajalce je model delovne prakse v Italiji v marsičem že dosežen ideal. Pouk kuharstva, usmerjen v pripravo enostavnih

FENIKS - počutite se enakopravno in izpopolnite svoje znanje in samopodobo

in lokalno obarvanih jedi, sledi najnovejšim trendom svetovne kulinarike. Stalna vsakodnevna izmenjava informacij o praktikantu med tutorji in delodajalci, kvalitetna evalvacija in maksimalno motiviranje praktikantov (slovo od delodajalcev, slavnostna podelitev certifikatov z večerjo v najbolj elitni restavraciji, priporočila, povabila) pa so načini dela, ki nam lahko dajo veliko misliti tudi pri delu z našo populacijo.

Od ideje do prakse v tujini

Nosilec projekta: Društvo mladih evropskih federalistov

24

Moja ideja v času študija je bila, da sem se čez poletje udeležila vsaj ene poletne šole, čez leto pa par seminarjev. Tako je potekalo poletje po prvem, drugem in tretjem letniku. V zadnjem letniku pa sem se odločila, da je čas še za kakšno prakso. Ideja je prišla skupaj s ponudbo o možnostih opravljanja različnih praks v ZDA, predvsem na področju ekonomije, prava in politologije. Z veseljem sem se prijavila in čakala na rezultate. V času izbire pa so se vrstili različni dogodki, ki so še kako vplivali na mednarodne dogodke in Amerika nekaterim ni bila pripravljena sprejemati študentov iz Evrope, regij Balkana in podobno na prakso v Washington D.C.

Začela sem iskati vse kontaktne naslove, ki sem jih pridobila na preteklih poletnih šolah in seminarjih. Poslala sem kar nekaj prošenj z življenjepisom in čakala na odgovore. Brskala sem tudi po internetu in iskala vse možne organizacije, ki bi me bile pripravljene sprejeti. Po več tednih iskanja in kontaktiranja, sem dobila pozitiven odgovor in povabilo na intervju in kasneje tudi ponudbo za opravljanje prakse na Dunaju, na Mednarodnem inštitutu za mir (»International Institute for Peace - IIP«). Ponudili so mi sofinanciranje nastanitve in nekaterih stroškov, še vedno pa si je bilo težko predstavljati, kako se s študentskim proračunom v Ljubljani preseliti in živeti na Dunaju, kjer so življenjski stroški bistveno višji. Tako je bila moja motivacija najti nekoga, ki bi mi lahko pomagal pri financiranju končno pridobljene prakse v tujini, še toliko večja. Zaradi specifičnega področja usposabljanja praksa ni bila primerna za iskanje sponzorstva, prav tako pa nisem mogla računati na pomoč kogarkoli drugega (štipendije, donacije...)

Tako kot samo prakso sem nato vneto iskala informacije o financiranju praks v tujini in izvedela za program Leonardo da Vinci, ki je bil med študenti mnogo manj poznan kot na primer program Erasmus, vendar

izjemno zanimiv za moje želje.

Stopila sem v stik s slovenskim Centrom za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja - CMEPIUS in ugotovila, da izpolnjujem vse pogoje za sodelovanje v programu Leonardo da Vinci; partnerska organizacija, ki mi je ponujala prakso, je bila iz tujine, kot pravno osebo, ki bi me poslala na usposabljanje, pa sem lahko uporabila nevladno organizacijo Mladi evropski federalisti (MEF), ki se je v svojem delovanju in strategiji zavzemala za promocijo evropske ideje in mednarodnega sodelovanja. S tem dela še zdaleč ni bilo konec, saj je bilo potrebno določiti načrt dela in namen prakse, predstaviti program pri partnerski organizaciji na Dunaju ter z njimi doseči dogovor.

Prijavnica in njeno dosledno izpolnjevanje mi je predstavljalo kar precej težav, saj je bilo potrebno skleniti številne pogodbe z vsemi vpletenimi strankami (MEF, IIP, Nacionalna agencija, jaz). To je zahtevalo natančne dogovore in številne sestanke, vse skupaj pa nam je poleg nepoznavanja postopkov oteževalo tudi dejstvo, da je bil vsem program nov. Še največ preglavic mi je povzročal natančen razrez stroškov in razporeditev potrebnih finančnih sredstev za prakso, ki jo bom šele opravljala.

Več tednov trajajoč proces se je do roka za oddajo dokumentacije le srečno končal. Morda je bil primer še nekoliko lažji od vseh ostalih, saj sem najprej poiskala t.i. partnersko organizacijo in šele nato začela razmišljati o finančnem vidiku. S tem sem imela idejo že vnaprej izoblikovano, hkrati pa mi ni bilo potrebno s programom v roki iskati primerne partnerske organizacije.

Septembra 2002 sem tako začela opravljati delo projektne koordinatorke na Mednarodnem inštitutu za mir kot

Od ideje do prakse v tujini

praktikantka. To usposabljanje je za mene pomenilo nadgradnjo teoretičnega znanja, pridobljenega v času študija, kakor tudi nadgradnjo dotedanjih praktičnih izkušenj, pridobljenih v času mojega delovanja v MEF.

Namestitev, razumevanje avstrijskega narečja, ritem dela in zamenjava študijskih klopi s pisarno so mi na začetku predstavljali kar velik izziv. Ne glede na to, da sem pričakovala težak začetek, sem se ob enem morala soočiti še z nekoliko drugačno kulturo dela, dunajskim narečjem in nasploh z življenjem v nepoznanem mestu. Moje znanje nemščine je bilo pred odhodom zadovoljivo, vendar sem kljub vsemu prve tedne imela precej težav z razumevanjem dunajskega narečja ter jezikom, ki se uporablja v mednarodnih odnosih. Hkrati me je praksa soočila s kulturnimi razlikami ter pomagala pri razumevanju drugačne, bolj evropske kulture. Zgradila pa sem tudi mnoga dobra prijateljstva, se izpopolnila v nemščini... Poleg vsega tega sem sama pri sebi ugotovila, kaj bi si želela delati v prihodnje.

Moje izkušnje pri iskanju prakse v tujini kažejo, da so številne organizacije (od Inštitutov do podjetij) zelo zainteresirane za sprejemanje praktikantov, le redke od njih pa so pripravljene ponuditi nastanitev in plačilo. Na drugi strani si študentje ali mladi delavci težko privoščijo tudi samo nekajmesečno financiranje življenja in dela v tujini. Moja rešitev je bil program mobilnosti Leonardo da Vinci. S skupno voljo obeh organizacij in določenimi lastnimi prispevki, sem si tako pridobila izjemno izkušnjo.

Nina Pfifer

Nosilec projekta: Zveza zvez in društev za mednarodno sodelovanje in izobraževanje KOMISP

26

KOMISP je slovenska zveza mednarodnih študentskih organizacij. Združuje 20 najaktivnejših organizacij, ki vsako leto omogočijo več kot tisoč slovenskim študentom priložnost za odhod v tujino na različne kongrese, strokovna srečanja, poletne strokovne in jezikovne tečaje ter opravljanje strokovnih praks. Med drugim pa KOMISP že 4 leta zapored sodeluje v programu Leonardo da Vinci. V letu 2003/04 smo 21 študentom omogočili sofinanciranje namestitev v tujini.

Namen projekta »Learning for the future« je, študentom z možnostjo namestitve v tujini v okviru študija ponuditi priložnost za razvoj na osebnem in profesionalnem področju. Ves čas izmenjave imajo študentje možnost, da svoje teoretično znanje, ki ga pridobijo na Univerzi, nadgradijo v praktičnih situacijah, prav tako pa se z uporabo pridobljenega znanja seznanijo z delovnimi trendi. Hkrati imajo možnost za osebni razvoj, pridobivanje izkušenj pri skupinskem delu, na področju vodenja, samoiniciative in odgovornosti, kot tudi za razvoj različnih spretnosti (prezentiranje, znanje jezika, organizacijske in vodstvene sposobnosti). Nenazadnje imajo možnost izkusiti delo in življenje v multikulturnem okolju, kar predstavlja korak naprej k večji strpnosti in dovtetnosti za kulturne razlike. Naš projekt »Learning for the Future« je namenjen študentom, ki so si prakso v tujini že poiskali ali pa so začeli o tem šele razmišljati. Slednjim lahko pomaga prakso poiskati katera od naših partnerskih organizacij AIESEC, IAESTE, IVSA ali IPSF.

Več informacij o programu in možnostih sofinanciranja dobite na ldv.koordinator@kiss.si

Razvoj izobraževalnih povezav za integriranje evropskih narodov

Nosilec projekta: Višja strokovna šola Brežice

V okviru projekta Razvoj izobraževalnih povezav za integriranje evropskih narodov je pet naših študentk in študentov opravljalo praktično izobraževanje v tujini. Tak način zagotavljanja izobraževanja nudi šoli prednost, ker je tudi tako vključena v mednarodne tokove. Izobraževanje je trajalo 24 tednov. Trije so izobraževanje zaključili, dva pa sta opravila polovico izobraževanja. Kako so bili z izobraževanjem zadovoljni povedo njihove izjave:

Leo Erban, FORTEC, Italija:

»Doživetja in izkušnje, ki sem jih pridobil na praktičnem izobraževanju v tujini, so neprecenljive vrednosti. Spoznal sem, kako deluje večje podjetje in delo v njem ter si utrdil znanje tujega jezika. Spoznal sem kulturo, običaje in način življenja v Italiji. Vsem študentom pa svetujem, naj se ga udeležijo.«

Boris Žerjav, FORTEC, Italija:

»Na praktičnem izobraževanju v Italiji sem si nabral zelo veliko izkušenj. Utrdil sem znanje tujega jezika, ki je obenem predstavljal tudi največji problem pri sporazumevanju, saj Italijani zelo slabo govorijo angleško. Drugače je bilo enkratno doživetje, spoznavati njihov način dela, njihovo kulturo in jezik.«

Matej Drobnič, ISTITUTO D'ISTRUZIONE SUPERIORE, Italija:

»Zelo prijetno so me presenetili ljudje, njihova odkritost, dobrosrčnost in voljnost za pomoč. V začetku sem bival v dragem lokalnem hostlu. Ko je za moj problem slišala sodelavka, mi je uredila poceni namestitev v enem izmed lokalnih hotelov. Domov sem prišel za izkušnjo bogatejši, z izpopolnjenim znanjem italijanščine in novimi mednarodnimi prijatelji. Vem, da mi bo ta izkušnja v veliko pomoč pri uresničevanju nadaljnjih ciljev v moji prihodnosti.«

Bojana Škrnjug, RAVICO, Francija:

»Pred začetkom prakse sem bila polna pričakovanj. Takrat se še nisem zavedala, da je tako težko preživeti dva meseca in pol v tujini. Počutila sem se kot popolni tujec, čeprav sem živela pri znancih. Počasi sem se naučila nekaj francoskih besed in tako sem lažje proučila podjetje, v katerem sem delala in spoznala nekaj novih prijateljev. Vendar mi to ne bi uspelo brez pomoči mojega mentorja, ki me je naučil veliko o podjetju, načinu poslovanja in navsezadnje tudi o okolju, v katerem sem živela.«

Praktično usposabljanje študentov v podjetjih v tujini

Nosilec projekta: Šolski center Slovenj Gradec, Višja strokovna šola

28

Na razpisu za sredstva projekta Leonardo da Vinci - mobilnost v letu 2003 smo dobili možnost namestitve za 10 študentov. Projekt še traja, do septembra 2004 pa se je praktičnega izobraževanja v tujini udeležilo 6 študentov Višje šole Slovenj Gradec iz programa poslovni sekretar.

Praktično izobraževanje v trajanju 10 tednov je obvezen sestavni del višješolskega izobraževanja za poslovne sekretarje in komercialiste, kar pomeni, da udeležba v mednarodnem projektu mobilnosti študentom omogoča pridobivanje obsežnejših delovnih izkušenj, saj traja njihova praksa dlje (12 tednov). Udeleženci namestitve so si pridobili nova znanja s področja dela poslovnega sekretarja ali komercialista v drugih državah, članicah Evropske skupnosti. Poleg spoznavanja delovne zakonodaje in pravil, so študenti pridobili spretnosti pri uporabi tujih jezikov, spoznali druge kulture in podjetja, si razširili razgledanost, samostojnost in samozavest. Namestitev v tuje podjetje je prispevalo k razvoju njihove delovne identitete ter k osebnostnemu razvoju posameznika. S to izkušnjo so študenti bogatejši in bolj usposobljeni za zaposlitvi. Študenti so opravljali praktično izobraževanje v podjetjih v Nemčiji, Avstriji in Franciji.

Udeleženci so osvojile osnovne cilje projekta, ki so bili: izpopolniti znanje in spretnosti študentov; izpopolniti znanja tujega jezika; spoznati podjetja v državah Evropske unije in njihove delovne navade, pravila in prioritete; izpopolniti praktično znanje študentov, spodbuditi kvaliteto izobraževanja.

Svoje izkušnje so študenti strnili v seminarskem delu, ki so ga predstavili ostalim študentom in tako opravili tudi obveznosti pri predmetu Praktično izobraževanje.

Ker je v Koroški regiji veliko podjetij, ki sodelujejo s tujimi partnerji (ali pa so njihovi lastniki tujci) iz Avstrije, Nemčije in nekatera s francoskimi podjetji bo pridobljeno znanje študentov direktno uporabno v bodočem delovnem procesu in bo prispevalo k boljšim možnostim naših študentov za zaposlitev.

Let's go students!

Nosilec projektov: Šolski center Novo mesto

Projekt vključuje organizacijo praktičnega izobraževanja 19 študentov iz ŠC Novo mesto, ŠC Ptuj, ŠC Velenje in Visokošolsko središče Novo mesto - Visoka šola za upravljanje in poslovanje. V okviru projekta se bo namestitve in opravljanja praktičnega izobraževanja v Veliki Britaniji udeležilo 19 študentov (program komunala in strojništvo ter upravljanje in poslovanje). Študenti bodo v Veliki Britaniji (Wales), v Nemčiji, na Finskem in Nizozemskem izvedli 3 mesečno prakso s pomočjo mentorja v podjetju.

Tam bodo opravili praktično izobraževanje, nabirali izkušnje in izpopolnjevali svoje jezikovne sposobnosti v podjetjih. Hkrati se bodo tudi kulturno bogatili. V času praktičnega izobraževanja bodo študenti izpolnjevali dogovorjene naloge in na koncu napisali poročilo; predstavili bodo seminarsko nalogo v podjetju, kjer opravljajo praktično izobraževanje, in bodo, ko se vrnejo, predstavili svoje izkušnje ostalim študentom Višje strokovne šole Novo mesto. Za uspešno opravljeno delo bodo dobili certifikat o praktičnem usposabljanju v tujini.

Sodelovanje pri razvoju izobraževanja za Evropo prihodnosti

Nosilec projekta: Višja strokovna šola za komercialiste, Murska Sobota

30

Za projekt mobilnosti v okviru programa Leonardo da Vinci sem se začela zanimati lansko jesen, ko me je o njem seznanila ravnateljica. Zdel se mi je zanimiv in sem začela iskati podatke po internetu. Ko sem bila malo bolj seznanjena s samim projektom, sem podatke o naši šoli in o željah, ki bi jih imeli glede izmenjave študentov, vnesla v bazo partnerjev. Ker smo višja strokovna šola za komercialiste, so nas seveda zanimala različna področja, kot so poslovanje, marketing, administracija, finance nasploh in še veliko drugih stvari. Bila sem prijetno presenečena, ko sem v zelo kratkem času dobila veliko ponudb iz različnih držav kot so Češka, Poljska, Španija, Portugalska, Nemčija in Velika Britanija. Najbolj so nas seveda zanimala ponudbe iz Velike Britanije in Nemčije, kajti naši študentje se učijo nemški in angleški jezik. Ponudb je bilo torej dovolj, najti je bilo potrebno le še študente, ki bi zares bili pripravljeni sodelovati v projektu. Kot se je namreč pozneje izkazalo, je bilo nekaj takih, ki bi načeloma šli, vendar če bi bilo potrebno iti, bi našli razne izgovore, tudi finančni razlogi bi bili posredi kljub opozorilom, da je potrebno prispevati svoj denar ali pa najti sponzorje. Ne glede na to smo našli kandidate, ki smo jih izbirali po različnih kriterijih in sicer: znanje jezika države, v katero naj bi potovali, komunikativnost, ki je tudi pomemben dejavnik, splošna razgledanost, ki je ne gre zanemariti in seveda tudi študijski uspeh. Za takšne kriterije smo se odločili, ker sodelovanje v takšnem projektu smatramo kot nagrado študentom.

Po navedenih kriterijih smo hitro našli naše potencialne kandidate in sicer bi šli štirje študenti v Nemčijo, pet študentov pa bi šlo v Veliko Britanijo.

Vmes sem hodila na seminarje, ki jih je prirejal CMEPIUS v Ljubljani in vsakokrat po več kot dve in polurni vožnji po slovenskih cestah (s tem ne mislim avtoceste), pridno poslušala in si vse

zapisovala. Seveda sem bila na seminarju tudi, ko je bilo govora o pravilnem izpolnjevanju prijavnice. Takrat se je pisanje šele začelo! Za vsakega študenta je bilo potrebno izpolniti kup obrazcev, vendar se je izplačalo.

Prijavili smo se v določenem roku, z vsemi potrebnimi dokumenti in dogovori z naše strani in s strani partnerjev. Nato se je začelo dolgo in mučno čakanje, ki je vmes bilo prekinjeno, ko sem prejela potrdilo o prejemu (no, smo vsaj vedeli, da je prišlo v Ljubljano). In spet čakanje ... do sporočila po elektronski pošti, ki je prišlo 29. aprila 2004. Takrat je gospodična Marja poslala tabelo z rezultati izbora, ki ga je opravil programski svet. Ne morete si predstavljati, kako sem bila vesela. Kar nisem mogla verjeti, da so sprejeli naš projekt! Tisti dan sem šla še večkrat preverjat, če sem prav prebrala. Seveda sem o tem obvestila ravnateljico, ki je bila prav tako navdušena. 11. maja 2004 je bilo izstavljeno obvestilo o rezultatih razpisa, v katerem so bila navedena sredstva, ki so nam bili dodeljena iz sklada Leonardo da Vinci. Ker je bilo sredstev manj kot smo pričakovali, smo se odločili, da pošljemo le tri študente. Še enkrat sem se z vsemi pogovorila in na koncu smo se odločili, da na delovno prakso v Veliko Britanijo pošljemo tri naše študente, kajti po naših kriterijih so najbolj ustrezali prav oni.

Pričelo se je aktivno komuniciranje s partnerji, saj je bilo potrebno natančno določiti, kdaj lahko začnejo z delovno prakso, kje bodo delali, pri kom bodo živeli, kako bodo potovali oziroma kako prišli do mesta, v katerem bodo prebivali tri mesece... Tudi s študenti se je bilo potrebno pripravljati tako pedagoško in kulturno kot jezikovno. Njih je prav tako čakala nova življenjska izkušnja, zato so bile priprave tembolj intenzivne.

12. junija sta dva moja študenta krenila v Veliko Britanijo in sicer v mestece Llangollen v pokrajini Wales. Z letalom sta

Sodelovanje pri razvoju izobraževanja za Evropo prihodnosti

potovala do Londona, naprej pa z vlakom in avtobusom.

Vlasta je delala v podjetju, ki se ukvarja z oglaševanjem in izdelavo spletnih strani. Spoznala je različna delovna področja, urejala finance in pisala finančna poročila, iskala nove potencialne stranke, pisala ponudbe in še veliko drugega. Živela je pri mladi družini in z njenimi člani navezala tesne stike.

Andrej je delal na ECTARCU, Evropskem centru za usposabljanje in regionalno kulturo. Tam je opravljal različna administrativna dela, prevajal njihove spletne strani v slovenski jezik, dajal intervjuje na radiju in televiziji kot udeleženec projekta Leonardo da Vinci in pri tem predstavil tudi Slovenijo. Sam je izvajal intervjuje in iskal udeležence za druge projekte Evropske Unije v pokrajini Wales ter opravljal še razna druga dela. Živel je pri družini z dvema najstnikoma in tudi on je navezal dobre stike z njimi. Leon se je odpravil na pot 10. julija. Do Londona je prispel z letalom, nato pa z vlakom naprej do mesta Totnes v pokrajini Devon. Tam je delal na Zavodu za zaposlovanje, kjer je opravljal različna administrativna dela, pisal poročila, izdeloval letake, se pogovarjal s strankami ter imel še razne druge zadolžitve. Živel je pri starejši gospe, pri kateri je živela tudi študentka iz Švice, ki je prav tako opravljala delovno prakso.

Vsi so prišli domov z novimi vtisi in izkušnjami, tako na delovnem kot tudi na kulturnem področju. Zelo so zadovoljni, kajti pridobili so veliko novih delovnih izkušenj, izboljšali svoje jezikovno znanje in spoznali sicer evropsko, vendar v marsičem drugačno kulturo od naše. Britanci so jim všeč in našli so veliko novih prijateljev, s katerimi nameravajo ohraniti stike tudi v prihodnosti. Vsi skupaj so izrazili željo, da bi se še vrnili v Veliko Britanijo, da bi jo geografsko podrobneje spoznali. Vsi so namreč izven kraja, v

katerem so bivali, spoznavali še druge kraje. Tako sta Vlasta in Andrej bolj ali manj spoznala celotno pokrajino Wales, odpeljala sta se vse do Liverpoola in Manchesterja z najetim avtomobilom, na poti domov pa sta si ogledala še London. Tudi Leon je spoznaval svojo bližnjo okolico, potoval tudi v bolj oddaljene kraje v pokrajini Devon in en vikend preživel v Londonu. V treh mesecih so vsi vzljubili to čudovito deželo. Priznali pa so tudi, sicer z grenkim priokusom, da je Slovenija še vedno precej neprepoznavna, da nas še vedno zamenjujejo s Slovaško ali s kakšno drugo državo bivše Sovjetske Zveze in da so morali vložiti precej truda, da so ljudem razložili, kdo smo in kje smo. Na srečo so s seboj vsi imeli nekaj dodatnega promocijskega gradiva, kar jim je malo olajšalo delo, sicer pa so si še pomagali z omenjanjem republik nekdanje Jugoslavije. Nad tem so bili kar precej razočarani, kajti po tolikih letih samostojnosti in govoru o promociji Slovenije v svetu so pričakovali, da bodo ljudje vsaj približno vedeli, kje leži Slovenija. Vseeno so se potrudili, jim predstavljali naše lepote, kraje in jedi in seveda upajo, da so vsaj malo prispevali k boljšemu poznavanju Slovenije.

Nosilec projekta: Univerza v Mariboru

32

Projekt Eurosills je namenjen mladim delavcem/diplomantom, ki želijo v tujini pridobivati jezikovna in strokovna znanja. S projektom želi Univerza v Mariboru svojim diplomantom in tudi drugim mladim iskalcem zaposlitve iz regije omogočiti kakovostno usposabljanje v tujini, kjer bodo lahko spoznali nove načine in pristope k delu ter bodo z bivanjem v novem okolju pridobili večjo širino v evropskem, kulturnem in osebnostnem pogledu.

S pridobljenimi spretnostmi in izkušnjami bodo imeli večje zaposlitvene možnosti na domačem trgu dela in bodo v delovno okolje prenašali svoje mednarodne in medkulturne izkušnje ter nova strokovna in jezikovna znanja, s čimer bodo pripomogli k trajnostnemu in enakomernemu razvoju naše regije, ožje okolice ter institucij, v katerih bodo delovali.

Projekt je zastavljen široko, saj zajema načeloma vse stroke in delovna področja.

KDO SO BILI UDELEŽENCI IN KJE SO SE USPOSABLJALI:

- Nataša Počkaj, United Nations Information Service, Dunaj, Avstrija
- Gabrijela Ačko, Kompas Touristik Espana, Barcelona, Španija
- Maja Lešnik, ONECO - Global Training, Sevilja, Španija
- Maja Vehab, TELECONSULT - Telcommunication & Broadcasting, Castelvetto, Italija
- Nešo Vučković, SAC - Land Economy Research, Edinburgh, Velika Britanija
- Lidija Gradišnik, Institut National de la Recherche Agronomique, Domaine de Vilvert, Francija
- Rafko Urankar, Technische Universität Bergakademie Freiberg - Institut für Archäometrie, Freiberg, Nemčija
- Aleksandra Nestorovič, Musei Capitolini, Rim, Italija

- Mojca Durjava, RIVM, National Institute for Public Health and the Environment, Bilthoven, Nizozemska
- Andrej Šušek, INRA - Institut National de la Recherche Agronomique, Dijon, Francija
- Tomaž Živižej, Centro Superior de Hosteleria de Galicia, Santiago de Compostela, Španija
- Darja Lešnik, Dr. Dario Elia - Nutrition and Food Sciences, Cagliari, Italija
- Stella Majcen, London Borough of Newham, London, Velika Britanija
- Matej Kos, Karl-Franzens-Universität Graz - Abteilung für Südosteuropäische Geschichte, Gradec, Avstrija
- Nataša Majcen, Natural Resources Institute - University of Greenwich at Medway, Kent, Velika Britanija
- Sinquin Antoine, University of Agronomical Sciences and Veterinary Medicine Bucharest - Faculty of Agriculture, Bucharest, Romunija
- Miha Karner, BMW Motorrad - Werk Berlin, Berlin, Nemčija
- Aleš Steny, Pori Energia, Pori, Finska

Koordinatorica projekta: Anita Kodba

Miha Karner v BMW Motorrad - Werk, Berlin v lakirnici.

Aleksandra Nestorovič v Kapitolskem muzeju v Rimu. Ob njej je rimski portret - Antinoos. Aleksandra je delala specializacijo iz antičnega portreta.

Nataša Počkaj na Združenih narodih na Dunaju s praktikanti iz vseh koncev sveta, v času odmora.

Tomaž Žvižej v tajništvu fakultete za gostinstvo in turizem v Santiagu de Composteli.

Nataša Majcen v laboratoriju Natural Resources inštituta v Kentu, s sodelavkami.

Transnational enterprise skills in Eurobusiness

Nosilec projekta: Visoka šola za podjetništvo, Piran

34

V projekt »Transnational enterprise skills in Eurobusiness« so vključene partnerske institucije, ki so vzpostavile mreženje s sodelovanjem v drugih evropskih projektih kot je npr. Fementre, Solocom, Eurobusiness 2 (EB 2), in sicer: Dundee College, Old Glamis Road, Dundee, DD3 8LF, Velika Britanija; Niels Brock Business College, Julius Thomsens Plads 6, 1925 Frederiksberg C, Danska; IRECOOP Veneto, Padova, Italija ter Visoka šola za podjetništvo, Piran, Slovenija.

Cilji projekta za partnerje:

- Inovacija
- Mreženje
- Vrednotenje učnih prioritet (z akreditacijo podjetniških in mehkih znanj tekom namestitve)
- Priprava slovenskih študentov za vstop v EU
- Sodelovanje z izkušenimi partnerji – uporaba Europassa – vrednotenje učenja
- Management mednarodnega projekta
- Metodologija procesa izbiranja kandidatov in vrednotenje rezultatov projekta
- Izkazovanje interesa odprtosti do vseh evropskih držav
- Vodenje in svetovanje
- Pomoč praktikantom v malih in srednje velikih podjetjih (MSP) pri pridobivanju novih spretnosti, jezikovnih znanj
- Informacijska tehnologija – IT
- Sveže ideje za mala podjetja
- Vzpostavitev kontaktov za razvoj sodelovanja med partnerskimi institucijami in podjetji
- Nove smernice na podlagi že obstoječe (Eurobusiness 2) EB dokumentacije – predvsem jasnejša navodila za delodajalce
  - Vrednotenje in priprava na EB mobilnost skozi tesno sodelovanje in srečanja partnerskih institucij

- Recipročna izmenjava praktikantov z namenom izboljšanja kakovosti izkušenj praktikantov ob uporabi izboljšanih navodil oziroma postopkov.

Cilji projekta za udeležence:

- Omogočanje izvajanja obvezne strokovne delovne prakse za udeležence
- Prenos znanja in izkušenj
- Zagotovitev določenih izkušenj in kompetenc, ki bodo koristile udeležencem pri iskanju redne zaposlitve
- EUROPASS
- Pridobitev referenc, delovnih izkušenj
- Delovni projekt, usmerjen v razvoj lastne poslovne zamisli – preusmeritev h konkretnemu projektu, npr. izdelave strategij za malo podjetje.

Zakaj je projekt pomemben:

Projekt je pomemben, ker bo omogočil več kot samo medsebojno izmenjavo študentov. Omogočil bo vstop na trg dela v EU in delo z izkušenimi partnerji v mreži, ki se je oblikovala že skozi druge evropske projekte; omogočil bo delo v več državah; omogočil bo novo dodano vrednost posameznikom (napredovanje v tujem jeziku, osebni razvoj, strokovni razvoj, vključitev v konkretni projekt); omogočil bo vrednotenje učnih prioritet.

Kje se bo projekt odvijal:

Projekt se bo odvijal v vključenih partnerskih institucijah (uvodni teden spoznavanja dežele z namenom, da udeleženci razumejo deželo in način življenja, da se lahko prilagodijo ekonomskemu, socialnemu, kulturnemu okolju, da spoznavajo kulturo, jezik, jezik v stroki in poslovne običaje) ter v podjetjih, ki bodo omogočila študentom prakse za

obdobje treh mesecev.
Kdaj se bo projekt odvijal:

Projekt se in se bo na VSP in v njenih partnerskih institucijah odvijal od 1. junija 2004 do 31. maja 2006.

http://www.vssp.gea-college.si/oglasna_deska/deska_s/mednarodna.htm

Ukinitev meja-ustvarjanje novih zaposlitvenih možnosti

Nosilec projekta: Univerza na Primorskem

36

Projekti mobilnosti Univerze na Primorskem za dodiplomske študente

1. maja 2004 je Slovenija postala polnopravna članica Evropske unije. Spremembe, ki jih to prinaša na področju zaposlovanja, ne bodo vidne takoj po pridružitvi, pač pa šele v naslednjih letih, ko bo evropski delovni trg v celoti dostopen tudi slovenskim iskalcem zaposlitve. V prehodnem obdobju je pomembno, da se predvsem mladi, ki se še izobražujejo, kar najbolj pripravijo na nove zaposlitvene možnosti, ki se jim obetajo z dokončno ukinitvijo evropskih meja.

Cilj našega projekta je, omogočiti študentom na dodiplomskem študiju, da pridobijo delovne izkušnje v različnih evropskih državah. Želimo, da si udeleženci v času namestitve pridobijo čim več praktičnega znanja in veščin v delovnem okolju ter svoje znanje, pridobljeno na formalen in neformalen način, aplicirajo v praksi. Izkušnje in znanja, ki jih bodo pridobili s praktičnim usposabljanjem v tujini, bodo olajšale njihovo pot do redne zaposlitve tako v domači državi kot v državah članicah Evropske unije. Hkrati bo prisotnost slovenskih študentov v različnih evropskih podjetjih pripomogla k boljšemu poznavanju Slovenije, njenega jezika in kulture ter znanja, ki ga nudi slovenski izobraževalni sistem.

Univerza na Primorskem nudi svojim študentom deset dodiplomskih študijskih programov. Študenti nekaterih študijskih smeri morajo kot redni del študijske obveznosti opraviti tudi praktično usposabljanje, zato jim želimo ponuditi možnost, da to opravijo v eni od evropskih držav. Poleg teh študentov želimo v projekt vključiti tudi vse ostale, ki bi želeli svoje znanje nadgraditi z delovnimi izkušnjami v tujini. Prav tako bomo možnost sodelovanja v projektu ponudili tudi mladim diplomantom z namenom, da jim

omogočimo pridobivanje delovnih izkušenj pred iskanjem prve zaposlitve ali nadaljevanjem študija na podiplomski stopnji.

Udeležencem želimo omogočiti tri- do šestmesečne namestitve v različnih evropskih podjetjih in ustanovah. Potekale bodo v obdobju od septembra 2004 do decembra 2005 v Italiji, Španiji in na Poljskem.

Menimo, da je projekt v trenutku širitve Evropske unije pomemben za vse udeležence. Za nosilca projekta, mlado Univerzo na Primorskem, sodelovanje v projektu predstavlja možnost predstavitve v širšem evropskem prostoru in vzpostavitev sodelovanja z drugimi univerzami, hkrati pa ji omogoča tesnejše sodelovanje z gospodarstvom, kar je eden od njenih strateških ciljev. Udeležencem namestitve bo sodelovanje v projektu pripomoglo k pridobivanju izkušenj in izpopolnjevanju teoretičnega znanja in veščin, hkrati pa se bo izboljšalo njihovo znanje tujih jezikov. Partnerske institucije in prejemnice bodo skozi projekt imele možnost spoznati eno od novih članic Evropske unije, kar bo pripomoglo k boljšemu razumevanju, sodelovanju in izmenjavanju izkušenj med sodelujočima državama.

Približajmo irsko gastronomijo slovenskemu trgu

Nosilec projekta: Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem Maribor**Informacijsko gradivo za tiskovno konferenco ob zaključku projektov Leonardo da Vinci v študijskem letu 2003/2004 na VSŠGT Maribor**

Na Višji strokovni šoli za gostinstvo in turizem Maribor stremimo k inovativnim, evropskemu trgu prilagojenim študijskim programom gostinstva in turizma, s katerimi bomo lahko uspešno izobraževali in vzgajali bodoče gostinske in turistične strokovnjake ter omogočali že zaposlenim kolegom v gostinsko-turističnem gospodarstvu vseživljenjsko izobraževanje in usposabljanje za potrebe trga.

Zavedamo se, da se trendi v enogastronomski stroki, hotelirstvu in dopolnilnih turističnih dejavnostih nenehno spreminjajo in dopolnjujejo. Le z nenehnim izobraževanjem in usposabljanjem predavateljev in inštruktorjev lahko dosegamo evropsko primerljiv standard izobraževanja in usposobimo študente za primerljiv nastop na evropskem trgu delovne sile. Zato smo v študijskem letu 2003/2004 prijavi in izvedli dva projekta mobilnosti po programu Leonardo da Vinci, katerih kratka povzetka navajamo v nadaljevanju.

Povzetek projekta:

V projekt mobilnosti »PRIBLIŽAJMO IRSKO GASTRONOMIJO SLOVENSKEMU TRGU« sta bila vključena dva študenta VSŠGT Maribor (eden iz programa Turizem, drugi iz programa Gostinstvo). Projekt se je pričel izvajati 27.9.2003 in je trajal 12 tednov (3 mesece), in sicer do 22.12.2003.

Irska je na področju gastronomije in turizma strokovno in kakovostno izpopolnjena dežela, zato so bili cilji tega projekta, pridobiti nove delovne izkušnje, znanja na področju gostinstva in turizma ter jih prenesti na ustrezne strokovne ustanove in ostale študente v Sloveniji. Na Irskem sta naša študenta predstavljala Slovenijo in jo s svojim, do sedaj

pridobljenim strokovnim znanjem, tudi zastopala. Udeležencema je bilo hkrati priznано delo v obliki določenega števila ur, ki bi ga sicer morala izvesti kot del obveznega praktičnega izobraževanja v okviru študija na VSŠGT Maribor.

Projekt je vodila VSŠGT Maribor, skupaj z organizacijo European Career Evolution (E.C.E), ki je udeležencema glede na njuno strokovno predizobrazbo, usposobljenost, sedanje izobraževanje in njune želje poiskala ustrezno gostinsko oziroma turistično podjetje za njuno praktično izpopolnjevanje. Pred tem jima je ob prihodu na Irsko organizirala jezikovno in kulturno pripravo (3 tedne) na Irskem, v katero sta bila vključena skupaj z ostalimi študenti.

Projekt je pripeljal do izpolnitve zastavljenih ciljev:

- izpopolnitve v jezikovnem/strokovnem izražanju (angleški jezik),
- nova spoznanja o drugih kulturah in ljudeh,
- novo pridobljeno strokovno znanje na področju gostinstva in turizma (spoznanje postopkov dela na recepciji, v kuhinji, strežbi, gospodinjstvu...),
- samostojnost in neodvisnost od doma in staršev,

Udeleženca sta bila aktivno vključena v delovni proces izbranih gostiteljskih podjetij na Irskem in pridobila novo znanje, ki ga bosta znala koristno uporabiti na slovenskem trgu.

Vse zgoraj navedeno je zelo pomembno pri trženju gostinstva in turizma v Sloveniji. Verjamemo, da bosta študenta s svojim znanjem in izkušnjami ter spretnostmi doprinesla tudi h kakovostnejšemu izvajanju študijskega programa Gostinstvo in Turizem na VSŠGT Maribor.

Koordinatorica projekta: dr. Nataša Potočnik

Tržne poti v Evropski uniji

Nosilec projekta: HALO Lokalna razvojna agencija d.o.o.

38

V podjetje Futuruma v Varšavi sem prispela v začetku oktobra. V partnerskem podjetju sta zaposlena 2 mlada uslužbenca, ki sta me ob prihodu lepo sprejela. Skupaj smo naredili načrt za čas mojega bivanja na Poljskem, predvsem načrt za usposabljanje, kjer mi je bilo omogočeno spoznavanje poljskega trga vin.

Poudarek v prvem tednu mojega bivanja je bil na spoznavanju partnerske organizacije, in sicer od njenih prvih korakov do sedanjega dela in načrtov za prihodnost. Seveda kot dobri gostitelji niso pozabili, da je potrebno učeče se udeležence seznaniti z mestnimi znamenitostmi in posebnostmi Varšave. V prvem tednu sem predvsem spoznavala organizacijo, način dela, nacionalno zakonodajo in lokalne predpise.

Moje bivanje in sam projekt sta temeljila na pridobivanju znanja na področju mednarodnega poslovanja, komuniciranja in na pridobivanju novih izkušenj v poslovnem svetu.

Pri komuniciranju z zaposlenimi v podjetju Futuruma in njihovimi strankami uporabljam angleški jezik. V času opravljanja usposabljanja sem se vpisala tudi na tečaj poljskega jezika za začetnike. Njihov jezik je zelo podoben slovenščini, zato pri učenju ni bilo večjih problemov.

Moji sogovorniki, ki sem jih srečevala v novi organizaciji, so mi pojasnili nekatere predpise v zvezi z zakonodajo o alkoholnih pijačah, oglaševanjem vina ter označevanjem na etiketah (pomembno je, da so artikli označeni kot predpisuje zakon).

Mentorica v podjetju je Monika Dorf in skupaj z njeno pomočjo sem preko spletnih strani in poslovnega imenika stopila v kontakt z nekaterimi zelo pomembnimi distributerji in uvozniki alkoholnih pijač in vina.

Omenjenim sem poslala predstavitev svojega programa LDV na Poljskem in anketo za raziskavo poljskega trga (stanje, trendi...). Anketiranje je še v teku, tako da še ni možno predvideti končnega izida. Seveda se je do sedaj zvrstilo že nekaj pogovorov s predstavniki distributerjev in distributerji samimi, s katerimi si želim dolgoročnega sodelovanja.

Proti koncu oktobra je v Varšavi potekala jesenska degustacija vin, ki jo je organiziral eden največjih distributerjev v državi (Centrum vina). Na omenjeni degustaciji so sodelovala vina, ki so v redni prodaji (vina različnih proizvajalcev iz različnih držav). Vstop na prireditev je bil prost, zato sem se tega »vinskega« dogodka zagotovo udeležila.

V nadaljevanju predvidevam, da bom dosedanje stike še nadgrajevala in skušala čim bolj izkoristiti čas v Varšavi za skupna srečanja, pogajanja in sklenitev pogodbe o sodelovanju.

Tudi z ostalimi podjetji, ki so potencialni partnerji (ostali distributerji), bom skušala najti skupni interes ter slovensko (natančneje HALOŠKO) vino približati poljskemu trgu in potrošniku.

Pridobljene delovne navade in izkušnje bodo koristno vplivale na mojo osebno rast kot tudi na rast organizacije, v kateri sem se zaposlila.

Nadgradnja znanja in sposobnosti na področju vodenja in izvajanja EU programov na regionalni in lokalni ravni

Nosilec projekta: Pospeševalni center za malo gospodarstvo (PCMG)

Pospeševalni center za malo gospodarstvo je v letih 2002, 2003 in 2004 v okviru programa Leonardo da Vinci / mobilnost pridobil sredstva za sofinanciranje izvajanja projektov mobilnosti /namestitve.

Program Leonardo da Vinci predstavlja za PCMG dodatno pomoč pri doseganju ciljev na področju nadgradnje oz. pridobitve novih znanj in spretnosti, ki jih od podjetniške podporne infrastrukture, mikro, malih in srednjih podjetij ter posameznikov zahtevajo vplivi globalizacije, procesi internacionalizacije poslovanja malih in srednjih podjetij, trga dela in potrebe po podjetniških razvojnih iniciativah in razvoju podjetniške kulture v Sloveniji. Pri izvedbi namestitev je PCMG v letih 2002 in 2004 sodeloval s partnerjema iz Irske (Moy Valley Resources) in Avstrije (Carinthian Government Department 20), pri čemer je bilo v samo izvedbo namestitev vključenih skupno 19 udeležencev (Irska - 17, Avstrija 2). V letu 2004 pa PCMG ob partnerjih iz Irske (Moy Valley Resources) in Avstrije (Carinthian Government Department 20) v okviru projekta mobilnosti sodeluje tudi s partnerjem iz Španije (LABEIN, Parco tecnologico). Projekti so bili oz. so namenjeni mladim zaposlenim v lokalnih podjetniških centrih z namenom pripraviti oziroma nadgraditi znanje lokalne podporne infrastrukture na področju evropske strukturne politike pobud skupnosti (Interreg III A, B, C) in 6. okvirnega programa s poudarkom na podjetniških razvojnih iniciativah in razvoju podjetniške kulture.

V letu 2003 se je izvajal projekt "Nadgradnja znanja in sposobnosti na področju

vodenja in izvajanja EU programov na regionalni in lokalni ravni" (SI/03A/PL/176031) s ciljem nadgraditi znanje in sposobnosti pri vodenju in pripravi programov EU na regionalni in lokalni ravni s posebnim poudarkom na poznavanju in upravljanju skupnih struktur Evropskih strukturnih skladov in Pobud skupnosti (INTERREG). Šlo je za osnovna znanja in sposobnosti, ki so članom mreže LPC dobrodošla popotnica za delo po vstopu Slovenije v Evropsko unijo. Partnerja pri izvajanju projekta sta bila Moy Valley Resources (Irska) in **Carinthian Government Department 20** (Avstrija). V izvedbo namestitve na Irskem je bilo vključenih 7 udeležencev v namestitev v Avstriji pa 1 udeleženec.

Nadgradnja znanja in sposobnosti na področju vodenja in izvajanja EU programov na regionalni in lokalni ravni

Nosilec projekta: Pospesovalni center za malo gospodarstvo (PCMG)

40

V letu 2004 je v izvajanju projekt "Nadgradnja znanja in sposobnosti na področju vodenja in izvajanja EU programov na regionalni in lokalni ravni" - 2.faza (SI/04/A/PL/176003) s ciljem nadaljnje nadgradnje znanja in sposobnosti kadrov Lokalne podjetniške podporne infrastrukture na področju Evropskih strukturnih skladov, Pobud skupnosti (INTERREG III A, B, C) ter, na osnovi identificiranih potreb po spodbudivni razvojnega procesa temelječega na povečani stopnji inovativnosti, zagotavljanju pretoka ključnih znanj za tehnološki razvoj in sposobnosti stalnega inoviranja v podjetniškem sektorju, tudi seznanitev s praktičnimi izkušnjami (5. Okvirni program) in z možnostmi ter priložnostmi

Naši »Irci« od leve proti desni: Primož Šrot, Maureen (MVR), Maja Gorjanc, Andrejka Gojkošek, Virginia (MVR), Ivan Polajžar, Nataša Jerman Rajh, Gordana Stanišič, Beatrice (MVR), Geza Šanca

Namestitev v Avstriji: Mentor g. Shabus in Damjan Knap

sodelovanja v okviru 6. Okvirnega programa. Eden izmed dodatnih argumentov v prid pričujočemu projektному predlogu je tudi dejstvo, da so tovrstna t.i. usposabljanja na delovnem mestu s strani udeležencev dosežanih namestitev in njihovih krovnih institucij ocenjena kot zelo koristna, kar nenazadnje kažejo tudi rezultati njihovega dela na različnih projektih in katerih redno spremljanje je zagotovljeno s strani PCMG. Partnerja pri izvedbi projekta so LABEIN - Parco Tecnologico (Španija), Moy Valley Resources (Irska) in Carinthian Government Department 20 (Avstrija).

Skupna ocena izvedbe dosežanih namestitev je, da je za mlajše državljane Slovenije pomembno, da se soočijo z evropsko realnostjo, kakršna pač je - s plusi in minusi, kajti zgolj teoretično znanje ne zadošča sodobnim izzivom in potrebam gospodarstva. Program usposabljanja, v

okviru namestitev je bil zastavljen v smislu prepletanja teorije in prakse ter ogledov konkretnih projektov v izvajanju na področju podjetniških razvojnih iniciativ in razvoju podjetniške kulture. Gledano s tega zornega kota je bila izmenjava izkušenj in informacij na takšnih oblikah izobraževalnih programov ocenjena kot zelo koristna. Sama izvedba namestitev je pokazala, da je potrebno v naših okoljih uveljaviti takšno razvojno miselnost, pri kateri razvoj ne bo temeljil zgolj na ustvarjanju dobička, ampak tudi na doseganju nemerljivih a za družbo pomembnih koristi.

Na PCMG se zavedamo, da znanje samo po sebi ni uporabno, če ga ne uporabljamo in delimo z drugimi, prav zaradi tega je naložba v ljudi najboljša. Prav zaradi tega

Nadgradnja znanja in sposobnosti na področju vodenja in izvajanja EU programov na regionalni in lokalni ravni

je bil program namestitev v okviru programa Leonardo da Vinci v letih 2002 - 2004, ki se je vsebinsko iz leta v leto nadgrajeval, vključen v segment obveznega izobraževanja in usposabljanja mreže lokalnih podjetniških centrov, za doseg standardov kakovosti, ki je tudi eden izmed pogojev za članstvo v mreži lokalnih podjetniških centrov.

Izboljšanje in povečanje znanja na področju Evropskega Socialnega Sklada v povezavi s poklicnim izobraževanjem

Nosilec projekta: Center RS za poklicno izobraževanje

42

Ciljna skupina: Mladi delavci in tisti, ki so pred kratkim končali šolanje.

Število udeležencev: 1

Cilji projekta so izboljšanje in povečanje znanja udeleženca o evropskih socialnih skladih v povezavi s poklicnim izobraževanjem na nacionalnem, regionalnem in sektorskem nivoju ter izdelava praktičnega primera projekta iz slovenske stvarnosti, pripravljenega v skladu s pravili evropskega socialnega sklada.

Nastanitev med bivanjem na Irskem je potekala v organizaciji FAS (Training and Employment Authority), znotraj oddelka za EU zadeve. V času namestitve na Irskem sem dobil celoten pregled nad irskim sistemom poklicnega izobraževanja in sistemom sofinanciranja s pomočjo ESS ter sem podrobno spoznal delo krovne organizacije. Poseben poudarek je bil namenjen tudi spoznavanju sistema financiranja poklicnega izobraževanja, in sicer preko državnega proračunskega financiranja in financiranja preko ESS.

Tovrstne dokumente bodo morale pripravljati tudi slovenske institucije (tudi CPI), ki bodo v prihodnje koristile sredstva strukturnih skladov.

Nosilec projekta: Regionalni center za razvoj d.o.o.

FINSKE IZKUŠNJE ZA ZASAVSKE ŠOLE

Regionalni center za razvoj je v okviru projekta mobilnosti Leonardo da Vinci od 2. do 17. oktobra 2004 na Finskem organiziral usposabljanje na temo »Znanje za poslovanje«. Izmenjave so se udeležili profesorji srednjih in poklicnih šol iz Zasavja, ki so poleg poučevanja aktivno vključeni v mednarodne projekte svojih šol, v spodbujanje podjetništva ter v sodelovanje s podjetji v Zasavju.

Posebno težo je projektu dala sama struktura skupine, saj je vključevala tako predstavnike izobraževalnih institucij iz regije in tujine kot tudi predstavnika regionalne razvojne agencije iz Zasavja, Regionalnega centra za razvoj iz Zagorja. Pomembno je bilo tudi, da je finski partner, Vocational Teacher Education College, član konzorcija izobraževalnih institucij Jyvaskyla Polytechnic, ki velja za eno najboljših politehniških šol na Finskem.

Udeleženci so spoznavali finski šolski sistem in ga primerjali s slovenskim. Seznanili so se z udeležanjem koncepta vseživljenjskega učenja na Finskem, spoznavali nove oblike pristopov na področju poklicnega vodenja in svetovanja dijakom ter izmenjali izkušnje pri tehnikah poučevanja, predvsem pri izvajanju praktičnega pouka. Program je vključenim omogočal tudi aktivno sodelovanje v delavnicah, v okviru katerih so potekale izmenjave informacij in številne konstruktivne razprave obeh strani.

Usposabljanje je vključevalo tudi obisk in predstavitev Regionalnega sveta osrednje Finske ter ogled tehnološkega parka in inkubatorja, kjer so vsi udeleženi lahko spoznali sistem delovanja partnerstva v regiji in imeli možnost navezati stike tako z izobraževalnimi kot tudi razvojnimi ustanovami ter podjetji, ki bodo morda

partnerji pri naslednjih mednarodnih projektih.

S projektom so vključeni nedvomno pridobili nova znanja, izkušnje in ideje, ki jih bodo lahko prenesli in uporabili v svojem lokalnem okolju, kjer je stopnja povezanosti med izobraževalnimi institucijami in gospodarskimi subjekti relativno šibka. Na ta način bodo lahko prispevali k večji prilagodljivosti zasavskih šol in podjetij, dolgoročno gledano pa tudi h krepitvi socialnega partnerstva v regiji.

Prenos španskih izkušenj pri oblikovanju in delovanju centrov za usposabljanje v slovenske razmere

Nosilec projekta: Kmetijska šola Grm Novo mesto

44

Naš projekt se bo odvijal aprila 2005 v pokrajini Andaluzija v Španiji, kjer je naš partner organizacija Academia Cordoba. Obiskali bomo tamkajšnje kmetijske šole, izobraževalni center za inovacije na področju kmetijstva, center za raziskavo kmetijstva, inštruktorsko kmetijo, podjetje, ki se ukvarja z ekološkim kmetijstvom, tradicionalni sejem ekološkega kmetijstva, znamenite parke in vrtove ter več centrov za usposabljanje z namenom, da bi pridobljene izkušnje uporabili pri ustanovitvi in oblikovanju podobnega centra pri nas. Center bi služil za potrebe permanentnega in dopolnilnega izobraževanja na področju kmetijstva, gospodinjstva in na splošno življenja na podeželju. Naša vizija je, da bi v takem centru potekalo formalno in neformalno izobraževanje, učenje veščin na tečajih, seminarji ali šolanje v krajših periodah. Ker se nahajamo na kmetijskem področju, bi tak center pripomogel k naprednemu kmetijstvu, izboljšanju konkurenčnih sposobnosti, varovanju okolja, ohranjanju kulturne in naravne dediščine, kot tudi k pridelavi varnih živil s stališča varovalne prehrane in sploh k razvoju podeželja v najširšem smislu.

Verjamemo, da bomo s spoznavanjem načinov usposabljanja in organiziranosti podobnih centrov v Španiji ter z izmenjavo izkušenj in primerov dobre prakse našo vizijo tudi uresničili.

**Razvijanje poklicnih interesov
za delo v gostinstvu in turizmu*****Nosilec projekta: Center RS za poklicno izobraževanje***

Ciljna skupina: Menedžerji človeških virov v podjetjih, specialisti na področju poklicnega izobraževanja, mentorji in svetovalci na področju poklicnega izobraževanja.

Število udeležencev: 8

Kot osnovni cilj izmenjave smo si zastavili, da se vsi udeleženci neposredno seznanimo in izmenjamo izkušnje s kolegi istega ali sorodnega delovnega področja (svetovalci CPI, srednja šola, mala zasebna podjetja in večji hotelski kompleksi) in spoznamo njihove metode populariziranja in poklicnega informiranja, konkretno za poklice v gostinstvu in turizmu.

Spoznali smo irski šolski sistem in ugotovili, da je zelo fleksibilno zasnovan ter da posamezniku daje možnost, da si pridobi izobrazbo in/ali poklic v katerem koli življenjskem obdobju.

Prepričali smo se, da tudi v našem sistemu razvoj poklicnih interesov, poklicnega informiranja in oblike promocije poteka v isti smeri, vendar moramo predvsem z uvajanjem svežih oblik in metod izpopolniti in intenzivirati dejavnosti na tem področju (vključevanje informacijske tehnologije in avdiovizualnih pripomočkov, večje upoštevanje/razumevanje interesov mladih...).

**Razvijanje podjetniških
spodobnosti mladih**

Nosilec projekta: Center RS za poklicno izobraževanje

46

Ciljna skupina: Menedžerji človeških virov v podjetjih, specialisti na področju poklicnega izobraževanja, mentorji in svetovalci na področju poklicnega izobraževanja.

Število udeležencev: 13

Gre za del večjega projekta, preko katerega smo se s pomočjo krovne organizacije Univerze v Durhamu udeleženci seznanili z različnimi tehnikami poučevanja podjetništva.

Delo je temeljilo na več organiziranih delavnicah ter obiskih relevantnih organizacij. Preko študij gradiv smo osvojili nove načine dela z mladimi v izobraževalnih institucijah in tehnike vzpodbujanja podjetništva ter inovativnosti mladih, ki jih bomo lahko predstavili v domačem okolju. Pridobljena znanja predstavljajo temelj izobraževalnih gradiv na področju podjetništva v Sloveniji.

**Surfanje po nemirnih vodah
projektnega managementa v
EU projektih**

Nosilec projekta: Šolski center Celje

Ciljna skupina: Menedžerji človeških virov v podjetjih, specialisti na področju poklicnega izobraževanja, mentorji in svetovalci na področju poklicnega izobraževanja.

Število udeležencev: 4

Izmenjava v Veliki Britaniji je temeljila na odkrivanju primerov dobre prakse na področju vodenja LdV ter ostalih projektov. Udeleženci smo preko obiskov nekaterih priznanih organizacij (Careers Bradford, University of Huddersfield, British Council – Leonardo UK National Agency...) pridobili vpogled v strukturo projektnega managementa, v njihove metode dela in se seznanili s komunikacijo med partnerji. Pridobljena znanja bomo implementirali v svoje matične organizacije ter si z njimi olajšali nadaljnjo delo na področju vodenja projektov in organizacije dela nasploh. V teku je tudi diseminacija projektne rezultate v širše lokalno okolje.

**Efficiency orientated workpractice for students and
updated technology orientated work practice for teachers****Nosilec projekta: Srednja lesarska šola Škofja Loka**

48

Kako načrtovati, izvesti in preveriti uspešnost delovne prakse v šoli in pri delodajalcu, da bo čimbolj učinkovita in bo zadostila pričakovanjem vseh udeležencev: dijakov in vajencev, delodajalcev, mentorjev, šole, panoge, staršev?

Kako obdržati stik učiteljev tako strokovno-teoretičnih predmetov kot praktičnega usposabljanja v šolskih delavnicah s tehnološkim in ekonomskim razvojem na svojem strokovnem področju?

Na ti dve vprašanji je skušala najti odgovore petčlanska skupina učiteljev, mentorjev in predstavnikov delodajalcev med enotedenskima obiskoma na **Lahti College of Arts and Crafts** na Finskem in na **Technisch Instituut Heilig Hart Maasmechelen** v Belgiji. Skupino so sestavljali Marija Thaler iz tovarne pohištva **Alpes** iz Železnikov, Gregor Iskra iz tovarne **Pohištvo Iskra** iz Medvod, Boštjan Jezeršek iz **Mizarstva Jezeršek** iz Hotavelj ter predstavnika **Srednje lesarske šole** iz

Škofje Loke, Jurij Štancer, vodja šolskih delavnic ter učitelj praktičnega pouka, in Irena Leban, učiteljica strokovno-teoretičnih predmetov ter koordinatorka mednarodnih aktivnosti.

Lahti College of Arts and Crafts na Finskem smo obiskali med 13. in 18. septembrom 2004, Technisch Instituut Heilig Hart Maasmechelen v Belgiji pa med 3. in 9. oktobrom 2004. V teh dveh tednih smo si ogledali šolske delavnice na različnih šolah ter mnogo različno velikih podjetij, ki se ukvarjajo z zelo raznolikimi dejavnostmi, od proizvodnje po naročilu do velikoserijske in masovne proizvodnje. Pogovarjali smo se z učitelji, mentorji in organizatorji prakse ter izmenjali izkušnje pri delu z mladimi in sodelovanju med šolami ter podjetji. Finski in belgijski partnerji so nam predstavili tudi izobraževanje odraslih in projekte, s katerimi spodbujajo brezposelne k izobraževanju in iskanju zaposlitve.

Koordinatorica projekta: Irena Leban

*Udeleženci obiska
na Finskem:
Gregor Iskra,
Marija Thaler,
Jurij Štancer,
Jorma Noponen,
Hannu Heironen
in Irena Leban
(z leve proti desni)*

Šolske delavnice v
Lahti College of Arts
and Crafts na Finskem

49

Boštjan Jezeršek, Paul Zvar in predstavnik lesarske šole St. Jansberg v Maaseiku (z leve proti desni) se pogovarjajo o organizaciji praktičnega pouka.

Udeleženci obiska v Belgiji: Boštjan Jezeršek, Gregor Iskra, Edi Bevk (naš vodič po Maastrichtu), Jurij Stancer in Irena Leban (z leve proti desni).

Šolska delavnica in učilnica lesarske šole St. Jansberg v Maaseiku v Belgiji

Študijski ogledi za managerje človeških virov s ciljem prestrukturiranja MP Vrtojba

Nosilec projekta: RRA severne primorske regijska razvojna agencija d.o.o. Nova Gorica

50

Področje Mednarodnega prehoda Vrtojba se sooča s prestrukturiranjem dejavnosti zaradi vstopa Slovenije v Evropsko unijo. S 1. majem 2004 se je v celoti ukinilo carinsko posredništvo, ki je predstavljalo pretežni del dejavnosti na omenjenem območju. Kakšna bo prihodnost carinskih posrednikov na Mednarodnem prehodu Vrtojba, se sprašuje marsikdo.

Izhajajoč iz opisane problematike področja smo v RRA severne Primorske d.o.o. Nova Gorica v letu 2003 zasnovali projekt »Študijski ogledi za managerje s ciljem prestrukturiranja MP Vrtojba«.

Z njim smo povezali managerje špedicij, prevoznike in predstavnike lokalnih skupnosti ter organizirali študijski ogled večjih logističnih centrov v sosednji Italiji: Verona, Novara in Torino ter v Venlu na Nizozemskem.

Vsi udeleženci in partnerji projekta so se preko organiziranega in vodnega ogleda

seznanili z uspešnimi praktičnimi primeri prestrukturiranja logističnih centrov v EU in se z bogatimi izkušnjami tujih partnerjev, ki so jih ti pridobili v času, ko so se ukinile meje znotraj EU.

V sklopu dveh krajših študijskih potovanj po Italiji in Nizozemski so partnerji v projektu imeli priložnost spoznati, katere dejavnosti, znanja in spretnosti so bile potrebne za prestrukturiranje, katere so bile posamezne faze prestrukturiranja... Partnerji iz lokalnih skupnosti so ob tej priložnosti spoznali, kakšno finančno in organizacijsko podporo je podjetjem ob procesu prestrukturiranja nudilo podporno okolje - občine, zbornice...

Projekt je gotovo velik korak v smeri izgradnje razvojnega partnerstva med podjetji, ki se ukvarjajo s carinskim posredništvom, prevozniki in podpornimi institucijami.

Participativno učenje v različnih poklicnih praksah**Nosilec projekta: Andragoški center Slovenije**

Obisk mentorjev študijskih krožkov na Norveškem je logična nadgradnja nacionalnega projekta, s katerim je bila na podlagi skandinavskih izkušenj pred dobrim desetletjem v slovensko okolje inovativno vpeljana oblika neformalnega učenja. Uveljavljanje sodelovalnega, transformativnega učenja v študijskih krožkih skozi različne poklice je po vsej Sloveniji pripeljalo do novih potreb, za rešitve katerih zaradi oddaljenosti in odsotnosti alternativ nismo našli vzorov drugače kot "na daljavo" in s posamičnimi obiski tujih strokovnjakov. Praktičnih mednarodnih izkušenj, ki so za posamezne poklice specifične, ni mogoče pridobiti, zato smo predstavnikom različnih institucij in poklicev s pomočjo projekta Leonardo: Mobilnost omogočili izkušensko spoznavanje skandinavskega modela študijskih krožkov. Zanimali so nas organizacijsko motivacijski pristopi za sodelovalno učenje različnih ciljnih skupin. Kot silna institucija skupaj s partnerji smo:

1. medsebojno oplemenitili izkušnje in izmenjali spretnosti vodenja sodelovalnega učenja na posameznih poklicnih področjih,
2. izpopolnili metode ugotavljanja kakovosti in učinkov sodelovalnega učenja, predvsem med mlajšimi odraslimi,
3. pridobili informacije o novih organizacijskih rešitvah na nacionalni in institucionalni ravni,
4. opazovali študijske krožke v podeželskem okolju, da bi ugotovili potencialne za nove zaposlitve.

Udeleženci so se posebej osredotočili na:

1. poklicne potrebe njihovih institucij,
2. večplastne vloge sodelovalnega učenja v njih,
3. inovativne pristope k učinkovitemu sodelovalnemu učenju v različnih poklicih in lokalnih okoljih,

4. standarde učinkovitega in kakovostnega vodenja študijskih krožkov kot oblike neformalnega učenja odraslih,
5. spodbujanje ustvarjalnosti udeležencev, zlasti v manj zastopanih ciljnih skupinah.

Ker so bili najprodnornejši mentorji izbrani po ključnih kriterijih kakovosti vodenja krožkov ter prihajajo iz desetih različnih okolij in poklicev, so rezultati izmenjave posredovani ne le na nacionalni ravni, temveč tudi različnim strokam, institucijam in okoljem na regionalni in lokalni ravni. Institucije in dogodke bomo obiskali v Oslu in Trondheimu junija 2005 ter predvsem z osebnimi stiki in vnaprej pripravljenimi intervjuji z odgovornimi osebami spoznali potencialne za večjo prilagodljivost in dostopnost učenja v krožkih, omejitve in prednosti sodelovalnega učenja za institucijo in okolje. Projekt bo prispeval h kakovosti krožkov v nevladnih in javnih ustanovah, k identifikaciji povezav s trgov delu v podeželskih skupnostih ter motiviral mentorje za povezovanje znotraj EU. Spodbujal bo predvsem vključevanje manj doseženih ciljnih skupin. Njegovi učinki bodo segli v strateško odločanje pri umeščanju neformalnega učenja v slovensko zakonodajo in sofinanciranje. Partnerja sta ključna nosilca izobraževanja odraslih (VOX, Inštitut za izobraževanje odraslih, Oslo in Trondheim ter VOFO, Nacionalna zveza za izobraževanje odraslih, Oslo), ki z dolgoletnimi, tudi mednarodnimi izkušnjami in organiziranostjo omogočata realizacijo naših ciljev v celoti. Vodenje projekta prevzema ACS, udeležencem pa bo s prevzemanjem osebne odgovornosti za načrtovanje in diseminacijo omogočen dolgoročni učinek izmenjave.

Seeking for Equal Goals

Nosilec projekta: Srednja šola za gostinstvo in turizem Ljubljana

52

UČITELJI LJUBLJANSKE ŠŠGT
NA FINSKEM

Trije učitelji Srednje šole za gostinstvo in turizem v Ljubljani, Zofija Banfi (učiteljica strežbe), Majda Rebolj (učiteljica kuharstva) in Dejan Cvitkovič (učitelj turizma), smo oktobra 2004 s pomočjo denarnih sredstev iz projekta Leonardo da Vinci: mobilnost odpotovali na **Finsko**. Tam smo bili **gostje Perho Ravintolakoulu – šole, ki izobražuje bodoče kuharje in natakarje**. To je najstarejša šola te vrste na Finskem in, po besedah naših gostiteljev in njihovih dijakov, najboljša. Potrditev smo dobili tudi v številnih priznanjih, ki smo jih kot obiskovalci opazili v šoli.

Namen obiska je bil, izmenjati izkušnje med našima šolama in vzpostaviti nadaljnje sodelovanje med njima (najprej z izmenjavo učiteljev in kasneje tudi dijakov). Posebno pozornost pa smo namenili izkušnjam naših gostiteljev v njihovi šolski restavraciji.

Naš gostitelj, gospod Pekka Selenius, nam je najprej predstavil šolo, njene dijake, zgodovino in posebnosti. Šola je v zasebni lasti in ima lastno restavracijo. Nato smo izvedeli veliko zanimivih podatkov o šolskem sistemu na Finskem, ki se v marsičem razlikuje od našega, in opazili veliko njegovih dobrih lastnosti.

Pravo pridobivanje vpogleda v šolski sistem se je začelo naslednji dan, ko smo aktivno sodelovali pri pouku kuharstva in strežbe. Opazili smo, da so njihovi dijaki veliko bolj samostojni od naših, kar je eden izmed osnovnih ciljev njihovega izobraževanja. Nadzorni učitelj jim na začetku razdeli naloge, nato pa samo opazuje delovni proces in priskoči na pomoč le, če opazi, da dijak ne bo uspel samostojno rešiti naloge. Dijakom je v veliko pomoč sodobna informacijska tehnologija, saj si lahko s pomočjo računalnika ogledajo jedi, ki jih

pripravljajo, njihove recepture in slikovni material. Tudi sami smo se vključili v delovni proces in pripravili slovensko kosilo. Dijaki so dobili v angleščino prevedene recepture slovenskih narodnih jedi. Naši učitelji so jim pokazali, kako naj delajo, nato pa so sami pripravili celotno kosilo. Pri obedu sta se nam pridružila tudi člana Evropske komisije iz Bruslja, ki sta bila ravno na delovnem obisku v Helsinkih.

Zadnji dan našega obiska nam je ravnateljica šole predstavila sistem kakovosti, ki so ga na njihovi šoli vzpostavili v preteklih letih. Njegov namen je skrbeti za kakovostno izobraževanje dijakov in prav takšno delo njihovih učiteljev. Ima več modulov, ki se jih preverja. Eden izmed njih vsebuje vsakoletno ocenjevanje učiteljev s strani dijakov in intervju z dijaki, ki ga opravi delavec šole. Tako želijo dobiti čim več informacij o poteku študija in morebitnih izboljšavah učnega procesa ter vzdušja na šoli.

V sklopu našega obiska na Finskem smo si ogledali tudi **Haaga Institute Polytechnic**, kjer lahko dijaki, ki uspešno zaključijo šolanje na Perhu, nadaljujejo izobraževanje. Na obeh šolah smo tudi predstavili Slovenijo, njene turistične znamenitosti in razvojne potenciale v turizmu.

Čeprav smo bili na Finskem samo en teden, smo dobili dober vpogled v stanje šolstva v tej državi. Opazili smo veliko pozitivnih stvari, ki bi jih lahko z minimalnimi napori vpeljali v naše šole. Tukaj imamo v mislih predvsem velik poudarek na praktičnem izobraževanju dijakov in njihovi samostojnosti pri delu ter na vpeljan sistem kakovosti, ki bi bil koristen za vsako slovensko šolo, saj samodejno skrbi za kakovostno izvajanje izobraževalnega

Seeking for Equal Goals

procesa in posledično za zadovoljstvo tako učiteljev kot dijakov.

Obisk lahko ocenimo kot zelo uspešen, saj smo dobili veliko informacij, ki jih bomo skušali uporabiti pri svojem delu. Poleg tega je bil namen našega obiska navezava stikov med šolama in nadaljnje sodelovanje na področju izmenjave učiteljev in dijakov, za kar so izrazili željo tudi naši gostitelji. Upamo, da nas bodo obiskali v naslednjem letu.

Dualni sistemi

Nosilec projekta: Obrtna zbornica Slovenije

54

Projekt programa Leonardo da Vinci: mobilnost, »Dualni sistem«, je bil izpeljan med **Obrtno zbornico Slovenije** in partnersko organizacijo **Handwerkskammer für München und Oberbayern (HWK)**, nemško obrtno zbornico za München in Zgornjo Bavarsko. Izmenjava je potekala v Münchnu med 19.04.2004 in 23.04.2004. Udeleženci so bili trije strokovni delavci na področju poklicnega izobraževanja s strani Obrtne zbornice Slovenije.

Sodelovanje med HWK in Obrtno zbornico Slovenije poteka že od začetka 90. let. Na podlagi nemškega modela je bil tudi v Sloveniji uveden dualni sistem skupaj z mojstrskimi izpiti. Da bi spoznali njihov sistem še bolj natančno, predvsem pa praktično izvedbo njihovega delovanja na tem področju, smo se odločili za izpeljavo projekta mobilnosti. Izvedba projekta je težila predvsem k pridobivanju novih znanj in izkušenj. Glavni namen in cilji izmenjave so bili: povečanje strokovne učinkovitosti strokovnih sodelavcev, povečanje kvalitete dela, doseganje in vpeljevanje novih metod in pristopov sodelovanja in svetovanja partnerjem (šole, delodajalci, vajenci,...), integracija z združenimi standardi Evropske unije na področju dualnega sistema (slovenska ureditev poklicnega izobraževanja je po večini podobna tisti, ki jo imajo v nemški obliki dualnega sistema), spoznavanje učinkovitih metod in pristopov k promociji poklicnega izobraževanja s ciljem popularizacije le-tega med mladimi in vzpostavljanje učečega delovnega mesta z integriranjem dela in učenja s posledičnim prispevanjem k vseživljenjskemu učenju.

V tem tednu smo spoznali dualni sistem v Nemčiji prav od začetka do konca, vse partnerje, ki sodelujejo pri pripravi in izvedbi dualnega sistema, s kakšnimi težavami se soočajo in kaj jih najbolj pesti, kdo vse sodeluje v dualnem sistemu

izobraževanja, kako se določa število učnih mest, kaj se zgodi v primeru, če ni dovolj velikega zanimanja za določene poklice oziroma kaj, če je zanimanje preveliko, kako poteka promocija dualnega sistema oziroma poklicnega izobraževanja, kako je urejen status vajencev, kakšno je razmerje med obveznim in praktičnim izobraževanjem, ipd. Ob vsem tem so se nam sproti pojavljala vprašanja in v tistem trenutku smo lahko opravljali konkretne primerjave med enim in drugim sistemom.

Z znanjem, ki smo ga pridobili v tem tednu, smo zelo zadovoljni. Dosegli smo vse cilje in namene, ki smo si jih zastavili ob pripravi projekta. Prav tako smo osvojili mnoga nova znanja, ki jih že vnašamo v vsakodnevno delo in jih bomo še naprej, tako na ravni pristojnosti Obrtne zbornice Slovenije kot na državni ravni. Projekt je bil s strani partnerske organizacije izveden na najvišjem možnem nivoju, tako da jim gre na tem mestu še posebna zahvala. Končni učinki projekta pa bodo v popolnosti vidni šele po daljšem obdobju.

Odraslim prijazna šola***Nosilec projekta: Center za dopisno izobraževanje Univerzum***

Za financiranje projekta Odraslim prijazna šola, v katerem sodelujemo z Lewisham Collegom iz Londona, smo letos prejeli Leonardo da Vinci sredstva. Brez finančne pomoči LdV bi zelo težko nadaljevali začetno sodelovanje.

Z Lewisham Collegom smo stike navezali v začetku leta 2002, ko smo strokovni delavci to ustanovo za izobraževanje odraslih obiskali v okviru strokovne ekskurzije. Obisk nas je navdušil iz različnih razlogov: komunikativnost gostiteljev, inovativni primeri dobre prakse, podobnosti in razlike dveh ustanov, ki se v sicer precej različnih okoljih ukvarjata z enako dejavnostjo (izobraževanje mlajših in starejših odraslih, poklicno in splošno izobraževanje, izobraževanje in prekvalifikacija brezposelnih, uporaba novih tehnologij...)

V letu 2003 smo na CDI Univerzum v okviru Leonardo da Vinci projekta, ki ga je pri svoji nacionalni agenciji prijavil Lewisham College, v Ljubljani gostili gospo Chris Brown, strokovnjakinjo za področje poklicnega in osebnega svetovanja odraslim. Izpostavimo lahko dva izjemno zanimiva dogodka teden dni dolge izmenjave. Prvi je obisk romske vasi v okviru obiska Centra

za izobraževanje in kulturo Trebnje, ki za romsko skupnost organizira osnovnošolsko izobraževanje. Drugi pa je enodnevni seminar na temo svetovalnega dela, ki ga je za strokovne sodelavce CDI Univerzum pripravila ga. Brown. V okviru seminarja smo odprli tudi problematiko disleksije s katero se ga. Brown s svojo ekipo zadnje čase intenzivno ukvarja.

Sredstva, ki smo jih prejeli od slovenske agencije Leonardo da Vinci, bomo porabili za financiranje tedenske izmenjave. V Veliko Britanijo bo potovala naša koordinatorka Špela Jurak. Na Lewisham Collegu se bo srečala z britansko koordinatorko mednarodnih projektov, Sylvio Mingay, s katero sodelujemo že od samega začetka v letu 2002. S Chris Brown bosta obravnavali najnovejše raziskave s področja disleksije. Za vse, ki jih zanimajo inovativni pristopi k učenju jezikov, bo naša sodelavka pripravila predstavitev projekta Spodbujanje učenja tujih jezikov v središčih za samostojno učenje (Socrates: Lingua 1: 2001-2003), v katerem je sodeloval CDI Univerzum, in ki je bil tudi v evropskem prostoru odlično sprejet in prenesen v prakso.

MULFOR ProG

Nosilec projekta: Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna

56

Program MULFOR ProG omogoča izmenjave učiteljev. Osrednji temi sta sonaravno gospodarjenje z gozdom in gospodarjenje z divjadjo vključno z lovom. Hkrati učitelji spoznavajo zakonodajo s področja gozdarstva in lovstva, izobraževalne programe in načine neformalnega izobraževanja v državi gostiteljici ter utrjujejo in nadgrajujejo svoje znanje komunikacije v angleškem jeziku. Naši učitelji so tako obiskali Madžarsko, kjer so največ časa posvetili spoznavanju načinov sonaravnega gospodarjenja z gozdovi, ter Finsko, kjer sta bila osrednja tema lov in gospodarjenje z divjadjo.

Program je nastal ob sodelovanju mreže šol MULFOR, ki trenutno združuje šole iz 12 evropskih držav, deluje pa že več kot deset let. Njena »duša« Marja Ikonen prihaja iz Finske. Osnovno načelo sodelovanja v mreži je reciprociteta. Tako smo tudi mi v oktobru 2003 organizirali tritedensko namestitev za 14 dijakov (iz Češke, Finske, Nizozemske in Švedske), letos v začetku oktobra pa še teden izmenjave za učitelje z osrednjo temo sonaravno gospodarjenje z gozdovi v Sloveniji. Udeležili so se ga kolegi iz Švedske.

Vsi udeleženci namestitev in izmenjav pa so si edini: če bi še kdaj imeli možnost obiskati šole v tujini, bi jo takoj izkoristili. Vsakomur bi priporočili, da se poda v svet, saj se izkaže, da jezik ni nikakršna ovira za sodelovanje, koristi od obiskov pa so neprecenljive.

Evropska izkušnja: osnova za kvalitetno delo

**Nosilec projekta: Srednja
zdravstvena šola Celje****IZMENJAVA UČITELJEV
Srednje zdravstvene šole Celje**

Sodelovanje. Social and Health Care College,
Naestved, Danska

Na Srednji zdravstveni šoli Celje sodelujemo v projektu mobilnost - izmenjava učiteljev že nekaj let. Spoznali smo že švedski sistem izobraževanja, v mesecu marcu 2003 pa smo gostili štiri kolege s šole Social and Health Care iz Danske in jim predstavili naš sistem izobraževanja, nekaj zdravstvenih ustanov ter lepote Celja z okolico in Ljubljano. Sodelovanje med šolama smo nadaljevali v oktobru 2003, ko so ravnateljica in dve učiteljici odšle na šolo Social and Health Care College na Danskem. Po prijaznem sprejemu smo začeli z našim delovnim srečanjem. Predstavili smo obe deželi in primerjali oba šolska sistema. Primerjali smo standarde izobraževanja in izmenjali pedagoško-didaktične metode dela. Njihov predmetnik je podoben našemu, vendar so razlike v številu posameznih predmetov. Pri njih je manj splošno izobraževalnih predmetov in več strokovno-teoretičnih predmetov s prakso. Dijaki končajo srednje in strokovno izobraževanje brez opravljanja poklicne mature ali zaključnega izpita. Spoznali smo tudi, kako vključujejo jezik stroke v pouk tujega jezika in kako poteka sodelovanje med šolo, dijaki in starši. Organizacija celotnega pouka je dualna, kar pomeni, da teoretični del dijaki opravijo v šoli, za praktični del pa so zadržani redno zaposleni mentorji v bolnišnici. Praktični pouk poteka strnjeno in za vsak letnik posebej. Pomembno je poudariti, da velja danski javni sektor za enega najbolj učinkovitih na svetu. Učinkovit socialni sistem te države zagotavlja visok življenjski standard, istočasno pa raven brezposelnosti ni zaskrbljujoča.

V enotedenskem bivanju na Danskem smo si ogledali delo v nekaterih danskih domovih upokojencev, bolnišnico v Naestved, psihiatrično bolnišnico, kjer pridelujejo ekološko neoporečno hrano, steklaro, grad Liselund. Eden najlepših domov upokojencev na Danskem, kjer se varovanci, tudi 100 let stari, zares dobro počutijo in so kljub starosti še vedno aktivni. Dom je namenjen predvsem slepim in slabovidnim. V njem imajo urejen zimski vrt, kjer domujejo eksotične ptice. Obiskali smo tudi eno najstarejših šol, kjer imajo zelo unikatno zbirko učil.

Zanimivo si je bilo ogledati mesto Naestved in njegove kulturne znamenitosti. Uspelo se nam je povzpeti na M_n in še bi lahko naštevali. Zadnji dan pred odhodom smo imeli izlet po Kobenhavnu, ki ni le največje dansko, ampak tudi največje skandinavsko mesto.

Med kolegi s partnerske šole so se stkale prijateljske vezi in sodelovanje med šolama je postalo utečeno. Novembra 2004 smo ponovno gostili dve njihovi dijakinji, sami pa načrtujemo v naslednjem letu, da bodo dijaki naše šole opravljali delovno prakso in si tako pridobili bogate izkušnje na partnerski šoli. Z veseljem nas pričakujejo.

Animiranje brezposelnih za aktivno življenje

Nosilec projekta: GLOTTA NOVA d.o.o. Center za novo znanje

58

OBISK TOWER HAMLETS COLLEGA

Glotta Nova je v okviru programa Leonardo da Vinci: mobilnost do sedaj izpeljala dva projekta mobilnosti. V tem sestavku bi rada predstavila projekt Animacija brezposelnih za aktivno življenje. Namen projekta je bil ogled dobre prakse na področju vključevanja brezposelnih v aktivno življenje.

Preko interneta smo odkrili Tower Hamlets College (www.tower.ac.uk) iz Londona, ki že nekaj let deluje na tem področju. Prvi stik smo vzpostavili preko elektronske pošte in z lahkoto smo se dogovorili za obisk v njihovi organizaciji.

TOWER HAMLETS COLLEGE (v nadaljevanju THC) je institucija, ki se pretežno ukvarja z izobraževanjem odraslih. Njene aktivnosti obsegajo: pripravo brezposelnih (kulturno, jezikovno) na sprejem v delovno razmerje, učenje tujcev (azilantov, beguncev) angleščine, izvajanje programov mentorstva, itd. Mentorji delujejo s podporo, svetovanjem in spodbujanjem. Na ta način želijo udeležence motivirati k razvoju potencialov in doseganju začrtanih ciljev. V sodelovanju z lokalno skupnostjo skušajo ugotoviti delovne potrebe v okolju. Na ta način lahko brezposelne usmerjajo v učinkovite programe. Zelo dobro imajo razvito izobraževanje na daljavo in pri tem uporabljajo platformo WebCT. Izvajajo programe osnovnega poklicnega izobraževanja in nadaljnega poklicnega izobraževanja (ekonomija, pravo, socialno delo, informatika...).

THC smo obiskali novembra 2003. Judith Hinman nam je predstavila dejavnosti THC. Posebej zanimiva se nam je zdela predstavitev uporabe platforme WebCT za učenje na daljavo, predstavitev uporabe aktivne table, demonstracija enostavne priprave elektronskih gradiv z uporabo Microsoft Worda ter predstavitev državnega projekta

LearnDirect, s katerim brezposelnim osebam omogočijo brezplačno izobraževanje. Brezposelni lahko do raznih učnih vsebin, kot so: angleščina, matematika, računalništvo, zgodovina ipd., dostopijo preko interneta ali v posebnih učnih centrih. Enega takšnih centrov imajo tudi v THC. Dejavnosti tega centra so podobne dejavnostim, ki jih v Sloveniji izvajamo v Središčih za samostojno učenje (SSU), le da so učne vsebine LearnDirect mogoče bogatejše.

Prav tako smo v tednu obiska tudi mi imeli priložnost predstaviti dejavnosti in mednarodne projekte Glotta Nove. V okviru te predstavitve smo izvedli kratko delavnico, na kateri smo predstavili metodo Globalno učenje®. To je metoda, ki jo v Glotti že 13 let uporabljamo pri poučevanju tujih jezikov. Izvedli smo dveurni tečaj slovenščine. Delavnica se je razvila v živahno druženje, ki se je zavleklo vse do večera.

V pogovorih s predstavniki THC smo ugotovili kar nekaj priložnosti za sodelovanje v bodoče, saj so si nekatere naše dejavnosti zelo podobne. Izmenjali smo si kontakte. V letošnjem maju pa smo iz THC gostili Hully Wolderufael, ki je k nam prišla na tečaj španščine in na pogovor o morebitnem skupnem projektu.

Izkušnje obiska smo delili z zaposlenimi. Izvedli smo delavnico za učitelje, kjer smo predstavili pripravo elektronskih gradiv z uporabo Microsoft Worda. LearnDirect smo predstavili na srečanju središč za samostojno učenje.

Menim, da je pri obiskih, ki jih vzpodbuja program mobilnosti, pomembno razmišljati v dve smeri: kaj lahko od obiska pridobim in kaj lahko od obiska pridobi moj partner. Le na tak način so tovrstne izmenjave najbogatejše in od njih pridobimo kar največ. Ob koncu obiska smo se vsi strinjali, da je nam to uspelo.

Comparison and exchange of didactical methods in teaching automated assembly and devices

Nosilec projekta: Šolski center Novo mesto

Razvoj tehnologij, ki jih pokriva višja strokovna šola Novo mesto, je zelo hiter. Glavni cilj izobraževanja na Višji strokovni šoli so sodobna aplikativna, praktično uporabna znanja. Podjetja imajo sodobne tehnologije, v katerih prevladujejo računalniško vodeni stroji in računalniško podprta proizvodnja. To pomeni, da se morajo predavatelji Višje strokovne šole nenehno izobraževati in usposabljeni v delovnem procesu. Ker je tako izobraževanje zelo drago in je potrebno po taka znanja v tujino, smo v projekt vključili partnersko šolo iz Francije, kjer poteka predavanje s pomočjo robotov že vrsto let. Projekt je po vsebini razdeljen na analizo potreb, usposabljanje predavateljev ter nadgradnjo učne literature in pripomočkov. Vključenih je 5 predavateljev Višje strokovne šole Novo mesto in 5 predavateljev IUT Cachan v Parizu, Francija. Zagotovili bomo ustrezno znanje in veščine za kvalitetno strokovno izobraževanje in skupaj pripravili gradivo za izvedbo predavanj ter vaje na robotih. V ta projekt je vključena tudi industrija, kjer bo potekal del izobraževanja naših predavateljev.

Izmenjava izkušenj

Nosilec projekta: *Regionalna razvojna agencija Posavje*

60

Pobudnik projekta je bila **Regionalna razvojna agencija Posavje** v sodelovanju s:

- Srednja šola Krško, CKŽ 131 Krško
- Ekonomska in trgovska šola Brežice, Šolski center Brežice, Trg izgnancev 2, Brežice
- Ordrup Gymnasium, Kirkvej 5, Charlottenlund
- European Environment Agency, Kongens Nytorv 6, Copenhagen

V času od 23.10.2004 do 30.10.2004 je v Kopenhavnu na Danskem potekal projekt »Izmenjava izkušenj«.

Že nekaj časa je v Posavju dozorevala ideja, da bi se šole iz regije aktivno vključile v projekte v okviru programa Leonardo da Vinci. Predstavniki šol so na predstavitvenih srečanjih programa poudarili, da nimajo izkušenj oziroma potrebnih znanj za prijavo, organizacijo in realizacijo projektov. Zato je Regionalna razvojna agencija Posavje ponudila pomoč in v sodelovanju s srednjima šolama prijavila projekt »Izmenjava izkušenj«. Menili smo, da bi bilo sodelovanje v programu Leonardo da Vinci v obliki študijskega obiska pri partnerskih organizacijah v državah EU za udeležence zelo koristno. Pomembnost projekta je prav tako v tem, da tudi v naši regiji zaživi sodelovanje med delovnim okoljem in področjem izobraževanja ter da povečamo sodelovanje med izobraževalnimi institucijami in podjetji, ne samo v regiji pač pa tudi mednarodno. Projekt je nedvoumno uspel in dosegel cilje, ki smo si jih zastavili. Skupina srednješolskih profesorjev svoje izkušnje, pridobljene v času izmenjave na Danskem, s pridom uporablja pri pouku ter jih posreduje sodelavcem. S partnerskimi organizacijami smo se dogovorili za nadaljnje sodelovanje v mednarodnih projektih.

V izmenjavi je bilo poleg vodje projekta iz Regionalne razvojne agencije Posavje vključenih 9 profesorjev iz posavskih srednjih šol, ki so se izpopolnjevali na področju strokovnih in jezikovnih znanj in spretnosti ter pridobivali mednarodne izkušnje.

Cilji projekta »Izmenjava izkušenj«:

- vzpostaviti sodelovanje med šolami ter podjetji,
- izboljšati in posodobiti znanja tujega jezika, predvsem širjenje strokovnega besedišča,
- vzpostaviti stike z državami kandidatkami in članicami EU
- spodbuditi mednarodno sodelovanje in izmenjavo med šolami
- spoznavanje novih načinov dela in izobraževanja v drugem šolskem sistemu,
- prenašanje izkušenj,
- vzpostavljanje in navezovanje stikov, nadaljnje sodelovanje na projektih Leonardo da Vinci in priprava skupnih projektov.

Izobraževanje svetovalcev in izobraževalcev na področju managementa turističnih destinacij

Nosilec projekta: HOSTING Podjetje za turistično svetovanje, gostinstvo in turizem d.o.o.

Nosilec in prijavitelj projekta je bilo podjetje **Hosting d.o.o.** (malo in hitro rastoče podjetje, ustanovljeno leta 1997), specializirano za celosten pristop k razvoju turizma vključno s potrebnim strokovnim izobraževanjem. Partner podjetja v okviru projekta Leonardo da Vinci je priznано svetovalno podjetje **THR iz Barcelone**, ki ima bogate mednarodne izkušnje dolgoletnega dela na tem področju.

Projekt, ki smo ga izvedli, je pomemben zaradi usmerjenosti v nadgradnjo znanj ter vzpostavitev stalnega strokovnega izobraževanja s področja destinacijskega managementa na različnih organizacijskih ravneh. Osnova našega partnerstva je podobnost storitev razvojnega svetovanja in izobraževanja turističnih kadrov.

Izmenjava v okviru projekta Leonardo da Vinci je potekala na sedežu partnerskega podjetja THR v Barceloni zadnji teden oktobra in prvi teden novembra 2004. Teme strokovnega izpopolnjevanja so bile usmerjene v »Management turističnih destinacij«. Delo je potekalo v obliki aktivnih delavnic z različnimi vidiki na področju destinacijskega razvoja, marketinga, investicijskega načrtovanja, izobraževanja kadrov in financiranja razvoja. Iz podjetja Hosting so se ga udeležile Andreja Alič, Miša Novak in Ivana Galič. Mentor izobraževanja v okviru podjetja THR je bil Eulogio Bordas.

Poglavitni cilji projekta so bili usmerjeni v nadgradnjo obstoječega znanja, izmenjavo dosežanj in pridobitev mednarodnih izkušenj iz dela v razvojni, svetovalni in izobraževalni sferi turizma, v prenos in uporabo znanj s področja razvoja in organiziranja turističnih destinacij, v razvoj novih produktov, popularizacijo celostnega razvoja destinacij s pomočjo informiranja, prezentacij in drugih aktivnosti ter v proučitev možnosti in načrtovanje skupnega

nastopa na trgih JV Evrope.

Izmenjava strokovnega znanja in izkušeni je bila odlična izkušnja za oba poslovna partnerja oziroma udeležence strokovnega izpopolnjevanja. Pripeljala je do zaključka, da si takih oblik sodelovanja in partnerstva v bodoče želimo čim več.

Ashtanga Joga delavnica

Nosilec projekta: U3 d.o.o.

62

Projekt Ashtanga Joga Delavnica je bil zelo koristen in je izpolnil pričakovanja v izpopolnjevanju znanja na področju ashtanga joge.

Prvi del obiska se je odvijal v Londonu, v Astanga Yoga London studiu, kjer sem se izpopolnjevala na področju vadbe asan in pranayame pod vodstvom Hamish Hendryja, ki je certificiran od Sri K. Pattabhi Joisa.

Nato sem se udeležila dvodnevne ashtanga joga delavnice pod vodstvom joga učitelja Danny Paradisea v Oxfordu. Tudi ta delavnica je bila zelo poučna. Naučila sem se nove principe in poglede na vadbo joge, nove prijeme v naravnavanju vadečih v posameznih pozah. G. Paradise ima zelo dobro energijo, ki jo vadeči začuti že ob samem pogovoru z njim.

Zatem sem obiskala Edinburgh na Škotskem in navezala stike z zelo znanim joga učiteljem Brianom Cooperjem, ki vadi jogo že več kot 35 let in je specialist za ashtanga jogo. G. Cooper ima učiteljsko izpopolnjevanje tudi v Iyengar in sivananda jogi, kar se lepo vidi na njegovem načinu učenja.

The Yoga Studio v Veliki Britaniji in John Scotta sem izbrala na podlagi kvalitet in izjemnega uspeha na tem področju. John Scott je svetovno znan joga učitelj, z najbolj prodajano knjigo o ashtanga jogi. G. Scott je vabljen na vse mednarodne konference v zvezi z jogo in prireja veliko prezentacij in delavnic širom sveta.

Med prostim časom sem ure preživljala v knjigarnah in kupila veliko knjig, ki jih bom s pridom uporabila pri izobraževanju naslednje generacije joga učiteljev. Nabralo se jih je za 3 pakete, ki sem jih že med obiskom poslala v Slovenijo. Ves ta material bo na voljo novim in mojim že

diplomiranim joga učiteljem za njihovo izpopolnjevanje na tem področju.

Rezultat tega projekta je bila tudi ideja o novih spletnih straneh, na katerih bodo vse informacije o najrazličnejših oblikah joge; od tiste, ki dela samo na asanah (pozah), do tiste, ki propagira samo meditacijo. Mislím, da je to za Slovenijo zelo velik napredek, saj ljudje sploh še ne vedo, koliko različnih zvrsti jog je v svetu, predvsem pa, kje in kdaj se da obiskati vadbe/predavanja.

V naslednjem letu nameravam v Sloveniji organizirati joga konferenco ter povabiti pomembnejše in vplivnejše slovenske joga učitelje, hkrati pa organizirati tudi okroglo mizo za posvet glede nadaljnega dela na tem področju, predvsem na poenotenju izobraževalnega sistema za izobraževanje joga učiteljev in možnosti za ustanovitev Joga Zveze Slovenije, ki bi zajemala vse vrste joge.

Na koncu naj se zahvalim za finančno podporo programa Leonardo da Vinci za izvedbo mojega projekta, brez katere moje izpopolnjevanje prav gotovo ne bi bilo možno.

<http://suryasakti.com>

Metode skupinskih oblik svetovanja brezposelnim

Nosilec projekta: Zavod RS za zaposlovanje

POVZETEK PROJEKTA

»Metode skupinskih oblik svetovanja brezposelnim«

Na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje od začetka letošnjega leta naprej poteka interni projekt »Preoblikovanje skupinskih oblik dela na Zavodu«, katerega namen je dopolnitev in nadgradnja že obstoječih ter oblikovanje novih skupinskih oblik dela z brezposelnimi. Da bi cilj dosegli, smo se odločili, da znanje, ki ga imamo, združimo z znanjem, ki ga na tem področju posedujejo na Švedskem.

Švedska je država, ki je na področju izobraževanja in zaposlovanja med najrazvitejšimi v Evropi in zato primerna za doseg našega cilja.

Februarja letos smo se tako s projektom »Metode skupinskih oblik svetovanja brezposelnim« prijavili na razpis programa Leonardo da Vinci. Projekt je bil sprejet.

V času med 25. septembrom in 2. oktobrom 2004 je osem strokovnih delavcev, zaposlenih na Zavodu Republike Slovenije za zaposlovanje, obiskalo Centralno službo Švedskega zavoda za zaposlovanje in dve njegovi enoti ter enega izmed zunanjih izvajalcev programov Zavoda. Cilj izmenjave je bil spoznavanje novih načinov in metod dela na področju skupinskih oblik dela z različnimi skupinami brezposelnih, predvsem z dolgotrajno brezposelnimi, starejšimi in mlajšimi brez izobrazbe. Cilj je bil v celoti dosežen.

V času petdnevnega programa smo spoznali:

- švedski sistem dela z brezposelnimi, zaposlenimi in delodajalci, ki poteka s pomočjo povezovanja in dopolnjevanja interneta, klicnih centrov in Uradov za delo;
- razvoj poklicne orientacije skozi zgodovino in potek poklicnega svetovanja;
- postopek dela z brezposelno osebo od prijave do zaposlitve;
- delovanje Infotek – informacijskega centra;
- vsebine in metode dela različnih skupinskih oblik dela z brezposelnimi, namenjene različnim ciljnim skupinam:
  - 'Holland groups' za brezposelne brez oblikovanega poklicnega cilja z doseženo določeno stopnjo izobrazbe;
  - 'Vocational choice group', ki temelji na ugotavljanju interesov, osebnostnih lastnosti, sposobnosti in veččin posameznika ter povezovanju le-teh z različnimi področji dela;
  - 'Starting point', namenjena motiviranju in aktiviranju brezposelnih, ki se znajdejo v 'slepi ulici';
  - 'Solution focus groups' za dolgotrajno brezposelne;
- delovanje zunanje izvajalke programov Zavoda – Elvire.

Določene metode dela se prekrivajo z našimi praksami, določene pa so za nas nove. Te bomo implementirali v vsebino internega projekta in oblikovali novo skupinsko obliko dela z brezposelnimi.

V času izmenjave pa nismo pridobivali samo znanja s področja zaposlovanja in izobraževanja, ampak smo v prostem času spoznavali tudi različna mesta, ki smo jih obiskali. Ogledali smo si nekatere znamenitosti Stockholma, kjer smo tudi bivali, Uppsale in Solentunne ter se vsi strinjali, da to ni naš zadnji obisk Švedske. Zelo blizu sta nam njihov umirjen način življenja, odgovornost do dela in posameznika ter njihova kulinarčna ponudba, malo manj pa cene, ki ponekod v večkratnikih presegajo naše. Vendar to ni zmanjšalo veselja, ki smo ga občutili v tistem tednu. K temu je pripomoglo tudi vreme, saj nas je vsak dan prebudilo sonce.

Usposabljanje učiteljev in mentorjev za inovativne metode poučevanja in učenja v skladu s potrebami sodobnega tehnološkega in socialnega razvoja

Nosilec projekta: Vrtnarska šola Celje

64

Internet naslov: www2.arnes.si/~sscevr3s/

Kratek opis projekta

V projektu izmenjave smo sodelovali s tremi sorodnimi šolami iz:

- Norveške - Statens gartner-og blomsdekorator skole VEA, Moelv,
- Avstrije - Bildungszentrum Gartenbau Langenlois, Langenlois,
- Finske - Mäntsälän ammattiopisto, Mäntsälä.

Izbrane šole so naše partnerice v mednarodni mreži Flornet, kjer sodeluje 19 strokovnih institucij s področja cvetličarstva, vrtnarstva, aranžerstva in notranjega oblikovanja iz 13 evropskih držav. Šole smo izbrali na osnovi ciljev projekta, potreb in pričakovanj naših učiteljev, strokovne usmerjenosti organizacij in zanesljivosti partnerjev. Izbrali smo države, ki imajo uspešen in učinkovit sistem poklicnega in strokovnega izobraževanja, ki temelji na sodobnih in inovativnih pristopih k učenju in poučevanju ter na povezovanju specifičnih izobraževalnih potreb s potrebami gospodarskih panog.

V projekt so bili vključeni učitelji, ki poučujejo splošnoizobraževalne, strokovno-teoretične predmete in praktični pouk ter aktivno sodelujejo v nacionalnih in mednarodnih projektih Vrtnarske šole Celje.

Cilji projekta:

- prenos primerov dobre prakse na področju povezovanja splošnega, strokovnega in praktičnega znanja z namenom umestitve splošno-izobraževalnih predmetov v kontekst in potrebe poklica, razvoja ključnih kvalifikacij in nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK),
- pridobivanje vseživljenjskih strategij učenja,
- usvajanje in uvajanje inovativnih metod učenja in poučevanja (timsko poučevanje,

uporaba IKT, medpredmetno povezovanje),

- razvijanje ključnih kompetenc, ki posamezniku omogočajo poklicno mobilnost in socialno vključenost (jezikovne, medkulturne, socialne kompetence),
- v poklicnem izobraževanju izpostaviti temeljna znanja in spretnosti, ki razvijajo poklicne in ključne kompetence,
- dvig kakovosti celotnega poklicnega izobraževanja in večje soudeležbe in soodgovornosti delodajalcev in njihovih združenj pri uvajanju sprememb v skladu s potrebami tehnološkega, socialnega in gospodarskega razvoja,
- zagotavljanje širše poklicne strokovne izobrazbe in kompetenc s ciljem usposabljanja in motivacije za stalno izobraževanje ter zagotavljanje možnosti za razvoj poklicne kariere in mobilnosti delovne sile.

Organizacija, izvedba in vsebina izmenjav

Za doseganje ciljev projekta, potreb in pričakovanj udeležencev je bila vsebina enotedenskih izmenjav (12-dnevne na Finskem) usmerjena v:

- seznanitev s šolskim sistemom, organizacijo in potekom dela na partnerskih šolah,
- hospitiranje pri pouku,
- razvijanje timskega dela,
- izmenjavo mnenj, izkušenj in razvoja na področju stroke v posameznih državah,
- sodelovanje v strokovnih mednarodnih delavnicah,
- spoznavanje kulturnih, zgodovinskih in umetnostnih znamenitosti države gostiteljice.

Usposabljanje učiteljev in mentorjev za inovativne metode poučevanja in učenja v skladu s potrebami sodobnega tehnološkega in socialnega razvoja

Rezultati in diseminacija izkušenj

Udeleženci so svoje izkušnje predstavili kolegom v šoli, na študijskih skupinah, strokovnih srečanjih, informativnih dnevih, dnevih odprtih vrat, lokalni, strokovni in laični javnosti na mednarodnem sejmu Flora ter ob ostalih promocijskih dogodkih šole. Najpomembnejši rezultati izmenjave so vključevanje in uporaba pridobljenih strokovnih, jezikovnih, vedenjskih, medkulturnih znanj, spretnosti in izkušenj učiteljev v njihovo strokovno delo.

Zaključki in priporočila za prakso

Udeleženci so poudarili pozitivne izkušnje, ki so jih pridobili v času izmenjave: izboljšanje znanja tujih jezikov in vpeljevanje medkulturnega vidika izobraževanja, pridobivanje in širitev znanj s področja sodelovalne kulture, timskega dela in medpredmetnega povezovanja ter prenos dobre prakse v svoje delo. Pomemben ter nepogrešljiv vidik in cilj tovrstnih mednarodnih projektov je, pridobiti vpogled v strokovno delo sorodnih šolskih organizacij v Evropi, oceniti in umestiti sebe in svojo organizacijo ter narediti primerjalno analizo slovenskega poklicnega šolskega sistema z evropskim. Izbrane države imajo šolske sisteme (predvsem Finska in Norveška), ki dajejo dobre rezultate in predstavljajo primere dobre prakse v Evropi in svetu. Njihove srednje poklicne in strokovne šole so neposredno povezane z lokalno skupnostjo in gospodarskim poslovnim svetom ter imajo istočasno visoko stopnjo avtonomije. Udeleženci bodo s svojimi pridobljenimi izkušnjami kmetijske programe prenavljali v skladu z novimi izhodišči. Pri uvajanju NPK, kreditnega sistema, vseživljenjskega učenja, IKT, pri spodbujanju timskega dela in sodelovalne kulture, pri uvajanju sprememb, ki prihajajo iz okolja in temeljijo na socialnih, gospodarskih, informacijskih

in tehnoloških spremembah, bodo z novimi znanji in spretnostmi sodelovali v svoji šolski organizaciji in s pristojnimi državnimi institucijami.

Zagotavljanje kakovosti bodo učitelji in šolske organizacije v prihodnje dosegali z:

- inovativnimi metodami učenja in poučevanja,
- medpredmetnim povezovanjem,
- poudarjanjem pomembnosti mednarodnega sodelovanja,
- timskim delom pri uvajanju sprememb,
- nenehnim usposabljanjem učiteljev, ki bo temeljilo na pridobivanju osebnih, jezikovnih, medkulturnih in strokovnih kompetenc na vseh področjih njihovega delovanja.

Skupaj oblikujemo evropsko primerljiv študijski program VSSGT Maribor

Nosilec projektov: Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem Maribor

66

Povzetek projekta:

Projekt mobilnosti »SKUPAJ OBLIKUJMO EVROPSKO PRIMERLJIV ŠTUDIJSKI PROGRAM VSSGT MARIBOR« smo zasnovali in izpeljali skupaj s partnersko šolo v Luxemburgu (Lycée Technique Hôtelier »Alexis Heck«), g. Ericom Rauscherjem in strokovnimi sodelavci, ki so sodelovali v projektu.

V projekt, ki smo ga izvedli med 21. in 27. oktobrom 2003, je bilo vključenih osem predavateljev, inštruktorjev in zunanjih sodelavcev VSSGT Maribor.

Skladno s Strategijo trženja slovenskega turizma 2003 – 2006 smo opredelili osnovne cilje, ki smo jih s finančno pomočjo programa Leonardo da Vinci v projektu uresničili:

- Udeleženci projekta smo obiskali in se seznanili s šolo v Luzani (Ecole hôtelière de Lausanne), ki trenutno predstavlja sam vrh v izobraževanju in usposabljanju gostinsko-turističnega kadra, lahko pa se pohvalijo tudi z obsežnim znanjem oblikovanja in ustanavljanja podobnih šol po Evropi in izven njenih meja.
- Z ogledom na gostinsko-turistično stroko vezanih podjetij v Franciji smo udeleženci projekta spoznali:
  - tradicionalne metode pridobivanja odličnega francoskega šampanjca v vinogradih in kletah podjetja Moët & Chandon,
  - čokoladnico in slaščičarno Mickaela Azouza v Vesoulu, ki je svetovni mojster v pripravi čokoladnih dobrot in pralinejev,
  - prvovrstno posodo De Buyer, ki predstavlja sam vrh evropske in svetovne ponudbe posode in drobnega inventarja za gastronomijo.

- Z obiskom dveh restavracij:

- Le Calandre, Rubano pri Padovi (tri zvezdice Michelin) v Italiji,
- Chateau de Vauchoux – Restaurant Jean-Michel Turin, Port-sur-Saone (ena zvezdica Michelin) v Franciji,

smo spoznali filozofijo poslovanja obeh restavracij ter sistem ocenjevanja restavracij po Michelinu.

- Tri dni smo bili gostje na šoli Lycée Technique Hôtelier »Alexis Heck« v Luxemburgu, kjer smo:

- spoznali šolski sistem države partnerice, študijske programe in predmetnike podobnih programov izobraževanja gostinsko-turističnega kadra s posebnim poudarkom na strokovno-praktičnih predmetih kuharstva in strežbe, poslovanja teh obratov, strokovne terminologije v angleškem, nemškem in francoskem jeziku, enogastronomije...
- seznanili smo se s specializiranimi programi (sommelier, poznavalec sirov, mešanje pijač...) in njihovim vključevanjem v vseživljenjsko učenje,
- spoznali smo najnovejše tehnike in tehnologijo v enogastronomski stroki ter hotelirstvu,
- predstavljene so nam bile najsodobnejše metode in tehnike poučevanja praktično-strokovnih predmetov ter novi trendi v enogastronomski kulturi in hotelirstvu,
- spoznali smo metode praktičnega izobraževanja mladega gostinsko-turističnega kadra v podjetjih,
- spoznali in degustirali smo zanimiva luksemburška vina, ki nastajajo ob reki Mosel in jih primerjali s podobnimi v sosednji Franciji,
- spoznali smo podjetje Villeroy & Boch, kjer se že od leta 1748 ukvarjajo s

**Skupaj oblikujemo evropsko primerljiv študijski program
VSSGT Maribor**

- proizvodnjo odličnega porcelana in grosistično trgovino za gostince La Provencale, kjer smo videli številna nova in v Sloveniji še neznana živila in ekskluziven drobni inventar za vrhunske gostinske obrate,
- obiskali smo mesto Petange, ki je pobrateno z mestom Maribor in občudovali cepič stare trte,
  - s pomočjo kolegov gostiteljske šole smo udeleženci projekta novo pridobljena znanja, spretnosti, tehnike in tehnologijo primerjali z obstoječimi na VSSGT Maribor in jih strnili v novelo študijskih programov gostinstva in turizma na VSSGT Maribor.

Prepričani smo, da je projekt udeležencem v veliki meri omogočil pridobitev novih znanj in spretnosti ter da je prispeval k vseživljenjskemu izobraževanju in usposabljanju. Koristil je tudi gostiteljskim organizacijam, ki velikokrat ne poznajo našega sistema in kakovosti izobraževanja gostinsko-turističnega kadra. Projekt je bil v celoti zasnovan po smernicah prej omenjene strategije, kar pomeni, da njegov pomen ni le na lokalnem področju VSSGT Maribor, temveč prinaša nova znanja celotnemu gostinsko-turističnemu šolstvu in gospodarstvu Slovenije.

Razvoj procesnih sistemov za reševanje multidisciplinarnih nalog**Nosilec projekta: Srednja šola za elektrotehniko in računalništvo Ljubljana**

68

Projekt smo začeli skupaj s partnersko šolo Nastopoli - institute iz Nastole na Finskem, ki je del večjega šolskega centra Salpaus Further Education, le ta pa je v sklopu Regionalnega izobraževalnega centra v Lahtiju (Lahti Regional Educational Consortium). Obe šoli izobražujeta podobne profile, to je elektrotehnike računalništva, elektrotehnike elektronike in elektrotehnike telekomunikacij.

Konkretni cilji projekta so:

1. Seznanitev z drugačnimi cilji praktičnega in strokovnega usposabljanja na področju Evropske Unije, sodelovanje v transnacionalnih timih;
2. sodelovanje učencev in učiteljev, ter naših finskih partnerjev pri praktičnem reševanju problemov onesnaženosti bivanjskega okolja s hrupom;
3. sodelovanje učencev in učiteljev obeh šol pri predogledu obstoječih sistemov mikroročunalniškega krmiljenja mehanskih sistemov in realizaciji svojevrstnih rešitev v originalni napravi;
4. preizkus zmožnosti obeh naprav (merilec hrupa, robot), njuna uporaba in iskanje izboljšav.

V projektu so vključeni učitelji stroke skupaj z anglisti, mentorji z obeh šol. Učitelji mentorji so se že izmenjali in pripravili okvirni načrt dela, ki ga je mešana ekipa na Finskem delno že izvedla.

Učitelja mentorja, ki sta potovala skupaj z učenci, Igor Gospodarič in Milan Setničar sta si pridobila nova znanja za katera menita, da jih lahko vključita v praktični pouk na naši šoli.

Izmenjava predavateljev

Nosilec projekta: Šolski center Slovenj Gradec, Višja strokovna šola

Projekt izmenjave predavateljev smo izvedli v aprilu 2004. Izmenjave smo se udeležile štiri predavateljice višje šole iz Slovenj Gradca in predavateljica višje šole iz Novega mesta. Obiskale smo Licej Jean Lurcat v Parizu.

Glavni cilj projekta je bil vzpostavitev stikov med predavatelji sorodnih višjih šol, ki mlade usposabljaajo za poklica poslovni sekretar in komercialist. Na študijskem obisku smo spoznali šolski sistem na področju terciarnega izobraževanja v Franciji, organizacijo in izobraževalne programe liceja ter posebnosti v organizaciji pouka. S predavatelji smo si izmenjali izkušnje pri poučevanju različnih predmetov in študentov z različnimi posebnostmi ter podrobneje spoznali učne načrte za predmete, ki jih poučujemo.

V času izmenjave predavateljev smo hospitirale pri pouku različnih predmetov, primerjale način organizacije šole, učne vsebine programov, organizacijo pouka, ocenjevanje znanje in urnik.

Vsaka udeleženka je pripravila predavanje iz svojega predmeta za francoske študente v angleškem jeziku.

V sklopu našega bivanja v Parizu smo obiskali tudi delovne organizacije, kjer so naši študenti v okviru projekta namestitve opravljali praktično izobraževanje, obiskali podjetja, kjer bi lahko v bodoče opravljali prakso in si ogledali kulturno zgodovinske znamenitosti francoske prestolnice.

Sodelovanje s Pariško višjo šolo traja že dve leti, predavatelji z Liceja Jean Lurcat so se na obiskih na naši šoli seznanili z organizacijo višjega šolstva in naše višje šole ter si ogledali proizvodna podjetja v Slovenj Gradcu in se dogovorili za mesta za praktično usposabljanje za njihove študente.

Z izvedenim projektom smo udeleženci pridobili nove izkušnje, ki bodo omogočale kvalitetnejše poučevanje, spoznali smo organizacijo, vrednote in standarde znanja v eni izmed držav EU, spoznali nove metode poučevanja, izmenjali ideje, skupaj s francoskimi kolegi razmišljali o posodabljanju učnih vsebin ter pomenu izboljšanja znanja tujih jezikov.

Najpomembnejše koristi izmenjave so: možnost primerjave naše organizacije, vsebine in izvedbe pouka in hkrati prenos dobrih idej v prakso.

Projekt izmenjave predavateljev je prispeval k razvoju povezav med šolami v evropskem prostoru.

Improve the technical language competencies of lecturers teaching English for mechanical engineering

Nosilec projekta: Šolski center Novo mesto

70

Namen projekta je bil dodatna vzpodbuda predavateljem, ki so vanj vključeni in pri tem uporabljajo informacijsko komunikacijsko tehnologijo, obravnavajo vsebine ter vodijo študente skozi celoten izobraževalni proces na Višji strokovni šoli Novo mesto, da ustvarijo kakovostno študijsko okolje ter obdelajo strokovne teme, ki jih bodo študenti potrebovali v delovnem okolju. Projekt je upošteval regionalno, nacionalno in mednarodno razvojno strategijo. EU poudarja pomembnost znanja tujih jezikov. Pripravili smo predlog strokovnih tem, ki naj bi se izvajale pri predmetu STJ, v programih strojništvo, komunalna in elektronika. Analizirali smo predlog strokovne teme in ugotovili, da vsebuje nujne teme, ki jih je potrebno obdelati s študenti. Predavatelji strokovne terminologije v tujem jeziku se ne morejo ločevati od stroke. Da smo približali stroko predavateljem STJ, smo organizirali strokovna predavanja v College of Swansea, Wales, Velika Britanija, ter obiskali dve podjetji, kjer so lahko videli, kako potekajo posamezni preizkusi, funkcionirajo mehanizmi in poglobili terminološko znanje v stroki. Izmenjali smo informacije in priprave s predavateljem na College of Swansea na naslednjih temah: strojni elementi, materiali v strojništvu, avtomatizacija in robotika, mehanizmi, elektrotehnologija, varnost pri delu in pnevmatika.

Europe talks!***Nosilec projekta: Šolski center Novo mesto***

Projekt vključuje izmenjavo 23 predavateljev, ki poučujejo strokovno terminologijo v tujem jeziku na ŠC Novo mesto, ŠC Ptuj in ŠC Velenje. Projekt upošteva regionalno, nacionalno in mednarodno razvojno strategijo. EU poudarja pomembnost znanja tujih jezikov. Pripravili smo predlog strokovnih tem, ki naj bi se izvajale pri predmetu STJ, v programih strojništvo, komunala in elektronika. Analizirali smo predlog strokovne teme in ugotovili, da vsebuje nujne teme, ki jih je potrebno obdelati s študenti. Predavatelji strokovne terminologije v tujem jeziku se ne morejo ločevati od stroke. Da bomo približali stroko predavateljem STJ, bomo organizirali strokovna predavanja v različnih šolah ter obiskali različna podjetja, kjer bodo predavatelji lahko videli, kako potekajo posamezni preizkusi, funkcionirajo mehanizmi in poglobili terminološko znanje v stroki.

Improvement of Trainers' Linguistic Skills II

Nosilec projekta: Srednja biotehniška šola Kranj

72

Projekt »Improvement of Trainers' Linguistic Skills II« je potekal med **Srednjo biotehniško šolo Kranj** in partnerskima organizacijama v dveh časovno ločenih in tematsko samostojnih delih.

Število udeležencev: 12

Partnerski organizaciji:

1. Dalum Technical College, Odense, Danska (koordinator: g. Paul Stein Jensen, organizator izobraževanja)

2. Landwirtschaftliche Fachschule Litzlhof, Lendorf, Avstrija (koordinator: g. Josef Huber, ravnatelj)

Opis prvega dela projekta

V mesecu aprilu 2003 se je **5 učiteljev** strokovno-teoretičnih predmetov udeležilo enotedenskega strokovnega izobraževanja v **Dairy Training Centru**, ki je del **Dalum Technical Collegea** v danskem mestu Odense. To je svetovno znan učni center za vrhunsko mlekarstvo opremo in visoko kvalificiranimi predavatelji, ki s svojim znanjem in usposobljenostjo v obliki organiziranih tečajev ali seminarjev pokrivajo potrebe izobraževanja na področju mlekarstva tehnologije tudi za zunanje udeležence.

Med enotedenskim izobraževanjem je bila skupina učiteljev zelo aktivna in tako:

- spoznala osnovne značilnosti **dankega izobraževalnega sistema**,
- **hospitirala** pri praktičnem pouku senzoričnega ocenjevanja sladoleđov,
- spoznala **novе metode in oblike poučevanja** učencev oziroma slušateljev iz drugače govorečega okolja, za katere

je sporazumevalni jezik angleščina,

- dopolnila svoje strokovno znanje in spretnosti iz glavnih vsebin **mlekarstva tehnologije** kot so:
  - izdelovanje in ocenjevanje kakovosti različnih vrst **fermentiranega mleka** (jogurt in podobni izdelki),
  - praktična izdelava **sirov** danbo, cheddar, roquefort, mozzarella, tilzit,

Praktično delo v Dairy Training Centru: jemanje sira iz oblikovalca (foto: Petra Osterman)

proizvodnja mleka na Danskem,

- proizvodnja in aplikacija **bioloških dodatkov** (koagulantov in mikrobioloških kultur) v mlekarstvu industriji.

Istočasno so udeleženci projekta izmenjave dopolnili in poglobili poznavanje **strokovne terminologije** iz mlekarstva tehnologije v angleškem jeziku.

Improvement of Trainers' Linguistic Skills II

Opis drugega dela projekta

V drugem delu projekta je sodelovalo 7 učiteljev strokovno-teoretičnih predmetov s področja živilstva, kmetijstva in gospodinjstva. Aktivnosti so pod vodstvom avstrijske šole **Landwirtschaftliche Fachschule Litzlhof** potekale med **25. in 31. majem 2004**, ko je skupina učiteljev želela na primerih dobre prakse spoznati možnosti **medpredmetnega povezovanja** strokovnih vsebin. Zato so na dveh poklicnih šolah, različnih kmetijah, laboratorijih in predelovalnicah sadja:

- navezali stike z avstrijskimi kolegi in z njimi izmenjali izkušnje na področju **oblik in metod** poučevanja v poklicnih in strokovnih šolah,
- spoznali temeljne značilnosti **avstrijskega šolskega sistema** na poklicnih in strokovnih šolah,
- pridobili nove izkušnje in spoznanja na področju **medpredmetnega povezovanja** strokovno-teoretičnih vsebin,
- praktično **pripravljali tradicionalne jedi**, ki jih običajno postrežejo na avstrijskih kmetijah odprtih vrat,
- pripravili **tradicionalne vrste koroškega kruha** in značilno pekovsko pecivo,

- s senzoričnimi in kemijskimi analizami **ocenjevali kakovost** sadja in izdelkov iz sadja,
- videli primere dobre prakse **ekološke pridelave in predelave** sadja, vrtnin in zelišč,
- v nemškem jeziku **izpopolnjevali strokovno izrazoslovje**, predvsem s področja ekološke pridelave in predelave hrane.

Oba dela projekta sta v celoti dosegla zastavljene cilje in celo presegla pričakovanja udeležencev, ki bodo pridobljene izkušnje s tega izobraževanja z veseljem posredovali svojim dijakom.

*Praktično delo v učni delavnici: izdelovanje pekovskega peciva
(Foto: Marta Skoberne)*

Nosilec projekta	Naslov projekta	Koordinator projekta	Kontakt
Srednja kmetijska šola Rakičan	Podjetništvo v avstrijskem kmetijstvu	Slava Just	sks.rakican@siol.net
Vrtnarska šola Celje	Apprentices' and Students' mobility of the FLORNET-network for the internationalisation of vocational training	Karmen Volavšek, Matjaž Pustoslemšek	karmen.volavsek@guest.arnes.si
VIZ Višnja Gora	Počutite se enakopravno in izpopolnite svoje znanje in samopodobo	Tončka Pal	viz.visnja-gora@guest.arnes.si
Srednja zdravstvena šola Celje	Namesitve za mlade	Katja Pogelšek Žilavec	group1.sscezdr@guest.arnes.si
Srednja lesarska šola Škofja Loka	Work Practice at a Sawmill	Irena Leban	irena.leban@guest.arnes.si
Srednja gradbena, geodetska in ekonomska šola	Projektiranje in gradnja stanovanjskih stavb v Evropi	David Ševerkar	david.severkar@guest.arnes.si
Srednja gradbena, geodetska in ekonomska šola	Podoživite evropski trg dela	Barbara Lamut	barbara.lamut@guest.arnes.si
Izobraževalni center Memory	New Challenges of lifelong training	Blanka Palčič	navdih@hotmail.com
Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna	MULFOR Skills- New Skills for Variety in Nature- Based placement	Eva Čeč	eva.cec@guest.arnes.si
Srednja šola za gostinstvo in turizem Celje	Izzivi hotela s petimi zvezdicami	Darja Štiherl	darja.stiherl@guest.arnes.si
Poslovno komercialna šola	Nadgrajevanje znanja in jezikovnih spretnosti v poslovnem svetu VB	Mateja Obrez	mateja.obrez@siol.net
Srednja šola Slovenska Bistrica	Razvijanje poklicnih in jezikovnih spretnosti	Tanja Dabanovič	tanja.dabanovic@guest.arnes.si
Srednja gradbena, geodetska in ekonomska šola Ljubljana	Zaposlitev in Evropa	Barbara Lamut	barbara.lamut@guest.arnes.si
Srednja lesarska šola Škofja Loka	Evropska razsežnost delovne prakse	Irena Leban	irena.leban@guest.arnes.si
Srednja šola tehniških strok Šiška	Prižgimo luč	Darinka Martinčič Zalokar	darinka.martincic@guest.arnes.si
Srednja šola za elektrotehniko in računalništvo Ljubljana	Razvoj procesnih sistemov za reševanje multidisciplinarnih nalog	Vida Vidmar	vida.vidmar@guest.arnes.si
Šolski Center Ptuj	Spoznavajmo se in delajmo skupaj	Nadja Jager Popović	nadja.popovic@guest.arnes.si
Tehniški šolski center Nova Gorica	YESA-Youngsters Experiencing Schools Abroad	Adrijana Hodak	adrijana.hodak@guest.arnes.si
VIZ Višnja Gora	FELIKS 3	Tončka Pal	viz.visnja-gora@guest.arnes.si
Vrtnarska šola Celje	Flornet Mobility 2004	Karmen Volavšek	karmen.volavsek@guest.arnes.si
Srednja gradbena, geodetska in ekonomska šola Ljubljana	Vpogled v evropsko gradbeništvo in geodezijo	David Ševerkar	david.severkar@guest.arnes.si
Srednja šola za gostinstvo in turizem Celje	Odprta vrata Evrope-nove perspektive za vseživljenjsko učenje	Darja Štiherl	darja.stiherl@guest.arnes.si
Srednja zdravstvena šola Celje	Dobiti izkušnje v Evropi	Katja Pogelšek Žilavec	group1.sscezdr@guest.arnes.si
Srednja kmetijska šola Maribor	Pridelava in predelava sadja ter vzgoja in razmnoževanje okrasnih rastlin in urejanje vrtov	Andrej Podjavoršek	leonardo-da-vinci@guest.arnes.si

Nosilec projekta	Naslov projekta	Koordinator projekta	Kontakt
Študentska organizacija Fakultete za organizacijske vede Kranj	Študentska izmenjava Leonardo da Vinci	Tamara Kozlovič	tamara.kozlovic@fov.uni-mb.si
MOVIT- Zavod za razvoj mobilnosti mladih	Praktično izobraževanje v tujini za študente	Barbara Jelnikar	barbara.jelnikar@movit.si
GLOTTA NOVA d.o.o.	Na začetku kariere	Nina Hočevar	nina@gloTTanova.si
Zveza zvez in društev KOMISP	Strokovno usposabljanje slovenskih študentov v tujini	Alenka Vidmar	komisp@uni-lj.si
Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem Maribor	Približajmo Irsko gastronomijo slovenskemu trgu	dr. Nataša Potočnik	natas.potocnik@guest.arnes.si
Časnik Finance, d.o.o.	Analiza naložb nemškega energetskega sektorja v pridružitvenih članicah EU in pripadajoče okoljske zakonodaje	Jurij Giacomelli	jurij.giacomelli@finance-on.net
Univerza na Primorskem, Fakulteta za management	Širitev Evropske zveze: soočenje z izzivi skupnega evropskega trga dela	Janja Prelesnik Čendak	janja.cendak@fm.kp.si
Društvo študentov medicine Slovenije	Klinično izpopolnjevanje študentov medicine 4	Ajda Skarlovnik	ajda@ksmf.org
Šolski center Slovenj Gradec, Višja strokovna šola	Praktično usposabljanje študentov v podjetjih v tujini	Anita Goltnik Urnaut	anita.urnaut@guest.arnes.si
Višja strokovna šola Brežice	Razvoj izobraževalnih povezav za integriranje evropskih narodov	Mojca Tomazin	mojca.tomazin2@guest.arnes.si
Regionalna razvojna agencija Mura, d.o.o.	Pospeševanje zaposljivosti	Danilo Krapec	danilo@rra-mura.si
DOBA Evropsko poslovno izobraževalno središče	IKT & IKT	Mateja Geder	mateja.geder@doba.si
Društvo študentov medicine Slovenije	Praktično izpopolnjevanje študentov medicine in drugih zdravstvenih strok	Sonja Golob	sonjagolob@kiss.si
GEA College - Visoka šola za podjetništvo	Eurobusiness 3	mag. Marina Letonja	marina.letonja@guest.arnes.si
Lesarska šola Maribor- Višja strokovna šola	Obvladovanje sprememb in razlik	Alicia Leonor Sauli Miklavčič	alicia@visjales-mb.si
Šolski Center Novo mesto	Let's go Students!	Alexia Rossi	alexia.rossi@guest.arnes.si
Šolski center Slovenj Gradec, Višja strokovna šola	Spoznavanje evropske delovne abecede	Gabrijela Kotnik	gabrijela.kotnik@guest.arnes.si
Univerza na Primorskem	Ukinitve meja-ustvarjanje novih zaposlitvenih možnosti	Rosana Tasevski	rosana.tasevski@upr.si
Univerza v Mariboru	EUROSKILLS FOR STUDENTS	Anita Kodba	anita.kodba@uni-mb.si
Ekonomska šola Murska Sobota, Višja strokovna šola	Sodelovanje pri razvoju izobraževanja za Evropo prihodnosti	Erna Vöröš	erna.voros@siol.net
Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem Maribor	Bodimo primerljivi	Tanja Lešnik Štuhec	tanja.ls@vs-gt.mb.edus.si
Zveza zvez in društev za mednarodno sodelovanje in izobraževanje KOMISP	Learning for the Future	Suzana Kovačič	majalozic@hotmail.com
Društvo mladih evropskih federalistov	Od ideje do prakse v tujini	Nina Pfifer	ninapfifer@yahoo.com

Nosilec projekta	Naslov projekta	Koordinator projekta	Kontakt
UL, Naravoslovnotehniška fakulteta, Oddelek za tekstilstvo	A training course for basic knowledge in wrap knitting	dr. Krste Dimitrovski	krste.dimitrovski@ntftex.uni-lj.si
Zavarovalnica Triglav, d.d., Območna enota Murska Sobota	Izobraževanje za učinkovito implementacijo standarda vlagatelji v ljudi v Sloveniji	Viktor Vild	vvild@zav-triglav.si
Pospeševalni center za malo gospodarstvo	Nadgradnja znanja in sposobnosti na področju vodenja in izvajanja EU programov na regionalni in lokalni ravni	Alenka Zelenič	alenka.zelenic@pcmg.si
Srednja šola za gostinstvo in turizem Celje	Challenges of a five-star hotel	Darja Štiherl	darja.stiherl@guest.arnes.si
Center RS za poklicno izobraževanje	ESF-VET	Matjaž Praprotnik	matjaz.praprotnik@cpi.si
IZIDA, Informacijsko, izobraževalni in svetovalni center, zavod	Priprava mladostnikov na poklicno odločitev	Metka Furlani	vojka.zirovnik@izida.si
IZIDA, Informacijsko, izobraževalni in svetovalni center, zavod	Poklicna orientacija otrok in mladostnikov s težavami v socialni integraciji in z vedenjskimi motnjami	Denis Grcić	denis_grcic@hotmail.com
Obrtna zbornica Slovenije	Practice in Finland	Goran Lesničar	goran.lesnicar@ozs.si
Univerza v Mariboru	Euroskills	Anita Kodba	anita.kodba@uni-mb.si
FMR PLUS d.o.o., Fizikalna medicina in rehabilitacija	Razvoj plesne terapije v Slovenije	Ida Brezigar Burmaz	fmr.plus@siol.net
HALO Lokalna razvojna agencija d.o.o.	Mobility Trade Ways in EU	Jernej Golc	Jernej.Golc@halo.si
Lesarska šola Maribor- Višja strokovna šola	Cope With Changes and Differences	Alicia Leonor Sauli Miklavčič	alicia@visjales-mb.si

Seznam vseh sprejetih projektov mobilnosti v letih 2003 - 2004

Ciljna skupina:

Mentorji

Nosilec projekta	Naslov projekta	Koordinator projekta	Kontakt
Vrtnarska šola Celje	Metode poučevanja in učenja v skladu s potrebami sodobnega tehnološkega in socialnega razvoja	Karmen Volavšek	karmen.volavsek@guest.arnes.si
Tehniški šolski center Nova Gorica	Management in virtual education	Adrijana Hodak	adrijana.hodak@guest.arnes.si
RRA severne primorske regijske razvojna agencija d.o.o. Nova Gorica	Študijski ogledi za managerje človeških virov s ciljem prestrukturiranja aktivnosti na območju MMP Vrtojba	mag. Darijan Krpan	darijan.krpan@rra-sp.si
Zavod RS za šolstvo	Preprečevanje socialne izključenosti mladih s poudarkom na poklicni orientaciji	Brigita Rupar	brigita.rupar@zrss.si
GLOTTA NOVA d.o.o.	Animacija brezposelnih za aktivno življenje	Nina Hočevnar	nina@gloTTanova.si
Šolski center Novo mesto	Uvajanje robotike v programe Višje strokovne šole Novo mesto	Tomaž Pintarič	tomaz.pintaric@guest.arnes.si
Srednja zdravstvena šola Celje	Izmenjava učiteljev	Katja Pogelšek Žilavec	katja.pogelsek@guest.arnes.si
Srednja kmetijska šola Maribor	Usposabljanje učiteljev na področju pridelave sadnih žganj	Andrej Podjavoršek	leonardo-da-vinci@guest.arnes.si
Obrotna zbornica Slovenije	Dualni sistemi	Janja Meglič	janja.meglic@ozs.si
Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem Maribor	Skupaj oblikujmo evropsko primerljiv študijski program VSŠGT Maribor	Tanja Lešnik Štuhec	tanja.ls@vs-gt.mb.edus.si
Izobraževalni center Memory	Pristopi in nove metode pri delu z mladimi z manj priložnostmi	Klavdija Mervič	navdih@hotmail.com ksenija.turk@guest.arnes.si
Politehnika Nova Gorica	Monitoring, razgradnja in vpliv polutantov in njihovih fotoproduktov	Polonca Trebše	polonca.trebse@p-ng.si
Srednja gozdarska in lesarska šola Postojna	MULFOR ProG- Introduction of PronSilva Forestry Principles and Game Ecology	Eva Čeč	eva.cec@guest.arnes.si
Šolski center Slovenj Gradec, Višja strokovna šola	Izmenjava predavateljev	Anita Goltnik Urnaut	anita.urnaut@guest.arnes.si
Šolski center Novo mesto, Višja strokovna šola	Comparison and exchange of didactical methods in teaching automated assembly and devices	Alexia Rossi	alexia.rossi@guest.arnes.si
Andragoški center Slovenije	Participativno učenje v različnih poklicnih praksah	mag. Nevenka Bogataj	nevenka.bogataj@acs.si
Center za dopisno izobraževanje Univerzum	Odraslim prijazna šola	Špela Jurak	spela.jurak@cdi-univerzum.si
Gozdarski inštitut Slovenije	Novi izzivi pri izobraževanju/usposabljanju zasebnih gozdnih posestnikov v EU	Robert Robek	robert.robek@gozdis.si
HOSTING Podjetje za turistično svetovanje, gostinstvo in turizem d.o.o.	Izobraževanje svetovalcev in izobraževalcev na področju managementa turističnih destinacij	Andreja Črešnjevec	andreja.cresnjevec@hosting.si
Kmetijska šola Grm Novo mesto	Prenos španskih izkušenj pri oblikovanju in delovanju centrov za usposabljanje v slovenske razmere	Marjana Kos	marjana.kos@guest.arnes.si
Knjižnica Otona Župančiča	Novi pristopi v fleksibilnem učenju za 3. tisočletje	Jasmina Orešnik	jasmina.oresnik@acs.si
Pospeševalni center za malo gospodarstvo	Izzivi podeželja	Karmen Kelher Margon	karmen.kelher@pcmg.si
Regionalna razvojna agencija Posavje	Izmenjava izkušenj	Nataša Šterban Bežjak	natasa.sterban.bezjak@rppc.net
Regionalni center za razvoj d.o.o.	Znanje za zaposlovanje	Nataša Jerman Rajh	natasa.jerman@rsr-zasavje.si
Srednja lesarska šola Škofja Loka	Further Developing Masters Exams in Slovenia	Irena Leban	Irena.Leban@guest.arnes.si
Srednja lesarska šola Škofja Loka	Efficiency Oriented Workpractice for Students and Updated Technology Oriented Work Practice for Teachers	Irena Leban	Irena.Leban@guest.arnes.si
Srednja šola za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo	Evropske dimenzije pri šolanju kozmetičnih tehnikov	Vanda Trdan	vanda.trdan@guest.arnes.si
Srednja šola za gostinstvo in turizem Ljubljana	Seeking for Equal Goals	Nastja Smolej	mojca.jambrovic@guest.arnes.si
Srednja zdravstvena šola Celje	Evropska izkušnja: osnova za kvalitetno delo	Katja Pogelšek Žilavec	katja.pogelsek@guest.arnes.si
Šolski Center Celje	Surfanje po nemirnih valovih projektneega managementa v EU projektih	Andrej Hrastnik	andrej.hrastnik@siol.net
U3 d.o.o.	Ashtanga Joga delavnica	Diana Colonna S.	jana@suryasaktiyoga.com
Višja strokovna šola za gostinstvo in turizem Maribor	Umetnost sirov	Tanja Lešnik Štuhec	tanja.ls@vs-gt.mb.edus.si
Zavod RS za šolstvo	Usposabljanje za uvajanje in spremljanje kompetenčno zasnovanih programov poklicnega izobraževanja	Tomaž Kranjc	tomaz.kranjc@zrss.si
Zavod RS za šolstvo	Novi pristopi v poklicni vzgoji in svetovanju v srednjih šolah	Brigita Rupar	brigita.rupar@zrss.si
Zavod RS za zaposlovanje	Metode skupinskih oblik svetovanja brezposelnih	Staša Bučar Markič	stasa.bucar@ess.gov.si
Zavod za gluhe in naglušne Ljubljana	Preko morja-do gluhih	Živa Peljhan	zivapeljhan@yahoo.com

Nosilec projekta	Naslov projekta	Koordinator projekta	Kontakt
Šolski center Novo mesto, Višja strokovna šola	Improve the technical language competencies of lecturers teaching English for mechanical engineering	Alexia Rossi	alexia.rossi@guest.arnes.si
Srednja agroživilska šola Ljubljana	Veterinarski strokovni jezik	Bogdan Zdovc	bogdan.zdovc@guest.arnes.si
Ljudska Univerza Ormož	Trener, mentor nemškega jezika za izrazoslovje v kmetijskem izobraževanju in usposabljanju	Mladen Andrejevič	univerza.ormoz@siol.net
Srednja šola Zagorje	Nacionalne jedi 3 dežel	Anica Ule Maček	anica.ule@guest.arnes.si
Kultumo društvo Svoboda Zadobrova-Sneberje	Prvi koraki k francoščini in angleščini	Ana Hrvat	ana@plesnaskupina-diesel.com
Univerza na Primorskem	LABICUM-MOBILNOST	Neva Čebren	neva.cebron@guest.arnes.si
Srednja gostinska in turistična šola Radovljica	Jezik stroke-od teorije k praksi	Jana Ambrožič	jana.ambrozic@guest.arnes.si
Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za lesarstvo	Wood Construction	Manja Kuzman	manja.kuzman@bf.uni-lj.si
Srednja šola za gostinstvo in turizem Celje	Jezik stroke v gostinstvu in turizmu	Darja Štiherl	darja.stiherl@guest.arnes.si
Srednja šola za gostinstvo in turizem Radenci	Poučevanje tujega jezika, jezika stroke	Darja Zlatnik	darjaz@siol.net
Srednja biotehniška šola Kranj	Improvement of Trainers' Skills II	Darja Mavrin	darja.mavrin@guest.arnes.si
Srednja kmetijska šola Maribor	Terminologija s področja hortikulture	Andrej Podjavoršek	leonardo-da-vinci@guest.arnes.si
Srednja šola tehniških strok Šiška	Nemščina kot jezik stroke-solarna tehnologija	Darinka Martinčič Zalokar	darinka.martincic@guest.arnes.si
Šolski Center Novo mesto	Europe Talks!	Alexia Rossi	alexia.rossi@guest.arnes.si
Šolski Center Slovenj Gradec, Poklicna gostinska in lesarska šola	Sodelovanje učiteljev stroke in jezika	Ivan Škodnik	pgls.sgsc@guest.arnes.si

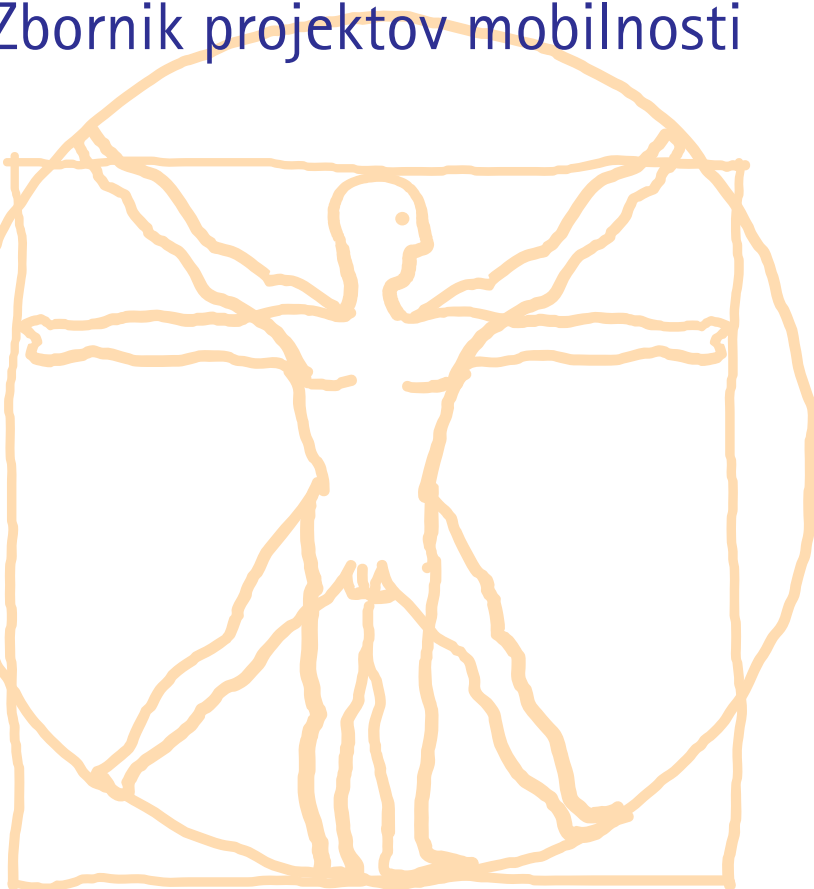

Leonardo da Vinci

Zbornik projektov mobilnosti

2003-2004

CMEPIUS

**Center za mobilnost
in evropske programe
izobraževanja in
usposabljanja**

Ob železnici 16
1000 Ljubljana, Slovenija
Tel.: (01) 586 42 51
Fax: (01) 586 42 31
E-pošta: info@cmepius.si
leonardo@cmepius.si
socrates@cmepius.si
www.cmepius.si